

UA PREAMBLARE

PE

M U N Ţ Î

SAŢ

LUMEA REALĂ Ţ LUMEA IDEALĂ

DE

Ţ. P. ARICESCU.

PreŢiŢ unŢ leŢ

BUCURESCŢ

NAŢIONALĂ ANTREPR. C. N. RĂDULESCU.

1872

EPISTOLE ÎN VERSURI

ADRESSATE

D-lui Gg. MAVRODOLU

inginerul,

DIN PARTEA

amicului său intim

C. D. ARICESCU.

Souvent sur la montagne à l'ombre du vieux chêne,
Au coucher du Soleil, tristement je m'assieds.....
(L'isolement) Lamartine.

DE LA BUCUREȘCI LA PERSESCU.

Ți am promisă, iubite Iorgu, a'ți descrie 'n poezie
Impresiunile melle celle din căllătorie.
Precum scii, anulă acesta am voită să visită eă
Munții din Buzeă, și'n parte renumitulă Penteleă,
De poeți cântată în versuri, și devenită immortală
De vr'o câți-va anni incoace prin vestitulă cașcavală.

Am pornită din capitală cu vaporulă de uscată,
De amici și de consângenă la gară acompaniată.
Avuiă în trajeulu ăsta câte-va nemulțumiri,
Causate din contactulă cu oamenă fără simțiri,
Fără educațiune, fără raționamentă,
Calități ce sunt în lume pentru omă ună ornamentă.
În vagonulă class'a dua în care eă mă aflamă,
Eraă și femeă allese, pe care le cunosceamă,
Fiind silită, ca mine, la class'a dua a sta,
De și de classa ântăea billetele posseda:
Căci directorulă de gară n'a 'ngrijită a atașă
Anchă câte-va vagóne la trennulă care pleca;
Prin urmare căllătorii, ce negreșit să grăbia,
Fură siliți ca să intre cari pe unde-apuca.

Câți-va Burtă-Verde, cari în acestă vagonă eraă,
Fumaă, scuipaă, făceaă larmă, espressii próste
schimbaă;

Observaiū atunci la unulu din companiiei mei
 Că 'n lumea civilisată, fetè, copii și femeī
 Se respectă, ca bătrêni; prin urmare l'amū rugatū
 Să spuie l'ai sêi tovarōși sa încette din fumatū;
 Cellū puțin să céră voie, pentru buna cuviință;
 Dar 'mī am căpêtatū beléoa cu grossolana ființă;
 Și ca să evitū scandalulū, am fost silitū a schimba
 La a dua stațiune vagonulū ce ne purta.

În astū vagonū între alții era și ua Doamnă bellă,
 Grațiosă, cultivată și fôrte spirituellă.
 Începusse convorbirea c'unū june israelitū,
 Ce de francesū vrea să trecă, de curênd aici sositū.
 Ellū critica pe Evreī, mai alles pe cei din țerră,
 Ca rassă degenerată, sordidă și prea avară;
 Cari commerciū ș'industrie singurī le accaparésă;
 Cu bêturī veninate pe sătenī abrutisésă;
 Ce nu se assimilésă cu poporulū creștinescū;
 Ce sunt unū pericolū mare pentru némulū românescū.
 Indignată bella Dómnă, și cu dreptū cuvêntū cređū eū,
 D'a vedea criticând astfel pe Evreī uuū altū Evreū,
 Și înțellegêndu'i gîndulū, începu ca să susție
 Pe Evreī, ca pe ua stirpă dotată cu poesie,
 Cu multe și marī talente, și care 'n antichitate
 A jucat unū rolū prea mare. «Daca, din fatalitate,
 Adăogă acea Dómnă, ađi eī aū degeneratū,
 Adică parte dintr'ênși, cei din acestū Principatū,
 Causa nu este alta decât că sunt prigonīți.
 Persecuția pe oamenī i face rēi și ipocriți.
 Eū nu mă mirū de acésta, ci mă mirū de Dumnéta
 Care eșci Jidovū, pe Jidovī cum poți a calomniăș?»

În deșert Evreulū négă, în deșert ellū protestésă;
 I se observă că totul, chipū și vorbă, illū trădésă.

«Acésta nu este faptă de unū omū bine crescutū.
 Póte ai scopurī ascunse, de eşci așa prefăcutū...
 În Paris, sub altă formă, am văđut pe Domnul, eū;
 Căci te-am văđut prea adesea, căci te cunoscū, Dom-
 nulū meū.»

Nisce asemenea vorbe, ڃise cu convincțiune
 În limba universală, și cu mult' amărăciune,
 Pe Evreū încredințară că Dómna care 'i vorbia
 Era Evreică curată. Ellū s'așeđö lêngö ea,
 Și începu să o róge, și s'o jure pe Adam,
 Ca să'ı spuie daca este din némulū luı Avraam?
 Dómna suriđënd i ڃise: «vei afla la Bucureșci,
 Uude mă întorcū chiar astăđi, căci mă ducū pîn' la
 Ploiesci.»

Neputënd de ellū să scape, bella Dómna fu forțată
 La gara vecină a'ı spune că e evreică curată ;
 Că în Paris locueșce, în cutare cartierū.
 La astă descoperire, Evreulū căđu din cerū.
 — A! ڃise roșind Evreulū, inima nu m'a 'nșellat.
 Îți cerū miı de scuse, Doamnă. Sunt vrednicū de
 meprisatū.

Dar te-am luatū drept Română, și pentru Româniı toți
 Evreii sunt nisce lepre, nisce monstrii, Hotentoți;
 Și am cređut prin urmare că vorbind de Evreireū
 Voiū complace Dumitale. — Nu te'nțelegū, D-nul meū.
 — Ca pretutindenı, ua bellă în pămëntulū românescū
 Are mare influință la secsulū cellū bărbătescū;
 Iar cultura, maniera și vestmintelū bogate
 M'aū convinsū că eşci ua Damă din celle aristocrate;
 Am cugetatū dar în sine'mı că póte în Dumnéta
 Pentru planurile nóstre unū protectorū vom afla;

Căci urmésă să știi, Dómnă, ca pentru noi *le rêve d'or*
Este țerra Românéscă ; acestü pămêntü roditorü
Scumpa nóstră Palestină va deveni într'ua ȃi :
Căci așa scrie Talmudulü, așa ȃice Moisi.

În duoë miî anî apprópe crima o am espiatü ;
Și Savaotü, ca resplată, ne dă astü pămêntü bogatü.

Acésta este credinȃa fiilor lui Israilü,

Lucrând pentru reușire bătrînu, june și copillü.

Dar ca să ajungemü scopulü nu ă destul să fim bogați,

Trebue să fim ministrii, proprietari, deputați ;

Și la acésta ajungem fiind împămînteniți.

Numai atunci, de sigur, vom putea fi fericiți.

Daca de ebreofagiü nu eram persecutați,

Noi de mult, iubită Dómnă, eram naturalisați.

— O ! acum înțelegü totulü ! Acum îți iertü lașitatea.

— Ținta scusésă mijloculü. Dulce ă nașionalitatea !

Româniü, ca și Francesiü, ce în tóte sunt bunî frați,

Decât țerra lor iubită iubescü mai mult pe ceilalți ;

De aceea germanismulü latinismulü v'absorbi ;

Iar România, de sigur, a Evreilor va fi.»

«Ba să ți mănânci limba friptă», ȃisse D-na cea plăcută ;

Și s'ammesticö prin lume, făcêndu-se nevêdută.

Peste opt ȃille Evreulü pe astă Dómnă 'ntâlni,

O salutö cu iubire, și începu a'i vorbi ;

Însă Domna negă totul. «Nu te cunoscü ! ȃisse ea

Atunci Evreu 'nțellesse că mistificatü era.

Precum veți, iubite Iorgu, în vaporulü de uscatü,

Ca și 'n vaporulü de apă, căllătorulü fortunatü

Multe află și învaȃă, daca e observatorü ;

D'aceea căllătoria pentru așa muritorü

E fórte mult instructivă ; și daca stare aveamü,

În căllătorii viaȃa întrégă o petreceamü.

Dar să închiđu parentesulŭ, și să viŭ la cestiune:
 Căci mi se pare cam lungă acésta digressiune.
 Am mai uitat ceva încă care merită să știi.
 Totŭ în vagonulŭ acella, ua Dómnă cu duoŭ copii
 Se ducea să facă cură tot de zerŭ, lêngö Ploiesci ;
 Bărbatulŭ ei, omŭ *în slujbă*, remăsese 'n Bucuresci.
 Dómnă era însoțită chiar de mediculŭ de casă,
 Care i recomandase acea cură. . . . amorósă.
 Căci bărbatulŭ ei, ellŭ însuși, (ce fórte gelosŭ era)
 Îllŭ rugase să 'nsoțescă la cură pe soața sa.
 Balzac fiziologistulŭ pe asemenea bărbați
 Într'ua operă de spiritŭ 'i a numit *predestinați*.

Sosiiŭ la Buzeŭ în fine, fără nici unŭ accidentŭ,
 Afară de cunoscutulŭ și unicŭ desăgrementŭ;
 Famillia la moșie după ce am installatŭ,
 Spre Penteleŭ cu Persescu a treea și am plecatŭ;
 Fără astă-ocasiune multe đillă ași fi perdut ;
 Și ași fi avut necađuri, și ași fi cheltuitŭ mult:
 Căci pîn'-la Ulmet poți merge cu trăsura 'n fuga mare;
 Dar de aci înainte, numai cu boŭ saŭ căllare.
 Cu callulŭ te duci mai iute, cu greŭ însă cai găsesci ;
 Iar cu boŭ trăsura costă trei și patru 'mpărătești.
 Ce e drept, Domnul Perseseu a pus ua tacsă la boŭ;
 Și înlesnesce și caii la uniŭ ca d'alde noi.

Mai multe drumuri ducŭ, frate, la muntele Penteleŭ;
 Pentru a ta înlesnire îți însemnŭ câteva eŭ.

Dela Vălenii de munte, drumulŭ prin Drajna de josŭ,
 Prin Ogritinŭ și Nucșóra, pîn'-la Chiojdeni, e frumosŭ.
 Pînă aci cu trasura, fie cu cai saŭ cu boŭ;
 Apoi cu callulŭ prin Poena prin Pihodisti la Nehoŭ;

Și până la Vama Bîșca ; de aci la Borănescu
 Iar poți merge cu trăsura, și chiar pînă la Persescu;
 Și de aci iar căllare, însoțit d'unu conductoru,
 Poate visita toți munții fericitulă căllătoru.

Tot de la Ploești mai este un altu drumu pe la Blejoș,
 Dând prin Conacul de piatră, sau căllare sau cu boș;
 Treci Bîșceniș, Mărunțișulă, mergend pîn'la Pătîrlagî;
 De aci, în Vallea-Lupu (unde spun c'ar fi mulți fagi);
 Iar la Mlăjet treci Buzeulă, și mergi pînă 'n Sibiciu;
 Și de aci, la Persecu; dar pe unde ? Nu mai știu.
 Știu numai că drumulă este fórte greú ș'obositoru:
 Prin pădurî, déllurî și rîpe. Vai de bietulă căllătoru,

Dela Buzeu la Persescu te duci pe la Unguriu;
 Treci Buzeulă, și pe plaiurî ajungi drept la Sibiciu.

Sau dela Buzeu d'adrechtulă, pînă la Vama Rosille;
 Și de aci la Persescu, peste déllurî și moville.

Sau pe șosea cu trăsura, pênă treci rîulă Buzeu;
 Te oprești pușin la Pîrscov, apoi de aci mereu
 Tot pe albîa Sărăçellu, ce illu treci de multe ori,
 Întâlnind câte va case, și multe stricate morî,
 Pînă ajungi la Ulmetulă; aci nóptea te oprești;
 Iar a dua oști căllare, pe Sărăcellu, la Brăești;
 Apoi în Goidești, de unde începi ca să urci mereu
 Pe nisce déllurî frumóse; însă drumulă fórte greú;
 Iar din Ivaneçu vești stégulă rîlfiind p'unu pavillonu:
 Acolo e locuința a Persescului baronă,
 Și a treci stațiune, plecând dela București.

Unu altu drumu e pe la Berca și p'ela schitul Rătești,

Tot pe albăia Săraçellulă, trecând pe la Boziorî;
 Apoi te urci la Sânt-George, apoi în Bîsca coborî;
 De aci, spre miaða-nópte, trecând pe la Borănescu,
 Zărescî iarăşi de departe pavillonulă lui Persescu.

Şi toate aceste drumuri sunt frumoşe, pittorescî;
 Eū preferū însă p'acella care trece prin Rătescî,
 Prin Boziorî şi Sânt-George, fiind cellū mai variatū.
 În fine, aceste drumuri bune sunt pentru bărbatū;
 Pentru femeî este numai drumulū ce duce la vamă;
 Dar ş'acesta pentru elle este greū, fără de sémă.

Ce folosū d'aceste locuri, igienice şi belle,
 Fără trăsuri şi locande, fără drumuri şi şoselle?
 Eată causa, amice, de ce Româniî preferū
 Apele din Europa, si chiar cura cea de zerū.

Faceţi drumuri şi şoselle mai 'nainte de cât toate;
 Şi apoi stabilimente, şi cu preçuri moderate,
 De voiţi s'atrageţi lumea, de voiţi să câştigaţi;
 Căci altfel, faceţi fiaso; altfel, vă discreditaţi.

Dar mai pe larg despre asta voiă vorbi la locul seū;
 Pentru ađi destul atâta. Adio, amiculū meū!

CURA DE ZERŪ LA PERSESCU.

În epistola trecută, frate Iorgu, 'ți am spusă eă
Că drumulă cellă mai d'adrechtulă la muntele Penteleă,
(Ce a devenitū celebru, precum stii) neapăratū
E pe la Domnulă Persescu, care și acestū bărbatū
A trecutū la nemurire cum aă trecutū acești munți,
Pentru ospitalitatea ce o dă gratis la mulți.
M'am oprit dar la Persescu numai duoă nopti ș'ua și
Si'ți descrii viața cellor cari facă cură aci.

Sunt destepți la patru ore, căci la deuce sunt în patū;
Béu ântéiū lapte de capră, apoi iarăși s'aă culcatū.
Între cincî și șése ore începū toți cura de zerū;
Apoi se primblă uă oră, tocmai ca unū inginerū;
Între șépte și opt ore iaă bae de apă rece
În torrentulă numitū Bîsca....

Am pierdut fatală rimă,
Numai pomenind de Bîsca, acéstă gîrlă sublimă
Când după vr'ua înălțime curgerea ei o privești;
Când te afli ânsă 'n sînuți tremurî și învinețesci:
Idei, amorū, poesie, tot înghéță, ammorțesce;
Dar după ce ieși din gîrlă, totulă reînsufflețesce.

După scăldare îndată o ieî iute la piciorū
P'entre florî și peste déllurî, pe poteci saă pe priporū;

Te aședî apoi la umbră, sau pe virfulu unui munte,
 Sau pe ua stîncă crăpată, sau la capulū unei punte,
 Unde jos urlă torrentulū într'ua albie pietrósă;
 Și d'aci admirî Natura cea bogată și frumósă,
 Și respirî unū curat aerū, sănētosū și profumatū;
 Și mărăcu-amfiteatru, de munți uriași formatū,
 Suffletulū teū illū înalță pînō chiar în Empireū;
 Și unū imnū de mulțumire tu înalți lui Dumneđeū.
 Când comparî pe omū c'unū munte, acestū colossū
 imposantū,

Omulū pare uă furnică pe lēngo unū elefantū;
 Când comparî cu Creatorulū plāpēnda sa creaturā,
 Omulū pare ua reptilā, plină de veninū și ură.
 Citescî în cartea Naturei: frăție și libertate,
 Dreptate și armonie, și mai alles bunētare.
 Ce afli 'n societate? Dreptulū cellui finū și tare:
 Unū tiranū, și sclavi ua mie; oi, și bestiī carnivore.

Înima sē întristēsă cānd veđi unele mușcelle.
 Cu fînețe adornate, cu păduri și isvorelle,
 Odinióră moșia a vitezilor muntenī,
 Astăđi, vai! proprietatea a unor țarrigrādenī.
 Legiōnele traiane și fii lui Decebalū
 Ađi posedă atāt numai cāt să nutrēscă unū callū;
 Și ce e mai tristū, sātēnulū, ce de mult este clăcașū,
 Legea 'mpropriaririi l'a dotatū ca p'unū palmașū;
 Căci proprietariī lacomi dupō unele moșii
 L'aū deșmoștenit cu totulū, în unire cu Zapciī.
 Și fenomen fórte straniū! Chiar din primari actuali
 Sunt mai rēi de cāt Zabețiī, sunt nisce tīlharī legalī;
 Astfel că ađi mulți dintr'ēnșiī aū ajuns proprietari,
 Făcēnd stare din spinarea a fraților lor plugari;
 Iar muntēnulū, care seculī a luptatū cu viața chiar

Ca să scape astă țerră de tiranu și de barbaru,
Astäđi este servu și miseru în chiar moșioara sa.

Însă mă oprescū aicea, căci nu voiū a mă 'ntrista;
La orī-se cură, bolnavulū cată linistitū a fi,
Ca cura care o face să i pótă folosi.
Să venim la cestiune.

Așa dar, dup'ua primblare
Ca de vre o patru ore, vii la masa d'ospătare,
Unde prîndescū fără plată câte mai multe persóne,
Bărbați, femei (cu copii), junī, bētrîni, boeri, cocóne.
Domnulū Enache Persescu simte uă mare plăcere
A da ospitalitate chiar și cellorū ce n'o cere,
Nevoind în schimbū nimica decât în albumū a scrie
Totū ce inima 'ți dictésă, în prosă saū poezie.
Unī oaspeți să jeneasă a trai ca la pomană,
Și arū plăti, ca sa scape d'acéstă ceréscă mană;
Convinși ânsē că Persescu îi învită cu plăcere,
Fără să'lū coste mult masa, scrupululū îndată piere.

Iubitulū nostru Persescu 'și ar ajunge mult mai bine
Scopulūseū cellū filantropicū, de m'ar asculta pe mine
Cu mijlócele ce are, ar putea ca să zidéscă
Multe camere, în care mulți să se adăpostéscă;
Ș'unū restaurantū, în care să 'nlesnéscă tuturor
Laptele, zerulū și masa, cu unū prečū cât mai ușor;
Pe lêngō despăgubirea capitalulū depusū
Ar avea și mulțumirea că mult bine a produsū.

Dupō prîndū, unī se culcă, alții o iaū la piciorū
Prin pădurī saū pe muscelle, sau pe marginī de isvorū
Saū mergū la stabilimentul allū Domnului Borănescu;
Departe d'ua semi-oră de allū Domnului Persescu.

Unii compară p'acesta c'ua soră de caritate,
 Allă căria scopu e numai amorul d'umanitate;
 Iar p'acella, c'ua Loretă, ce te scurge de parale,
 Fără să'ți proçure însă cel puçin plăceri egale.

Credū că nu e tocmai justă poetica comparare;
 Scopulū în sine e nobilū, și face multă onoare
 Stabilimentulū acella Domnului proprietarū,
 Ce va profita de critici în interesulū seū chiar.

De întrebă a mea părere, îți voiū spune francamente.
 Că deosibirea între aceste stabilimente
 E că unulū este prosă, și altulū e poezie;
 Eată ce impressiune mi-aū causatū elle mie;
 Pentru că, pe de o parte, la unulū gratis prîndeșci
 Când la celă lalt din contra cam fórte mult cheltueșci;
 Iar de alta, la Persescu, când te urci în pavillonū,
 Ai subt ochi ua panoramă demnă de însuși Milton.
 La Persescu orī ce suffletū (chiar prosaicū) să inspiră,
 Și instrună a sa Cobză, saū accordă a sa Liră;
 Si drept probă, e mulțimea de versuri, próste și bune,
 Scrise 'n kioskiulū dupō stânca cu suvenire strebune.
 Aci poeții ș'artistii sunt în elementulū lor,
 Façă c'unū tabloū ce 'nalță suffletulū la Creatorū.

Chiar aceste locuri ênsă, însuși acestū paradisū,
 Fără femeī e desertulū. Astfel toți poeții-au ășis.
 Fără femeie, Natura e unū corpū fără sufflare;
 Capo d'operă-a Naturei, ea e flamma creatoare.

Que me sert ces palais, ces vallons, ces chaumières?
 Vains objets dont pour moi le charme est envolé.

Fleurs, rochers, forêts, solitudes si chères,
Un seul être vous manque, et tout est dépeuplé¹⁾.

Aceste versuri sunt scrise, pe lîngă alte uă mie,
În pavillonă, sus pe stîncă, ea însăși uă poezie.
Cât este de slabă ênsă chiar panna lui Lamartin
Ca fidel să coppiese astă tabloă de farmecă plină!
Sunt dispus fôrte adesea să schimb Lira p'ună pannel:
Sublimă este Lamartine, nu măi pușin Rafael.

Toată vara aste locuri sunt fôrte mult vizitate;
Și daca ar fi șoselle, ar fi și măi căutate.
Aerulă, apa și zeruiă pe gălbejiți ș'ofticoși
I facă grași ca și uă gîscă, și ca ună bujoră frumoși;
Dar către finele curei, unii cam facă ataxie...
Încât tot efectulă curei devine uă utopie.

La opt ore este cinna, clopotulă dă ună semnală,
Oaspeții s'addună ca puii; e ospățu patriacală.
Câte odată îți cântă și lăutari, vr'o duoi-trei;
Nu ênsă din Capitală, ci după la Fefelei. . .
Ori si cum musica place; și d'armonie 'mbătați,
Și bolnavi și sănătoși să simtă în ceră strămutați;
Măi alles nóptea, pe Lună, te cređi chiar în paradisă,
Când amorulu îți surîde, și ți se arată 'n visă...
Atunci veđi câte uă umbră p'entre arbori, p'entre floră,
Ce apare și dispare, ca și Luna p'entre nuori.
Nu te speria. . . Nu este nici pricoliciu, nici stafie;
E ună angelă cu rochiță, plină d'amoră și poezie,
Care caută prin iarbă *aculă Dómei*, cum se đice;
Iar aceea care'lă află... cât este ea de ferice!

¹⁾ Ce'mi folosescă acele palaturi, acele văi s'acelle colibe? Deșarte obiecte, ce pentru mine unulă n'ău nici ună farmecă! Flori, stânci, pădură și tu, scumpă singurătate, pentru mine sunteți pustietatea, daca lipsesce obiectulă amnrului meu.

Dulce e viața la munte! Iarna șești în București,
Iar primăvara și vara dute la munți să trăești;
Te previū să nu plecī ênsă fără de banī la kimir:
Aurulū ađi e factotum.

Mult trebuie să te mirī
De silfulū tēu Aricescu^{1.)} care 'n București, cum stīi,
Nu e 'n stare să mai scrie nici prosă nici poesii;
Căci Musei melle i place liniste, singurătate,
Aerū curatū, apă rece, ce 'n București nu se pōte.
De aceea, frate Iorgu, Musa mea capricioasă,
Ce la munte e născută, în capitală mă lasă;
Dar cum esū din barrieră, îmi surrīde grațios,
Mă sărută ca p'unū frate, și mă desmiardă frumos:

«Vin'la sīnulū meū, poete; de și m'ai abandonatū!
O! cât eraī tu de veselū când eraī neatârnatū!
Tu esci păstrāvulū cellu dulce ce trăiesce în isvorū;
Tu ești passērea pe cracă, tu ești Vulturulū în sborū.
Păstrāvulū mōre în baltă; iar Sticletu 'n colivie
Este tristū, fiind departe de iubita lui soție.
Fugi vara de capitală; fugi ca de focū, să mă cređi.
Vino cu mine la munte ca să te regeneređi;
Și aci eū, ca ua mamă, te voiū desmierda pe tine;
Și'ți voiū accorda eū Lyra ca să scoți sonnuri divine.»

Și într'adevēr, amice, îndată ce părăsescū
Capitala *bucuriei* (unde totū tristū mă găsescū)
Simțū viața că renaște în corpulū meū gîrbovitū,
Și speranța, poesia, în sufletu'mi obbositū.
Munții sunt Erusalimulū: aci eū deviū *hagiū*;
Îndată ce sunt la munte, nu mai potū prosă să scriū.

Peste vre ua două đille îți voiū scri, din Penteleū
Unde pornescū chiar de mâine. Adio, amiculū meū.

^{1.)} Epitetu cu care mă gratifica în collegiu amiculū meū Mavrodolu.

DELA PERSESCU LA PENTELEŪ

PE ALBIA BÎSCEI.

— —

Am plecatŭ dela Persescu ca sĕ mergŭ la Penteleŭ
Însoțitŭ d'unŭ sătĕnŭ veselŭ, anume Petre Brăghĕŭ.
Ellŭ mergea pe jos cu bățulŭ 'naintea callului meu,
Și nișce plăcute doine din frunđă cânta mereŭ.

Am luat-o pe Rossile, plaiulŭ cellŭ despre apusŭ,
Așternutŭ c'unŭ covorŭ verde. Peste puçin am ajuns
La vadulŭ ce'î ñice Cornulŭ; și pe jos am coborĭtu,
Căci burasse; iară dĕllulŭ era repede, urĭtu.
Jos ĩn valle urla Bĭsca, cum urlă 'n pustii unŭ Leŭ;
Urletŭ causatŭ de pietre ce 'mpiedică cursulŭ seŭ.

Trecuiŭ Bĭsca, și la stânga o luaiŭ ĩncetișorŭ
P'ua potecă numai pietre, pe allŭ muntelui piciorŭ.
Am lăsat callului frĭulŭ, unŭ callŭ de munte vĭnosŭ,
Ce mergea cu siguranță pe unŭ locŭ periculosŭ.
Munți la drĕpta, munți la stânga; p'ĕntre munți
Bĭsca curgea,
Repede, spumósă, rece; iar pe sub pietre ĩn ea
Dormiaŭ pești gustoși, ce pörtă nume de Glavoci,
Lipanĭ,
Si Soréscă, Clĕnŭ, și Pastrăvĭ, și soiulŭ numit Malanĭ.

Tot șirulū de munți din drépta, pîn' l'alu millelor
 isvorū,
 Se ȕicū Curse, căci aū forma unei curse de Dihorū;
 Munții cari suntū la stânga poporulū 'i a botezat
 Vallea Dracului, și Tega, Muchea lui Copacū, Cernatū,
 Toși accoperiși cu selbe de goruni. de pleopi și fagi ;
 Iar prin iarbă, ca rubinuri, licurescū dragele fragi ;
 Șipote cu apă rece la totū pasulū întâlniam,
 Și subt umbra răcorósă din când în când mă opriam.

La unū locū e uă Ghenune, tot a Dracului numită,
 Care e unică 'n fellu'i, și fórte mult adîncită.
 Lîngō acestū ochiū de apă, Natura a așeđatū
 Ua stâncă, ruptă din munte ; de aci am admirat
 Acea baltă în mijloculū unui torrentū spumegosū,
 Ca uă insulă în centrulū unui océnū furiosū.
 Treci apoi lîngō unū munte care e unū frumosū plaiū,
 Așternut cu flori și iarbă, în câtū te cređi ca în Raiū ;
 Aci, p'ua poiană verde, puçin am descălicatū ;
 Și lîngă Bîsca spumósă cu poftă am dejunat.
 Am trecut apoi cãllare și allū millelor isvorū :
 Unū pîriū ce dă în Bîsca, făcêndū unū sgomotū ușorū.
 Aci s'a flă prea mulți păstrăvi, fórte gustoși la mâncatū.
 Apoi plaiulū Penteleulū duoē ore l'am urcatū,
 Pe subt umbră de brađi mindrii și de fagi înalți și groși.
 Vîntulū sufla cu putere p'entre arborii stufoși ;
 Urletulū Bîscii 'ncetasse ; abia câte unū isvorū
 Si viersulū de Pitulice s'auđia încetișorū.
 Maestatea unei selbe e ca a unui oceanū :
 Aci veđi omniputinča a cerescului sovrănū!
 Mirosulū de brađi te'mbată, numai ocsigenū respiri ;
 Aci uiși orī-ce necazuri, orī-ce griji și ispitiri.

Mergându astfel prin pădure, în meditați absorbită,
 La pichetul cellă de iarnă étă-mă că am sosit.
 E uă verde poeniță într'ună oceană de brădetă,
 Unde ar trăi ferice uă Musă cu ună poetă.
 La drépta este uă casă, și la stânga un isvoră,
 Și pe lîngă isvoră crește mulțime d'albastre floră.

Pe când fumam eă țigara, veselulă meă conductoră
 «—Aici, Domnule, îmi đisse, am dormită de multe ori,
 Atât iarna cum și vara, singură saă cu căllători.
 —Dar iarna p'aici ce cauți?—Mistreți, țapă și căprioare;
 Căci luă Coconu Enake 1) îi place mult vînătoare;
 Iar vara umblu pe plaiuri cu boeri ca Dumnéta,
 Căci cu greă la munți creștinulă póte hrana căștiga.
 Am călcată aceste locuri de vre uă sută de ori.
 Mai deunăđi coboríssem cu boieri și negustori,
 Și cu vr'ua duoă cocóne, din muntele Viforítă.
 Cum am plecat dela stână a întunecat urít;
 Iar în vârfulă astui munte a început a ploa;
 Dar ce plóie! Cu gáléta apa din nuori se vărsa!
 Când am ajunsă aici parcă toți pe gîrlă prinși eram;
 Și nici toporă, nici căldare; nici ună rostu, uite, n'avém.
 Casa, cum veđi, fără gémuri, fără sobă, fără pată.
 Plóea ținu tótă đioa, mai pînă când a'nserat.
 Am fost siliți dar aicea să mánem în acea nópte.
 Norocire că boierii aveă dichisile toate.
 Nuorii pieră, Luna s'arată, și tótă apa din plóie
 Muntele o 'nghite 'ndată. Unu ciobană, numit Copae,
 Și ună argată și cu mine adunarăm uscătură,
 Si făcurăm într'ua clipă ună focă mare 'n bătătură;
 Apoi Ciobanulă începe ca să cante din flueră;
 Cocónele priveă foculă; iar ună năsdrauană boeră,

1.) D. Persescu.

Ce avea de ursu ua pielle, înțellesu cu unu moșténu,
 Îllu făcū ursū; și îi đisse ca să stea dup'unu bușténu.
 Cocónele vedênd ursulū intră în casă țipând,
 Iar boerulū meū descărcă câte-va pistóle 'n vîntū.
 Am ris de foc; însă rîsul nu ne-a fost tocmaî d'a bună.
 Pe când spunémū la poveste, cu ochiî sgîiți la lună,
 De o dată, fără veste, cu ursulū ne-amu pomenitū;
 Și era maî să mănânce unu callū ce era răsnitū,
 Daca în ursū cu tăciuniî noi nu am fi aruncatū;
 De focū ursulū e frică, cât este ellu de legatū.

— Ți s'a întâmplat vr'ua dată cu un ursū să te 'ntâlnesci?
 — Și d'aprópe și departe; și daca nu'lū zădăresci,
 Fuge de Românū îndată; ellū e dirjū fără de sémă
 Când mănâncă vre uă vită; atunci îți trage uă palmă,
 Și te scui pă, și te strînge în braçe pînă când mori!

— Și ce face atunci omul? — De ai topor, îllu ommori;
 Dar nici omulū cu viaça nu maî scapă, vai de ellū!
 Chiar daca pe ursū omórá, de frică móre și ellū».

Dup'ua oră de repaosū, drumulu am continuatu;
 Și spre vîrfulū cellū munte ua semi-oră am urcatū
 În zic-zacurī, pe la umbra unor brađi miroșitorī,
 Pe sub care se resfața nisce drăgalașe florī.
 Vîrfulū astui munte este numai de Molifți ornatū,
 Cari parū ca ua corónă p'un cap pleșuvū de 'mpăratū.
 Numai florī era totū vîrfulū, și cu iarbă mătăsósă,
 Ochiulū-boului ¹⁾ ș'allū bróșcei ²⁾, garofița graćiósă,
 Cu rochiça de mirésă și profunū deliciosū.

1.) Margareta.

2.) Miozotis.

Eată 'n fine Penteleulă! Eată muntele colossă!
Mă opriiă ęece minute ca să potă a admira
Maestatea astui munte, pe care nu'lă potă uita!

Coborăsem în Cernatulă, și mergând pe cósta sa,
Mă pomeniiă la ua stână când oile se mulgea.
Acum eram chiar sub gușă falnicului Penteleă.

Adio, iubite Iorgu! Măine 'ți voiă descrie eă
Impressiunile melle după acestă pedestală,
Pe când sórele appune și resare matinal.

P E N T E L E U L Ū.

Tocmai precum pelerinulŭ, sosind în Erusalimŭ,
Ingenuche la mormântulŭ allŭ profetului sublimŭ,
Astfel, iubite amice, în vârfulŭ lui Penteleŭ
Ua strigare d'admirare a eşitŭ din peptulŭ meŭ:
Tributŭ de recunoşinŭă înălŭtatŭ la Creatorŭ
Pentru opera'ŭ divină, demnă d'allŭ ei autorŭ;
Căci pe ast glob numai Omul, creatŭ dupŭ chipul seŭ,
Înŭtellege ŝi admiră opera lui Dumneŭeŭ.

Ce măreŭă amfiteatru! Imposibilŭ a'lŭ descrie,
Saŭ măcar a'lŭ reproduce fidel prin photographie.
La nord est munŭiŭ Moldovei, la nord vest cei din Ardélŭ,
Ca unŭ zidŭ de ferŭ încinge patria lui Decebalŭ.
Împrejurulŭ meŭ ua grupă de miŭ de munŭi uriaşŭ:
Zănóga ŝi Miclăuşulŭ, Viforîtŭ, Cernatŭ, Măceaşŭ,
Furulŭ ŝi Piciorulŭ-Ŗaprii, Muşele, Giurgiu, Brezetŭ,
Între cari ca unŭ rege se înălŭă Penteleŭ.
Mai de parte e Coruiulŭ, Siriulŭ ŝi Negoşeniŭ,
Podulŭ-Calluluiŭ, Tigaea, Casoca, Rėsboiŭ, Scaeniŭ,
Teslele ŝi Faŭa-mare, Piclele, Sboiŭ, Lopătarŭ,
Istriŭa, Strîmbulŭ ŝi Spidişŭ, Zăpodia ŝi Mocerŭ,
Ŗi pe cari i domină vârfulŭ lui Caraimanŭ,
Care între ei se pare între Erculi unŭ Titanŭ.

Dupŭ ellŭ e Penteleulŭ, cu forma sa de Vulturŭ;
Pigmei par pe lêngŭ dęnsul toŭi munŭiŭ cei din prejurŭ.

Din guşa lui încreştită şapte isvóre pornescü,
Ce se varsă 'n Bêsculiça unde toate să 'ntâlnescü.

Sórele pe la opt ore dupö Bucegï appunea,
Iar de altă parte Luna la resăritü appărea.
În acéstă parte munţii avéü crestele-aurite,
Şi de nuorï ua alreolă cu colorï viï, felurite;
Iar la apusü orizontulü ua Mare de focü era;
Întru unü océnü de flaccëry mîndrulü Sóre sê scälda.
Ua tăcere solemnellă acestü tabloü domina;
Pe alle munţilorü vîrfurï vîntulü singurü rêtăcea.

Înnoptasse cum se cade când la Cernatü sosiiü eü;
Aduoađi, la treï ore, eram iar pe Penteleü.
Primele rađe de Sóre Bucegïi aü salutatü,
Apoi vîrfurile 'nalte treptat s'aü illuminatü;
În fine Natura 'ntrégă, de lumină innundată,
Din scurta ei lethargie se părea că să deşteptă.
Alle florilorü profume, adduse p'arripï de vîntü,
Mê îmbătaü cu mirosulü. Uitam că sunt pre pămêntü!

Îţi allăturü poesia ce'n anulü şaiđeci şi duoi
Tot din vîrfulü astui munte am improvisat-o noi'.)
Atuncï pentru prima dată în astü munte m'am suit.
Natura e tot aceeaşi, dar eü amü îmbătrînitü!

~~~~~

UĂ DIMINÉŢĂ PE PENTELEÜ.

Şi éccö-mê în fine în vîrfu ästuï colossü!
Sublimă panoramă! A! ce tabloü frumosü!

Din vârfulu astui munte, ce toți munții domîna,
 Veđi Dacia întreagă cînd ȓioa e senină.
 Mărețu amfiteatru, cu multe și mari trepte;
 Și tóte de calcairü, gigante și drepte;
 Pe fie care tréptă, tapete așternute,
 Cu multă măestrie de Dumneđeü țesute;
 Suntü munți acelle trepte, cu selbe uriașe,
 A cărorü creste-aride și late frunți golașe
 Etern sunt cununate de neaoă saü de nuorü;
 În colții lorü Vulturii depunü uoöle lorü;
 În sînulü lor suntü numai metale preçioșe,
 Și rîuri ce fecundă câmpiele mănósse,
 Și insule de iarbă prin codrii cei pletoși,
 Pe unde pasce Capra și Cerbiü cei frumoși;
 Acolo rătăcesce Mistrețulü prin brădișu,
 Și Lupulü prin tufișuri, și Ursu'n smeurișu.

Acéstă bellă țerră, ornată de Carpați,
 De Dunăre udată, și cu viteđi soldați,
 A nóstră era uă dată! Dar ađi a treea parte
 Streinulü o domină! O! crudă, crudă sórte!
 Ma astă despuiere, aceste împilări,
 Cui oare datorü suntemü? Fatalei desbinări!

Români din patru unghiuri, uniți-vă toți voi,
 Și Dacia antică luați-o înapoi
 Din ghiara sîngerândă a Hydrei cei fatale:
 Căci Dacia ă răpită prin întrigü infernale.
 Aveți punctulü de reađimü aci, în România,
 Allü vostru Piemonte! Prin ea tótă Da-ia
 Va fi mâine a nóstră, va fi pămëntü Românu,
 Precum ođinióră sub Mircea cellü bătrînu.

Ce linisce solemnă aicea sus domnesce!
 La pólele-astuï munte, sorgintea ce șoptesce;
 În stânele vecine, a câineluï lătrare;
 Cavalulü ce resună colo în depărtare;
 Approape lêngö mine, gingașa ciripire
 A unei păsărelle ¹⁾, cântându dulcea iubire;
 Și țipetulu în fine Vulturuluï pe stâncă:
 Acestea 'ntrerupü numaï tăcerea cea adîncă.
 Aci ađi totü e vïaçă, e totulü poesie;
 Dar mâine paradisulü se schimbă în pustie;
 Acellü vestmëntü feericü, ce ađi munții ornésă,
 Va fi lințolliü morții, ce totü paralisésă,
 Vulturulü și cu capra, ei mâine vorü privi
 Ceï colții pe cari ghiața îi va accoperi.
 Dar, ce! e Șoimulü singurü privilegiată ființă?
 Nu are omulü arripï, dar are-intelligență;
 Și omul la munți cresce cumü cresce mëndrulü bradü;
 E agerü ellü ca șoimulü ce din văzduh l'a lüatü.
 E sprintinü ellü ca capra ce-o ia din fuga mare;
 De Leü îi este kika și d'Aquilă cătare;
 De ferü îi este braçulü, și inima de Smeü.
 Munténulü nu se teme decâtü de Dumneđeü;
 Căci ellü a'nfrîntü trufia atâtor cruđi barbari;
 Toți tigrii aï pustiei, Goși, Huni, Turci și Tătari,
 Veniți aici se stingă acești coloni traianï,
 Sub aști colți se'ngrópară, striviți de bolovanï.
 Onóre d'eră ție, allü Șoimuluï rivalü!
 În vinele'ți circulă sânge de Decebalü:
 Căci n'a pututü să stingă deplin divulü Traianü
 Pe fii luï Zamolcse, acestü némü de Titanü;

---

1). Pressura.

Iar când órba Fortună pe Dacü îlú delässă,
 Divina libertate sub scutu 'i îl luă ;
 În grottele car pate vitédulü Dacü ascunse
 Dragonulü seü, ce seculü la glorie 'lú condusse.
 Aci, costume, limbă și datine păstră ;
 Eternă ură Romei aci Daculü jură ;
 Și cândü îi veni bine, sbură dupö Carpați,
 Și înneacă în Istru p'ai seï tiranü spurcați.
 Atuncia cu Colonii toți Dacii se 'nfrășiră,
 Și bellicele ginte atunci se contopiră ;
 D'atunci ei România continuü apărără,
 Ș'a lorü proprietate va fi acéstă țerră.

Din vârfulü astui munte, ca dup'unü pedestalü,
 Védü tronulü de lumină allü cellü Immortalü ;
 Ellü însuși îmi dicteasă acésta poesie,
 Ellü însuși îmi inspiră această profeție:
 «Că Dacia traiană, subt unü stindardü unită,
 «Va fi ua Românie și forte și iubită.»

Despoți pătați de sânge, discipulü lui Neronü,
 Câci pe cadavre-umane alțați allü vostru tronü)
 Din vârfulü unui munte Zamolcse și Socratü,
 Și Moisse și Luterü, și cellü Crucificatü,
 Aduss'au l'ai lorü populü divina veritate,
 Ce nasce libertate, frăție și dreptate.
 Despoți, pe acestü munte cu mine vă urcați ;
 Și prin a mea lunettă Natura contêmplați ;
 Și veți vedea îndată a vóstră vanitate,
 A vóstră rătăcire și trista vóstră sörte.
 Natura nu cunósce nici sclavi nici împërați ;
 Natura lumineasă pe bunü și scelerați ;

Ea Meritulă onórá, Virtutea cununésă;
 Căci ea, ca mamă bună, toți fii 'mbrățișésă.
 Eî bine! cu ce drepturi nisce pigmei ca voi
 Tratésă millióne de ómenî ca pe oi?
 Momentul suprem sună! Curândú josú dupe tronú;
 Căci lava populară va arde pe Neronú.

Dar Sórele appare în manta'i purpurie;
 În carrú de focú ellú passă pe bolta azurie;
 Și negurele noptii, ce'n văi încă domnescú,
 L'a sórelui ivire se stingú, se rissipescú.

Acceptă ua salutare, o tu, globú luminatú,
 Ce ca unú Țeú odată fuși seculi adoratú.
 O Sóre! Tu esci vatra luminei și căldurei;
 Esci ochiul Providenței, esci suffletulú Naturei.
 O Sóre! tu esci încă simbolulú propășirii;
 Iar propășirea este salvarea omenirii.
 Prin tine Mintea nóstră, ca și printr'ua lunettă,
 Descoperă ș'admiră puterea cea secretă,
 Ce numai cu ua vorbă din Haosú a creatú
 Divinulú candelabru, acestú Totú minunatú.

Ființă prea Inaltă, putinte DumneȚeú,
 Cu lacrimi filiale te-adorú în genuchi eú!
 Căci numai tu, o Dómne, tu numai poți s'arunci,
 Ca stellele pe ceruri, unú largú oceanú de munți,
 Cu vallurî uriașe de selbe și granitú,
 A cârora mulțime se pierde 'n infinitú.
 Prin ordinul teú sacru fugossulú acuilonú
 Cu-allú seu cortegiú de vânturî ș'a pusú falnicul tronú
 Pe colții cei granitici, ce se ascundú în nuori;
 Pe arripe de vânturî în Universú tu sbori;

De munți tu te apropii, și ei fumegă 'ndată;
 Assupra Mării cauți, și Marea e 'nfuriată.
 Vedă mâna ta paternă în totul ce-ai creată;
 Pe om, Domnul Naturei, îl vedă singur dotat
 Cu-electrica schinteie din sôrele centrală,
 În care 'ți ai pusă tronul allu teă cellu immortalu.
 Glorificat dar fie, în ceru și pre pământu,
 De totu ce are viață allu teă nume prea sântu.

Ua ceață se ridică din văile cu floră;
 Încinsu e orizontul d'unu brîu negru de nuoră,
 S'aude de departe unu tunnetu bubuindă,
 Și miă de echo 'ndată astu sunnetu repețindă.
 Totu cerul e acuma de nuoră accoperitū;
 Și fulgerul brăseasă acestu vällu înegritū.
 Începe nuorii lupta, și munții aă dispărutū;
 Canonul cerescă urlă, și trăsnetu a căđut.

Curîndu jos după munte. Adio, Penteleu!
 Eă mă despartu de tine cu doru 'n peptul meu!

CURA DE ZERŪ LA PENTELEŪ.

Salutare, frate Iorgu! Eată că m'am installatū
La muntele ȕisū Cernatulū; și daca l'am preferat,
Causa e că d'aicea urcū mai lesne 'n Penteleū.
Din vîrfulū acestuī munte viū aȕi aȕi descrie eū
Viaȕa ce petrecū aicea, viaȕa simplă de Ciobanī.

Ca orī-unde, și la munte escī pierdut fără de banī :
Căci și lapte și mălaiulū nu crescū pe câmpū ca bureȕiī;
Iar cu aerū și cu apă nu trăescū nici chiar poeȕiī.
Lapte, zerū, mălaiū și brînda, și urdă, și cașcavalū,
Și escursiunī pe munte, saū cu catīrū saū cu callū,
Cum și mieī, puī de găină, tôte reȕimă în banī.
Pentru ua simplă colibă dai duoī galbenī la Ciobanī.

Apropo. Viind la munte, să adducī din Bucurescī
Câteva oca de țuică și tutunū dela Găeșcī,
Ca să cinsteșī pe Ciobanīī dela stâna din Cernatū,
Daca vrei să te tratase tocmai ca p'unū împēratū.
Prafū de pușcă și cu glónȕe, iar să nu uiȕi sa adducī,
Luând în schimb pentru elle pieī de urs și păstrāvī dulcī.

Mai în toȕi munȕiī, amice, sunt bolnavī, poatrinarī,
Trimișī aici ca să mōră de medicī umanitarī :
Căci acestū aerū subȕire, și acestū subȕire vîntū,
Pe cei mai slabī d'între dînșū i bagă iute 'n mormînt.

Câte malatii funeste, nesciute de bătrîni,
 Bîntue societatea ca nisce cumpliți păgîni!
 Scrofule, ficatû, anghină, skiros, vărsatû, nevralgie,
 Sifilis și cu podagra, holeră, splină, ftisie...
 Oftica însă din toate, atît de molipsitoare,
 Face din nenorocire progresse spăimîntătoare!
 Causa care să fie? Ua prea mare simțiciune,
 Dispreçulû legii Naturei, a cărților passiune,
 Abusulû, lucsulû, desfrêulû, ce ruinésă p'avuți,
 Iar pe ceî fără mijloce i face și sclavî și bruți;
 Atmosfera capitalei cu miasme veninate,
 Esalate de cadavre și de materiî spurcate;
 În fine, *apa cea dulce*¹⁾, plină de necurăție;
 Viața cea neregulată, ș'alte cause ua mie.
 Tratatulû de hygienă, allû căruia autorû
 E onorabilulû Felix, unû prea învățatû doctorû,
 Ne arată și mijloculû cum putem a evita
 Acelle cumplite boale, care ne va decima.

Aici viața e monotonă pentru cine nu ă deprinsû
 A citi în codulû sacru ce de Dumneșeu e scrisû:
 În acellû codû dupô care șl Moise și Socratû,
 Și mai alles Salvatorulû, paginî multe-a coppiatû.
 Frumuseșea astor locurî e ca apa de isvorû,
 De care nu se desgustă nicide cum unû căllătorû

Incepû acum ați descrie și felulû traiului meu
 La stâna de cășărie unde ați mă aflu eu.
 Dupô cură și gustare, iaû saculû de vînătoare,
 Și în sacû, câte ua carte și puçină demâncare;

1.) Allusiune la cânteculû: Dămbovița, apă dulce.

Îmî allegü un vîrfü de munte de unde së pot avea
 Ua vedere maî frumósă, ca să më potü inspira ;
 Şi aci, p'unü colţü de stîncă, aud fluerele cântînd,
 Şi zefirulü ce şoptesce, şi sorgintea murmurînd ;
 Admirînd plaiurî măreçe, numaî cu brađi coronate,
 Şi încinse cu eşarpe de poene înflorate ;
 Déllurî mîndre, sîmînate cu nisce marî bolovanî,
 Ce parü c'au servit de luptă la fabuloşii titanî ;
 Văi adînci, cu brađi ornate; şi nisce stînci colosale,
 Unele ca unü perette, altele piramidale ;
 Mă amusesü, ca copii, când echourî întîlnesc,
 Cu mallulü care resunnă adesea së convorbescü ;
 Şi descarcü câte ua puşcă în acea direcţiune,
 Încât rîpe, văi şi déllurî începü tóte să resunne.
 Mă aşedü lîngö unü şipotü ce murmută 'ncetişor,
 Şi mînîncü cu mare poftă, şi béu apă din isvorü;
 Apoi fumesü din țigară, trîntitü pe tapetü de florî,
 Si m'affundü în meditaţiü, admirînd frumoşii nuorî
 Ce pe bolta azurie ca nisce nave plutescü,
 Sub felurite de forme şi culorî cari uîmescü.
 Apoi iarăşî îmî schimb locul p'un vîrf dr munte pletos,
 Şi d'aci eü admir iarăşî unü altü tabloü, maî frumosü.
 Cu lunetta vedü pe plaiurî turmele de oi păscînd,
 Iar în valle, p'entre pietre, vedü torrentul spumegînd.
 Musa mea atuncî se 'nspiră, şi accórdă Lyra sa,
 Şi 'mî dictesă imnurî, ode, şi sonnete, cât îi vrea.
 Pe munţi petrec tótă đioa; séra më 'ntorcü obbositü,
 Şi mînîncü singur cât patru, şi më simţü prea fericit.
 La a foculü lumină, înainte d'a dormi,
 Ascult povestî de acellea ce te facü a 'mmărmuri:
 Lupta omulü cu Urşii, cu Mistreçî îngrozitorî,
 Ce se 'ntîmplă prea adesea la uniî din vîntorî.

Astă viață păștorală, ce monotonă se pare,
 E adesea variată de ua cavalcadă mare,
 De bărbați mai mult compusă, ce se urcă 'n Penteleu,
 Undeși dorm mulți dintr'ênșii, precum am dormit și eu,
 Ca să vadă mîndrul Sóre. când appune și resare.
 Pentru noi astfel de țille sunt țille de serbătore.
 Unii brați uscați adună, și facu în vîrfu un focu mare,
 Și se punu toți împrejuru'i, și să frige în frigare
 Câte duoș miei de odată, și să punu apoi la masă,
 Și mănâncă cu ua poftă păr' c'ar veni dela cósă.
 La occaziî de acestea, veđi amici și cunoscuți,
 Și petreci câteva ore cu nisce ómenî plăcuți,
 Ce'ți adduc, unii vr'ua veste, alții cărți sau vr'un țiar;
 Altfel, trăescú ca un pusnic, veđënd ómenî fórte rar.

Vino mai curînd la munte, ca să ducem amînduoș
 Ua viață pastorală, trăind cu lapte de oi.
 Dar în țera nóstră, frate, și viața dela munte
 Are, vai! desagremente, fórte mari și fórte multe!
 Mai ântéiu, și să urasce totú cu măligă nefiartă;
 Apoi țînțariî de munte sunt mai rēi ca cei de baltă;
 Apoi vîntulú și cu plóea, de trăsnete însoțită,
 Amenință sănătatea care e slăbănogită.
 Împermeabila haină, și umbrella de mătase,
 Și cojoculú, și botforiî, îți suntú prea trebuincióse;
 Căci cu elle scapî de trăsnetú, și de ploî torrențiale,
 Și de frigú, și de arșiță, și de vînturî boreale.

Două septămâni avurăm tîmpulú cel mai minunat;
 Ierî era seninú ca sticla, când d'odat'a'ntunecat.
 Aburî groși din vâi se'nalță, la trei pași nu se vedea,
 Ca nisce șerpî de lumină fulgere prin nuorî trecea;
 Tunnete spăimêntătoare muntele îllú sgnduia.

Ca miș de tunnuri d'odată trăsnetele bubuia,
 Văi și codrii urlau grósnic, plóea cădea în torrente;
 Este grandiosú spectacol furia de elemente!
 Vîntulú urla prin pădure cu unú sgomottú ca de ladú.
 Învalitórea colibeí, formatá din cojí de bradú,
 Sbura prin aerú ca frunđa; eram cu totul muiatú.
 Am bătut câteva céiuri, ș'abia am putut scăpa
 De ua peripléumonie care mă ameninça,

Suntemú dar deciși cu toți stâna să o părăsim,
 Și la iubitulú Persescu grámmadá toți să venimú.
 Din Gura-Tegií, amice, voiú continu'ați descrie,
 Cum am urmat pînă astăzi, adică în poesie,
 Escursiunele melle la multe localități
 Din acelle părți muntóse, pline de varietăți.

DE LA PENTELEŪ LA PERSESCU

PE ALBIA BÎSCULIȚEI.

~ ~

În ȝioa când hotărîsem a plecã din Penteleŭ,
Pentru cea din urmã orã m'am urcatŭ în vârful seŭ ;
Și în cursŭ de douë ore, cu nesașîŭ admiramŭ
Cea frumósã panoramã de care mē despãrțiamŭ.
Crede mē, iubite Iorgu, nu mē 'nduramŭ a plecã;
Dar cu timpulŭ ce 'ncepușe, imposibil a mãi sta.

Dela munșî luãnd adio, Penteleu am coborîtŭ
Pe la celle șepte-ısvóre ; de aci în Vıforîtŭ
M'am urcatŭ apoi cãllare ; apoi începŭ a urca
Muntele Piciorulŭ-Caprii, dorind a mē înturna
P'altã calle la Persescu.

Și de astã datã eŭ

Avemŭ totŭ pe conductorul anume Petre Brãghëu,
Ce venișe la Cernatulŭ sã ia nișce cașcavalŭ ;
D' astã datã conductorul avea cu ellŭ un cavalŭ,
Cu care cãnta adeseã când se opria unde va ;
D'allŭ luŭ sunnet melanconicŭ vãile lung resunna.
A'lŭ aușî e plãcere !

Dup' uã orã de urcare

Pe acestŭ Picior allŭ Caprei, c'ua vedere 'ncãntãtore,
Am intratŭ într' uã pãdure cu molifșî aromatori.
Pe sub ȝușã unui munte întãlnescŭ adese ori

Acestu soiu de brađi poetici, pletoshi, verđi și mitutei,
 Cari parü unü boschetü magicü, löcuitü de semi-Đei.
 Lêngö vîrfulü cellui munte ua potecă mică trece;
 De și prea rîposü e vîrfulü, de și era unü vîntü rece,
 Priponiü callulü d'un arborü, și în vîrfu'i m'am urcat.
 Uă frumósă panoramă de aci am admîratü!

Închipuesceți, amice, unü océnü de brađi pletoshi,
 Dominați de stînci rîpöse, ș'acestea, de munți frumoși.
 Ünü abisü era sub stîncă dupö care privémü eü;
 Ua grupă de munți romantici, domirați de Penteleü;
 Penteleulü d'aci are ua formă piramidală,
 Viforitulü și Cernatulü fiind basa'i colossală.
 D'asupra mea, ua poénă de ua frumuseçe rară;
 Aci țapulü jöcă iarna cu sprintena căpriöră.
 Într'adever, numai capra pöte singură să sarră
 Pe ascuțiți colți de stîncă, ce vedëndu'i te'nfioară.
 Îți recomandü, frate Iorgu, negreșitü a te sui
 În vîrfulü acestui munte; sperü că mulțumitü vei fi.

Am continuatü iar drumulü prin pădurea cu brădetü,
 Conductorulü înainte, și eü cällare încet,
 Făcënd vise aurite, ce nu poți realisa,
 Dar cari aü avantagiulü cellü puçin a te distra.

Eatä-më sositü în fine la poéna cea frumósă:
 Iarăși unü pichetü de iarnă, c'ua vedere amorósă.
 Më opriü aci ua oră pentru a repausa,
 Și a face și gustarea, căci mieđulü đillei era.
 Pin'aci Piciorulü-Caprii, acestü munte colossalü,
 E de tötă frumuseçea: este unü munte regalü.
 Dar de la pichetü la valle, — de locü n'am esagerat —
 Este chiar Iadulü lui Dante; locü selbaticu, presăratü

Cu rĂdăcină mară și pietre : un drumă greu și urĂciosă,
Unde callulă poticneșce, și umbli mai mult pe jos.

Dup'ua oră de âmblare pe acestă locă îndrăcită,
Ună isvoră mare de apă de departe am zărit.
Mă opriiă ună cartă de oră lĂngă astă isvoră bogată,
Și îmi rĂcoriă și fața și peptulă cellă însetată.
— Mai e mult pĂnă de valle ? îl întrebaiă pe BrăghĂu
— Cam de douĂ oră p'atâta — Și tot astfel e de reă ?
— PĂn' la ună locă e totă astfel.»

Începuiă a mă căi
De ideea ce'mă vĂnise a mă înturna p'aci.
— Greă drumul p'aci, bădiță ! Daca știam, nu venĂm.
— Te-am prevestit dela stână; dar n'ă vrut, vină nu am.
Pe aci rar âmblă oamenă, fiind drumul fĂrte greu;
Drumulă cellă băttută și sigură e plaiul lui Penteleă.
Pe aci însuși Ciobaniă vitele rar aă urcată;
Numă iarna vĂnătoriă vină p'aci după vĂnată.
— Și eă cugetam a merge pe BĂsculița în sus,
PĂn' la Zănóga și Mușa — Ba nică pĂn' la [Miclăușu
Nu te poșă duce cu callulă ; chiar pe jos e fĂrte greu.
— Eă o să încercă la anulă, daca o vrea D-deă.

Am continuată iar drumulă, care era totă pietros;
Dar căllare d'astă-dată, căci numă putĂm pe jos.
Dideiă apoi d'ua poiană care m'a înveselită;
Însă iar dideiă de pietre, apoi ua muche-am suit;
De aci vĂđuiă în valle BĂsculița ce urla,
Și vr'ua douĂ herăstrae, și oamenă cari lucra.
— Acolo e Vadulă-Oii ! đisse conductorulă meă;
Și coborăiă, când căllare, când pe jos, ostenită greu.

Mă scăldaiă în BĂsculița îndată ce am sosită:
Eată singurulă remediă când escă fĂrte obosită.

Dela Vadulă-Oii drumul e p'allă Curselor piciortă,
 Tot pe lêngö Bîsculița, ce urlă îngrozitoră.
 P'între pietre mari ea curge, repede, rece, spumösă,
 Ca și sora ei cea mare, ca și Bîsca sgomotösă,
 Și cu care s'ntâlnesce între Bîșci, la nea Vișantă,
 Sub două blocuri de stîncă, ce sémănă două titani.
 La piatra lui Silivestru, (care e uă stîncă lată,
 În formă de piramidă, lucie, repede, 'naltă)
 Acolo, dicu, Bîsculița o treci mai de multe ori;
 Urci apoi p'ênt'ua pădure, apoi urci ună plaiu cu flori,
 Întâlnind mai la totu passul nisce enormi bolovan,
 Rupți din muntele d'allături, pöte de sute de ani.

Între Bîșci sosiu în fine. Despre elle voiți vorbi
 Cu altă ocasiune. Pușin më opriu aci,
 Ca să mai rësufle callul și bravul meu conductor;
 Căci amênduoi obossisse. Aci, la ună vânëtortă,
 Anume Vișan, mâncarăm; apoi am repausatü;
 Iară pe la patru ore drumul am continuatü
 Pe sub muntele-Ivaneçulü, p'entre pietre ș'allunișü,
 Pe lêngö Carpentü și Tigva, și pîna la Fulgerișü.
 Am trecutü Bîsca pe punte, și la Persescu sosiam
 Când se da semnalulü cinei. Föрте apropo veniam.

POST-SCRIPTUM.

La epistola ta lungă, priimită ieri aice,
 Mai târziu sper a'ți respunde, căci acum n'am timpü,
amice.
 Nu îți potü ficsa eu șioa, negreșitu ua și ploiosă,
 Când silitü esci de nevoe ca să stai închisü în casă.
 Dillele celle frumöse sunt destinate, cum știți,
 Pentru preâmbări pe delluri, unde poți ca să descrii
 Escursiunü ca acelea ce îți comunicü eu șie.
 Ce materie ingrată, când e scrisă 'n poesie!

STÂNCA DE LA PERSESCU.

.....

După muntele lui Vodă pe când Sorele-apărea,
După stânca lui Persescu eu priviam în fața mea
Ua frumoasă panoramă, un tablou încântător,
Ce cu dreptu cuvîntu inspiră pe orî ce omu simțitor.

Din mallulă Bîșcei vădută, stânca e ua raritate.
Unu întregu munte de piatră, prin cutremurî repetate
S'a transformat într'ua stîncă, pe care sunt presărate
Mulțime d'enorme pietre, ce'ntr'adinsu parū aședate;
Astfel este partea stîncei despre sudu și resăritu;
Partea despre vest formésă un platoū lungū ș'ascuțit
Unde Persescu își are lăcuința aședată;
Partea despre nord, cu arburî este toată îmbrăcătă;
P'entre pietre cresc arbustrii și floricelle frumóse;
După stîncă privescî Bîsca cu undele ei spumóse,
Șerpuind în depărtare, într'ua albie pietrosă;
Munții p'entre cari curge astă apă furiósă
Sunt de tótă frumuseșea, demni de pana lui Byron.
Pe acéstă stîncă este de scîndurî unu pavillonu,
Și în vîrfu'i tótă vara fîlfîie stégū tricoloru,
Ce atrage de departe pe orî-care căllătoru.
Din muntele Fulgerișulū daca privescî acea valle
Unde își are Persescu proprietățile salle,
Si castelulū cum și stânca aū unu pittorescū aspectu;

Si acésta sã 'nþellege: e allũ opticeĩ effectũ.
 Unũ cãtunũ este pe cõstã, p'entre arborĩ roditorĩ,
 Dominatũ d'unũ dèllũ pe care crescũ mirositoare florĩ;
 Jos în valle zãrescĩ Bîsca care curge în zic-zac;
 Lîngã albia'ĩ pietrõsa mi' de bolovanĩ marĩ zactũ;
 În fine, în perspectivã, munþĩ frumoşĩ şĩ variaþĩ,
 Cari sunt mai tõtã vara de cãllãtorĩ visitaþĩ.
 Viũ la pavillonũ, în care în anulũ şeiðecĩ şĩ duoĩ,
 Mai ua luna cu Fundescu am locuit amĩnduoĩ;
 Însã în anulũ acesta numai ua nõpte-am dormit:
 Pentru cã frigulũ îndatã din pavillon m'a gonit.
 Cãte visurĩ aurite am fãcutũ pe stãncã eũ!
 De amorũ cãte suspinurĩ aũ eşitũ din peptulũ meũ!
 Parte din aste suspinurĩ, exprimate'n poesiẽ,
 Cu altã ocasiune voiũ comunica şĩ þie.

Pe ua piatrã fõrte latã, cum te urcĩ în pavillonũ,
 Sunt sãpate aste vorbe de unũ oare care Domnũ:
Templu ospitalitãþiĩ aci Persescu-a clãditũ,
 Coppiate din Albumulũ acestuĩ omũ fericitũ.

În pavillonũ toþĩ pãreþiĩ sunt plinĩ de iscãliturĩ,
 Prosã, versurĩ şĩ sentinþe, aksiome, ştersãturĩ.
 Celles mai multe inscripþiĩ scrise suntũ în poesiĩ,
 Unele spirituelle, dar şĩ multe neroþiĩ.
 Credẽnd a'þĩ face plãcere, iþĩ însemnũ vr'o cãteva
 De diferite nuanþe. Sperũ cã te veĩ amusa.

Pe pãretele despre nordũ

Ingratũ e acella ce te-a visitatũ,
 Şi drept mulþumire nu s'a susemnatũ.
 Elena S...

La o amică.

Gemü sub poalla unuï munte
De amoru'ï *obbositü*;¹⁾
Privescü văi, déllurï frumóse;
Darü nu věđü ce am iubit.

Căcï ua stâncă mare, négră,
Înaintea mea s'a pusü;
Voiü s'o sarü, să viü la^f tine,
Dar puterea mi s'a stins.

N'am puterea ce se cere
Stânca ca să o răstornü,
Să'mï facü arripï vulturóse,
La tine să sborü, să sborü.

Cap... P. P....

De desubtulü acestor versurï este responsulü lor.

Poesia ta, amice,
Adressată unei stânce,
Orï-ce 'ï face, orï ce 'ï dice,
Nu te face maï ferice.

Stânca de care te plêngï
Eata c'acum *a sosit*;
Nute lasă să te'ntinđï
La ceea ce 'ï e oprit.

Ecaterina P. . P. . .

1.) Cuvintele fără sensü și nerođiele le vom sub-linia.

Am venit sănătos și m'am întorsă bolnav.
G. . . . .

~~~~~

A D I O!

Adio locuință de fericire plină,
În care o viață plăcută și senină
O lună și mai bine în tine-am petrecut
Cu ună amică și frate. Adio! te salut!

Adio, Kioskiu iubite! Adio, allu meu parnas!
Ah! liniștea și pacea la tine astăzi lasă!
Me ducă acolo unde.....
Allu patimeloră viforă.....^{1.)}

Când însă allu meu sufletu va fi greu apăsatu,
P'o stea de suvenire la tine, kioskiu amatu,
Coprinsu de mulțumire, cu grabă va sbura;
Si'n sînu'ți singuratecū repaosu va afla.
1862, Aug. 16. I. C. F.

1.) Aceste două semi-stihuri sunt șterse d'ua mâna prozaică, și înlocuite cu acestea:

. . . . . a dusu, vai! mutulū iapa!
. . . . . pe unū cotorū de cēpă.

Aicî am venit,
 Bine am trăit
 Cu țuică de prune
 Și mămăligi bune,
 Zerû și dulce lapte,
 Bunû cât nu se pôte,
 Ce prin Bucurescî
 Nu le mai găsescî.

1870.

Nimicû mai prețiosû de cât cugetarea ce *încon-*
gioră dulcî suvenirî.

1869. Iuliû 15.

B. . . .

Ruisseau, pavillon, rocher,
 Tout m'invite ici à rester ;
 Et c'est parceque je ne le puis
 Que je les quitte à regret.
 Adieu donc tout ce que j'admire !
 Je vous le dis en partant avec un soupir ;
 Mais si l'année prochaine je dois revenir,
 Je vous souhaiterai le bonjour avec un gai sourire ¹⁾
 1868. Iuniû 13 Elena V. . .

Unde este a mea scăpare ?
 Unde este allû meû remediû ?
 Că sufferû fără 'ncetare
 De duoî anî și *unulû mediû.*

1.) Rîu, pavillon, stâncă, totulû mă invită a remânea aci ; și fiind că nu potû, le lasû cu părere de reû. Plecând, đicû adio cu suspine la totû ce admirû; și de va fi să viû și la anulû viitorû, vë voiû saluta atunci cu i-nîma voiósă,

Negreșit, nu mă 'ndoescă,
Am să fiu de tot *salvată*
Daca d'aici eu privesc
Natura ce ne-a creat.

1869 Iuliu 15

G. V—.

De desubtulă acestor versurî se citește:

Poeta nascitur, non fit.²⁾

A. Carp.

~~~~~

Pe pãretele despre Est.

.....

Adio, locurî iubite! Adio! Și pôte pentru tot d'
auna! Cãci nu știu daca a mea inimă, care bate acum,
va mai esista mult.

1869 Iulie 14

Elena D. . .

~~~~~

Am venită aici; și atât din *ospitalitățile* prece-
dente, cât și *din present, am cređută* pe D. Iónu
Persescu ună allă duoilea Avram. Rogă cerulă de
recompensa sa.

1869 August 5

N. Ț—.

Chioșchiule iubite, am venit a te visita, și a'ți
spune ție plêngerile melle, ce nu le veți uita.

X . . .

~~~~~

2.) Poetulă se nasce, nu se face.

Reposes-toi, mon âme, en ce dernier asile,
 Ainsi qu'un voyageur qui le coeur plein d'espoir
 S'assied, avant d'entrer, aux portes de la ville,
 Et respire un moment l'air embaumé du soir.')

1867 Aug. 24

Elise G—a

~~~~~

Remâi în suvenire
 A mea fericire!
 Pe malulü acesta
Grozav m'am întristat,
 Când am vădüt acésta
 O dată am strigat:
 Ah! Dumneđeulü meü!
 Noaptea întristată,
 Țioa fericită,
 Ah! *a mea senină*
 Grozav m'am întristat!
 Pe cât am umblat
 Ca asta n'am vădüt!

1863

G. St—icü.

Subt aceste versuri se citesce:
 Sic de nuntă,
 Lea Zanfiro!

~~~~~

Munți, câmpii și déllurü, precipisü, taline,
 Stâncü, pădurü, fântêne, voi ce ađi pe mine
 Plinü de întristare și pierdut m'aflați,
 Plângêrile melle veniți d'ascultați:

1.) Repausă, sufflete allü meü, în acestü ultimü asilü, asemenea unü căl-
 lătorü care, cu inima plină de speranță, s'aședă puțin la porțile cetății în-
 nainte d'a o visita; și respiră unü minutü aerulü bălșămitorü allü serel.

Nimic mai plăcut nu este,
P'entre munți și peste delluri,
Decât când omul privește
Gârlele ce sînt în valluri.

X. . .

~~~~~

Frunză verde trei scaeți,
Dă-ne, Dómnne, la poeți
Să ne scrie pe păreți,
Și să tóce la bureți.

Fundescu.

~~~~~

Adio, astăzi, allu meu micu *babilion*, în care am
petrecut în tine mai mulți anî, *după cum arăt*; a-
semenea și prin toți *frații tăi munți*. Am stat vara
și iarna, și' am visitat, *în care* am vădut tóte sta-
turile, înălțimele, și *strîmtorile*.

I. P—.

~~~~~

Que me sert ces palais, ces vallons, ces chaumières ?
Vains objets, dont pour moi le charme est envolé.
Fleurs, rochers, forêts, solitudes si chères,
Un seul être me manque, et tout est dépeuplé.

1867, Aug. 24

Elise G—a.

~~~~~

Gonitü de sórta crudă,
Și fără *remuşcare*,
Cătaiü cu întristare
Unü locü de adăpostü ;

Acéstă stâncă fusse
Care să îmi alline
Furtunele *rițóse*.

G—d.

~~~~~

Am venit, am ospătatü,
În palatü m'am desfătatü,
Ș'am rămas prea încântatü.
1869, Sept. 28.

I. C—scu.

~~~~~

Pe păretele despre Vest.

Cu ocazia ducerii melle la Penteleü, am venitü
și pe aici; și am rămas mulțumit *de acestü aerü*
ce am priimit din pavillonü.

1870, Sept. 5.

Alex. Rus—cu.

~~~~~

Intrând în acestü pavillonü, am fost încântat *de*
frumusețea lui^{1.)})

Elevülü Cl—E.

~~~~~

Am venit la Bîscă,
S'am mâncat o gîscă,
Gîsca nesărată,
Inimă 'nfocată.

Z. A—u.

~~~~~

1.) A înțellesü negreșit frumusețea tabloului veđut din pavillonü saü după stâncă; căci pavillonulü, care e de scëndurî, și fôrte simplu, nu póte încânta prin frumusețea lui.

Adio, pentru tot d'auna! Căci pînă la toamnă nu se va mai auzi de numele meu!

1869, Iulie 14,

Caterina G—d.

De desupt e scris:

Amin!

~~~~~

Pe păretele despre Sudü.

J'ai visité ce pavillon pour la dernière fois ; mon coeur a été percé d'une flêche qui *m'a brulé*, pour toujours.).

1869, Aug. 2.

A. G.

~~~~~

Vanitas vanitatis,
Et omnia vanitas ²).

P. M.

~~~~~

Elevü din scöla de medicină, förte încântat *de pavilonul acesta*, și de aerulü cellü curatü, lasü *de suvenire* numele meu; dar ce folos! Sînt încă crudü *să potü lăsa în cântecele melle pe privitorü*.
Adio!

1863, Aug. 13.

G. P—n.

~~~~~

Muritorü nefericitü
A găsit pentru unü minutü

1.) Am visitatü acestü pavillonü pentru cea din urmă oară; și inima mea a fost pătrunsă d'ua sagétă care m'a rănit pentru tot d'auna.

2.) Deșertăciunea deșertăciunelor! Și toate sunt deșertăciune!

În astă pavillonă *plăcută*
Tot ce l'a mulțumitt.

1870, Iulie 24.

Maior A—an.

Adio, Pavillon!

Kioșkiule, în tine
C'ună amică iubită
Ua lună mai bine
Eă am viețuit.

Dulce fericire
Aici am gustată,
Ce nici ua mîhnire
Nu-o a tulburat.

Speră să te vëdă iară
Peste ună ană eă
Cu-a mea soțioară,
D'o vrea Dumneșeă!

Spînzură ađi la tine
În cuiă Lira mea;
Iar eă iaă cu mine
Suvenirea ta.

1862, Aug. 16.

C. D. A.

Subt acéstă poesie, scrisă de Silfulă teă cu creionulă
d'asupra ușei pavillonuluă, se citește următórea strofă

Poetulü Aricescu, lăsându'si lira aci,
 De viforile iernei săraculü ammuți;
 Si vrînd să sbóre iarăși șontic p'allü seü Pegastü
 Într'unü noroiü sârmanulü cădu pînă în nastü.
 1871, Iuliü 8. Gr. G. Tocilescu.

Sub acéstă strofă se citește:

Gușterü têrrîtorü
 La Șoimulü în sborü
 Çată invidiosü,
 Fiind fórte jos.
 1871, Iuliü 9. C. D. A.

De desubtulü acestia se citește:

Șoimulü jos nu se tîrrașce, Soimulü nu ẽ Cameleonü;
 Ellü prin apriga furtună sbórá mîndru neclintit;
 Si voï, poetașï de baltă, singurï fără de rușine
 Vë numiți Șoimï, când nu sunteți decât nisce bieți
 broscol.
 1871, Iuliü 10. Gr. G. T.

În fine, de desubtulü acesteï strofe se citește:

Faptele vorbescü de sine,
 Orï ce-ar ðice cei pitiçi.
 Mușcele nu sunt Albine.
 Nu v'attingeți de Arici. . . .
 1871, Iuliü, 12. C. D. A.

Mă oprescū aci, amice nevoind a abusa
 De a ta delicateță și de pațiența ta.
 Am probat destul aceea ce la începutū am ȃisū:
 Că orī cine visitēsă stānca care am descrisū,
 Se simte poetū îndată, chiar daca nu e dotatū
 Cu talentulū poesiei; și creȃenduse'nspiratū,
 Face versuri cum ar face nisce haine unū cismar,
 Saū unū croitor carrīte, saū politică-unū brutarū.
 Asta îmī adduce-aminte satira luī Boileau;
 Coppiesū cāte-va versurī, ce le admira Rousseau,

C'est en vain qu'au Parnasse un téméraire auteur
 Pense de l'art des vers atteindre la hauteur;
 Ş'il ne sent point du Ciel l'influence secrète,
 Si son astre en naissant ne l'a formé poète,
 Dans son génie étroit il est toujours captif,
 Pour lui Phébus est sourd, et Pégase est retif. 1)

Unū vodevillistū de spiritū, care se chiamă Moreau,
 Eată de Pegasū ce ȃice, imitānd pe Boileau:

Pégase est un cheval qui porte
 Les grands hommes à l'hospital. 2)

Norocire, frate Iorgu, că nu suntem ómenī mari;
 Norocire și maī mare că acestia sunt rarī:
 Înțelegū tiran ca Bomba, și ca Bismarcū diplomatū.
 Să viū la subiectulū nostru de care m'am depārtatū.

Dintre cāllātorī, aceia ce nu vor de rīstū să fie,
 Să mulțumescū să cītese dintr'ua bellă poesie

1.) Eată sensulū acestor versurī, cu greū de tradusū, și prin care se critică versificātorī fāră vocațiune.

«In deșert se silesce cine-va a face poesī, daca Natura nu l'a creatū poetū; a fi poetu, fāră voea luī Dumneȃeu, este a se espune a fi trāntit de Pegasū (callulū mitologicū allū poeȃilor) adicā a deveni ridiculū.

2.) Pegasul duce adesea pe ómenī cēi marī in spitalulū de nebunī.

Vre ua strofă, potrivită cu starea inimii lor,
Melancolică 'n durere, și voiósă în amorü.

Nu e piatră nici perete pe care să nu citesci
Nume proprii saü versuri, românesci saü franțusesci;
Chiar pe ușa învechită camerei ce locuesc
Đece versuri prea frumoše dela un poetü citescü:

Le torrent mugissant écume
Contre les rochers qu'il pollit;
Il tombe, rejaillit et fume,
Et couvre d'une épaisse brume
Les arbres penchés sur son lit.

Les cascades qui rebondissent
Et qui confondent leur fracas,
Partout tonnent, partout mugissent;
Et les airs au loin retentissent
De leurs effroyables éclats. 1)

Póte voesci a cunósce numele acellorü Domni
Alle că-ora inscriptiü le-aü cititü în pavillonü?
Permite să'ü spunü, amice, că esci prea pretențios;
P'unü poetü ași înțelege ca să fie curiosü,
Dar unü inginerü!...Ei bine! eü nupotü a satisface
Legitima ta dorință; însă totü ce potü eü făce
E a'ü spune la ureche prenumele tuturor,
Luându'mi permissiunea, fără voea Dunnélor,
A'ü trece la nemurire pe fugossulü meu Pegasü,
Ca și pe proprietarulü acestui frumosü Parnasü.

1.) Spumegosulu torrentü urlă p'entre stâ cele ce le lustruesce; apoi, rostogolinduse în abisü, ridică în aerü un fumu ca ua bruna désă, cu eare accopere arborii înclinați pe albia lui. Săltătórele cascade, unind sgomotnlü lor cu allü torrentului, facü să resunne aerulü în depártare de vuetulü lor îngrozitorü.

PODULŪ GRECILOR ŒI PODULŪ CALLULUI.

.....

Astăđi m'am urcatŭ căllare pe unŭ munte ascuđitŭ,
Ca uă oră depărtare, Podulŭ Grecilorŭ numitŭ,
Lăudându-mi se fórte de cei ce l'aŭ visitatŭ;
Œi într'adevăr, amice, că nu am fost înșellatŭ.

Seninŭ era orizontulŭ, dar pe cerŭ eraŭ mulđi nuorŭ.
Muntele acesta este așternutŭ întregŭ cu florŭ.
Unŭ frumosŭ amfiteatru înaintea mea aveamŭ,
Cu cinci trepte de munđi variŭ, ce cu nesađiŭ privemŭ.
Spre resărit saŭ la drépta, Fulgerișul lui Persescu;
În valle, stabilimentulŭ allŭ Domnului Borănescu;
Œi la Nordŭ, Piciorulŭ-caprii Œi măreculŭ Penteleŭ,
Care domina tođi munđiŭ ce de aci privemŭ eŭ;
La appusŭ era Siriulŭ, care e fără egalŭ;
În fine, în depărtare, Caraŭmanulŭ colossalŭ.
Am admiratŭ două ore, fără a mă sătura,
Astă bellă panoramă, ce nu o potŭ desemna:
Căci asemenea tablourŭ penna nu póte descrie;
Slabă e Œi imperfectă orŭ Œi care poesie.
Stam lipit de acest munte cum stă ferulŭ de magnet.
Ca s'appređiesi frumosulŭ trebuie să fii poetŭ:
Adică s'aŭ foculŭ sa ru Œ'ua bogatŭ fantasie.
Am gustat đioa aceea ua perfectă bucurie!

Pe când coboram astü munte, conductorul mē'nvita
Sē maī visitesü și altulü ce în fața nóstră sta.

—Cum se chiamă acel munte? — Podul callului, îmi
spune.

—Maī frumosü de cât acesta? — Mult maī frumos! De
minune!

Munții toți au pentru mine ua atracție nespūsă.
Am trecut printr'ua pădure numaī de brădet compūsă.
Igienicü este sunculü bradulü mirositorü :

Ellü dä vīaçă și putere plăpëndului muritorü.

Am urcat maī mult d'ua oră, când mē pomeniü p'un
plaiü ;

Și mē cređuiü de ua dată că mē aflu chiar în Raiü.

Podu callul e unü munte maestosü și colossalü:

De elefantü are corpulü, și capulü seü ca de callü;

Iar pe corpulü lui cellü falnicü unü postav verde era ;

Iarba mólle ca mētasea, affene sumă avea ;

Poallele lui îmbrăcate cu unü codru desü de bradü ;

Și când privesci jos în valle, adîncime ca în Iadü.

Unü océnü avémü în fața de păduri și munți înalți :

Codrii frumoși, plaiuri mîndre, de Bucegi predominăți.

«Lira ta accórdă, Musă; căci aci esci, inspirată.»

Insă Musa ședea mută, căci era estasiată

D'acea bellă panoramă, de acellü tabloü frumosü.

Respectaiü a ei tăcere, m'aședaiü pe iarbă jos,

Ș'admiraiü, tăcut ca dînsa, opera lui Dumneđeü.

Mare este Creatorulü! și cât de micü eram eü!

Ași fi dat trei anı din vīaçă să fiü ua oră pictorü,

Ca să potü a reproduce astü tabloü nemuritorü!

Sfidü penna cea maī illustră, chiar pe Hugo gloriosü,

Să pótă fidelü descrie acestü tabloü grandiosü.

Numaŕ penellulŭ, ellŭ singurŭ, ar reproduce abia
Panorama cea sublimă care sta în fața mea.

Sunt hotărîtŭ ca la anulŭ să viŭ aci însoțitŭ
De pictorulŭ Trenk, ce este un artistŭ prea renumitŭ;
Făr'egalŭ în România, illustru piesagistŭ,
Allŭ naturei cei frumóse Trenk e unŭ fidelŭ copistŭ.
Astŭ artistŭ necomparabilŭ Mușeulŭ nostru-a dotatŭ
Cu tablouri immortalu, ce de toți s'aŭ admirat.
Ceea ce e Grigorescu în portretŭ, unŭ Rafaelŭ,
Este Trenk în peisagiuri, reproduce prea fidel.
Ellŭ ar putea reproduce cu talentu'ŭ minunatŭ
Minunatele tablouri cari m'aŭ estasiat.

Pe când admiram tabloulŭ, culcat p'un covor de flori,
De ua dată m'empresóră ua cęcă dęssă de nuorŭ-
Đioa se preface 'n nópte, tunnetele bubuescŭ,
Ca unŭ focŭ de artificii fulgerile strelucescŭ,
Vinturile deslănçate șueră spăimântător,
Arborii trosnescŭ în valle cu sgomotŭ îngrozitorŭ;
Trásnetele despiciŭ nuorii; și în câte va momente
Isvórele devin gîrle, gîrlele devin torrente;
Iar torrentele, ua Mare cu talazuri spumegóse,
Pe cari plutescŭ mari arbori, vite, herăstrae, case.
Văile începŭ să urle cu vuetŭ spăimântătorŭ.

Vintulŭ însă sparge nuorii; Sórele strélucitorŭ
Cu Curcubeulŭ appare, și rașele'ŭ colorate
Picătorele de apă le preface 'n nestimate.
Limpede e atmosfera; Natura s'a 'nveselit;
Iar insectele grămmadă din cuibul lor aŭ eșit.

Vęđuiŭ într'ua semi-oră Haosulŭ spăimântătorŭ
Și creația Naturei: spectacolŭ nemuritorŭ!

Eată, frate, un spectacolü ce m'a impresionatü ;
 Ellü va sta în tótă viaça în memorie'mi săpatü.
 Ellü îmi dete ua idee de potopulü din Scripturä.
 Mare e a ta putere, potentissimă Natură!
 Recunoscü că chiar penellulü este fórte imperfect
 A descrie așa spectacolü. Ochiulü numai e perfectü:
 Căci ellü e photographia suffletului omenescü,
 Operă nemuritoare a artistului cerescü;
 Ellü póte să reproducă cu amănuntele tóte
 Și spectacolü și tablourü, d'apprópe saü de departe.

Maí fiind mult pîná séra, m'am suitü iute pe callü,
 Și la stâna astui munte am urcat p'un frumos déllü;
 Aci aflaiü, ca'n toți munții care visitassem eü,
 Câți-va pătimași din țerrä, ce de peptü sufferéü greü,
 Desolați că începuse timpulü rece și ploiosü,
 Și gätinduse să viie cu toți la Persescu, josü.
 Baciulü îmi întinse masa: mămăligă, brânđă lapte,
 Ș'apă rece de isvóre; iar eü, în schimbü pentru tóte,
 I dedeiü rachiü de prune și tutun de cellü turcescü.
 —Să trăiesci! îmi đisse Baciul; de mult asta eü dorescü;
 Sunt sătul de lapte acru, sffletulü mi s'a 'năcrit!

Luaiü apoi đioa bună, și mă 'ntorseiü fericitü.
 Când eram la Podul-Grecii, sórele era sfințitü;
 Și pe ua Lună ca đioa la Persescu am sosit.»

ÎN TRE BÎȘCI.

.....

În epistola acésta îți descriu ua preâmbulare
Ce am făcut astădî singurū, cu piciorulū, nu căllare,
Pînă la acellū locū unde Bîșcele se împreună,
Formând ambele ua gîrlă sgomotósă și nebună.

Făcémū pe la șépte ore cura de zerū pe Rossile,
Unū plaiū verde, cu florī multe, și pe unde veđī copille
Coborând cu ólle pline de smeură și de fragī;
Repausam câte-odată la umbră désă de fagī;
Repedele cursū allū Bîșcei cu plăcere illū urmam;
Si, legănatū d'allū ei sgomotū, vise de aurū făcém.
Comparam eū capitala, plină de prafū și noroī,
Si apa ei cea ca braga, ș'alle grămmeđī de gunoī
Intrigile scandalóse, și sgomotul de Tartarū,
Si corumpția fatală, și traiulū acellū amarū,
Le comparam cu Natura care mă încongiura,
Si cu apa de sorginte care dulce murmura,
Și cu liniștea-astor locurī ce respiră poesie,
Si cu fințele simple ce nu cunoscū viclenie;
Si điceam: «tótă viața în astū locū așī trai eū,
Admirând bella Natură, și căllătorind mereū;
Însă acestū vistū de aurū neputênd realisa,
Să venim cel puțin vara duoē lunī aici a sta.»

Pe când mă gîndém eü astfel, lèngö Bîsca m'am tređit.
 Mai äntèiü luaiü ua baie, căci eram prea obbosit;
 Şi apoi, trecènd torrentulü, de un toiagü ređimat,
 Am urcat déllulü din drépta, numaï cu florï semănat.
 La stînga este unü munte c'ua vedere pittoréscă:
 Un piciorü din Curse, care sémăná c'ua şea turcésă.
 Între duoï Pietroï cât casa, sfărîmătore de stîncă,
 Este ua frumósă baltă, ua Ghenune prea adîncă,
 Limpede şi maestósă, ca ua pîlnie formată,
 Unde chiar înnotătorulü este absorbitü îndată.
 Puçin mai sus e ua gîrlă ce cu Bîsca sè'ntâlnesce
 Sub duoë pietre-uriaeşe, şi în cóstă o isbesce;
 Ambele pietre lipite, în formă de zidurï mari,
 Sémăná cu doï mari fildeşi, saü duoï Cerberï în Tartar.
 Primulü torrentü, numit Bîsca, e ua gîrlă maestósă;
 Allü duoilea, Bîsculiça, repede şi furiósă;
 D'astă dată Bîsculiça pe Bîsca o învingea,
 Căci o ploasse la códă, şi turbată ea venea;
 Dar în starea cea normală, Bîsca e cu mult mai tare,
 Şi e 'nvinsă Bîsculiça de surora ei cea mare.
 Lupta între aste gîrle mai uă oră-am admiratü,
 Încântat d'a lor vedere, d'allü lorü sgomot legănat.

Ambele Bîscï aü sorgîntea în munşii cei din Ardélü;
 De acillea strebatü elle, în cincï ore ş'unü fîrtalü,
 Vr'o trei decï de munşii saü plaiurï¹⁾ pîná unde se'm-
 preună
 Cu altă gîrlă, Buzeulü, ca şi elle de nebună.

1.) Munşii p'entre cari curge Bîsca sunt: Răcăuşi, Pileşulü, Cupanul, Nemeşbetu, Délulü bătrînü, Secunulü, Coruiulü, Cernatulü, Viforitulü, Plaiulü Penteleu, faça Tegii, Valtea-Dracului, Podulü-Callului, Cornulü şi Cursele, unde se împreuna cu Bîsculiça, la Vişan.

Munşii p'entre cari curge Bîsculiça sunt: la dréptă, Zânöga, Belescu, Ciulapoşu, Micléuşulü, Piciorulü-Caprii, Cursele; la stînga, Muşa mică, Muşa mare, Giurgiu, Furulü, Brezeulü, Măcésulü, Resbo'ulü şi Cursele.

Ambele Bîscï, unite la Vişanü, formésă Bîsca care curge p'entre Ivaneçü şi Rosille, şi p'entre alşii munşii cu differite numiri, împreun'nduse cu Buzeulü din jos de Vama Rossile.

Între Bîscî e lăcuința a lui Dragomir Vișan,
 Vînătoru de urși și capre, și un fôrte brav mostén;
 Soția lui, Marióra, ce a fost fôrte frumósă,
 Îmî improvisă îndată ua patriarcală masă;
 Iar fiulú lor, Ionică, un fôrte frumosú flăcěú,
 Semănând la chipú cu măsa, la curagiú cu tatál-seú,
 Îmî offeri la plecare ęece păstrăvî affumațî,
 Cerënd în schimb praf și glónęe, ca să'mpusce urși
roșcațî;
 'I am promis cu mulțumire, și 'i am dat cu 'mbilșugare.

Dup'ua oră de repaosú, am trecut gîrla cállare;
 Și inspirat de tabloulú ce în fața mea era,
 Descrisseitú aceștea toate ce citișî acum mata.

Pe sub muntele-Ivaneșulú, care este frecantatú,
 M'am întors tot cu piciorulú, pe un drum mai variat;
 Pe aci turme de capre, lăcuințe omenescî,
 Micî cascade și isvóre, și echourî întâlnescî.
 Pe aci e și castellulú lui Beizade ce-a murit^{1.)}
 Famillia lui posedă vîrfulú cellú mai ascuțitú
 Din șése munți, cu numirea cea vechiă de Penteleș,^{2.)}
 Și între cari Colossulú e cloșca cu puii sěi.
 Așî vrea să am acea cloșcă; dar poeșîi sunt avușî
 Numai în idei și rime, cari nu producú banî mulți.

Am trecut multe vălcelle, multe déllurî am suit,
 Mergënd tot pe lîngă Bîsca; și în fine m'am oprit
 La cătunulú ęisú Vârlamulú, p'ua stâncă lată și grósă,
 Pe sub care curge Bîsca, și avînd formă de masă.

1.) Costache Ghica.

2.) După numele unui vechiú proprietarú allú acestei grupe de munți,
 anume Pandele, după cum ne-a asigurat D. Persescu, care posedă și D-
 sa parte din acești munți pitoreci.

Cursulü Biscei pe aicea merită a fi văđut.
 Celle mai simđite versuri pe aici eü le-am făcut.
 Rîulü e brodatü cu stânce, ce nenumerate sînt,
 Rumpete din munđii d'allături la sguduirü de pămînt.
 Mai la valle de Virlamulü unü pietroiü e monstros,
 Tot pe marginea frumósă a torrentului spumosü ;
 M'am urcat p'acéstă piatră, și pe gînduri eü m'am pus,
 Comparând viața nóstră cu allü torrentului cursü :

«Gîrlele sunt nisce vine, Mările sunt mari artere,
 Inima este Océnulü, ce împinge cu putere
 Apelle sêlle în munte, creeriü acestui globü ;
 Apelle Mării sărute, pe cari munđii le-absorbü,
 Devinü isvóre plăcute, ce'n pîrae se prefacü,
 Și pîraele în gîrle, și gîrlele Mări se facü ;
 Și Marea'n Océnü se varsă, ce e un întinsü bassinü,
 Saü unü immensü rezervoriü, de vieđuitoře plinü.
 Astfel, pămînt, apă, aerü, și lumină, și caldură,
 Daü viața și mișcare la tot ce e în Natură.
 Iarba ce calcü sub picioře, mâncată de vaci și oï,
 Devine carne și lapte, ce ne nutresce pe noi.
 Vegetale, animale, corpuri chiar nesimđitoare,
 Urmésă legea făcută de Puterea creatore ;
 Omulü singur își permite legea sacră a călca,
 Dar chiar în călcarea legii află și pedépsa sa.

Natura este unü templu, și Sórele unü focarü ;
 Și artistulü și poetulü preođi sunt în astü altarü ;
 Fie care priimesce din mâna lui Dumneđeü
 Focul sacru, și prin care ei devinü egalulü seü.»

Unü amicü allü meü de spiritü, căruia i citém eü
 Nisce versuri ca acestea, đisse : «Pe suffletul meü!

Unu anu ași da din viață ca să potū vedea și eu
 Ceea ce vede poetulū: angelī, templurī, Dumneșeu ;
 Căci eu nu vęđ în credință decât munși, pădurī, isvóre.»

«E ua probă că'ți lipsesce inima cea simșitoare,
 I respunse ua femeie, cu ua fină ironie.

Suffletulū de poetū este ca și ua fotografie,
 Care resfrînge obiectulū de ęece orī mai frumosū
 Decât e realitatea ; suffletulū lui cellū focosū
 Lampă e ce se consumă luminând pe muritorū,
 Farū e ce arată navei abisulū îngrozitorū,
 Instrumentū e d'armonie ce durerea allinésă ;
 Este Sórele în fine ce Natura 'nsuffletésă.

Și artiștiī și poețiī sunt nisce micī creatorī.

—Însă noi ce suntem oare?—Nisce simplīi muritorī.

—Elogele Dumitale, i ęisseiū, sunt complimentū;

Poetulū e ua ființă allū căria elementū

E frumosul ; iar femeea, ce'nțelege pe poetū,

E focarulū poesiei care residă în pep ũ ;

Și în peptū inima batte, unde ę sacra armonie ;

Așa dar, fără femeie, nicī amorū, nicī poesie.»

Iar amiculū meū atunci respunse cu unū surisū ;

—M'am întreat prea adesea, și deștept cum și în vis

De ce simpatisă oare femeea pentru poeți ?

Fi-va că aste ființe parū a fi nisce comeți ?

Că femeea și poetulū sunt chiar niște fluturei ?

Șaū că sunt estremī în toate, și poeți ca și femei ?

— Te înșelli, ęisse femeea. Ca și noi, poetulū are

Și devotamentū heroicū, și sublimă abnegare,

Și amorū focosū și sincerū—De și e cam sburătorū...

— Și iubire d'omenire, și d'allū patriei amorū.

— Ȑi mai bine că poetulū, prin amoróse sonnette,
 Flatésă mult vanitatea a femeilorū cochete ;

Poate că cunósce încă și secretele plăcerii,
 Și scie ca să alline și turmentele durerii.
 Bărbatü ellü, prin rațiune, forță și concepțiune,
 Și femei prin simțire, tactü și imaginațiune,
 Poetulü e prin urmare ore-cum unü omü completü.
 Eată de ce ua femei simpatisă c'unü poetü.»

Chestie d'appreciare, i respunseiü suridënd;
 Și am curmatü dialogulü, unü altü subiect începînd.

Să venim la cestiune. Pe fie ce déllü ședémü,
 Și impressiile melle pe hîrtie așternémü.
 În acea și fericită în cerü am fost transportat!
 Musa mea, fórte dispusă, multe versuri 'mi a dictat;
 Cu toate astea, amice, imi venia în gînd mereü
 Ua strofă din Lamartine, care 'și am mai spus-o eü.

Fleurs, rochers, forêts, solitudes si chères,
 Un seul être vous manque, et tout est dépeuplé.

.....
 Bardü francesü, tu ai dreptate! A! poetul Lamartin,
 Preotü allü divinității, este unü profetü divinü!
 Allü acestui seculü este unü oraculü, Semi-Deü.
 Priimind ellü foculü sacru din sînulü lui Dumneđeü,
 L'a împrăștiat în lume, cum împrăștie unü soare
 Și lumina și căldura, de viața producătoare.

Era apprópe cincî ore. Coborîiü pietrosul munte,
 Sărind ca ua caprióră; și trecënd Bîsca pe punte,
 Urcaiü iute déllulü unde este modesta mea casă;
 Căci sunasse clopoțellulü care ne chiema la masă.

Dup'ua lungă preâmbulare, lihnitulü stomahü allü meü
 Cu ua mare stăruință reclama tributulü seü.

Am mâncat cu mare poftă, cum înțelegi Dumnéta,
Respunđénd fôrte laconic la cei ce mă întreba :
«Unde ai fost tótă ȝioa? Și cu cine-ai fost, poete?»
Întrebări ce în credință mi se par cam indiscrete:
Numai sóța și amanta, ș'unú amicú adevăratú,
Contú de alle sélle fapte potú cere unui bărbatú.
Asta probésă, amice, lipsă d'educațiune.
Adio, Iorgule. Astăđi plecú în altă-escursiune.

MOCÉRULŪ ȘI LOPĂTARULŪ.

Într'ua sâmbată, amice, din luna cea de cuptorŭ,
Însoțitŭ de unŭ professorŭ ¹⁾ și d'unŭ june conductor,
Ellŭ pe josŭ și noi căllare, am plecat pînă în ȃiori
Peste déllulŭ Fulgerișulŭ, care este numai florŭ,
Să vedem unŭ focŭ p'unŭ munte, ce arde necontenit,
Și pe care focŭ săteniŭ *foculŭ nestinsŭ* l'aŭ numit;
Acestŭ foc se află tocmai p'un munte la Lopătarŭ;
Dar ca să ajungŭ la dênsulŭ, cată să veđi pe Mocérŭ:
Unŭ altŭ munte, unde este ua insulă plutitoare
Pe unŭ lacŭ, d'ua adêncime care nu e așa mare.

Înțelegŭ, iubite Iorgu, cât eram de curiosŭ!
Căci sunt curiosŭ poețiŭ ca și seculŭ cellŭ frumos.

Coborŭ și urci văi, și délluri, variate și frumoșe;
La orizontŭ, de departe, numai plaiuri grandioșe,
Cari un tablou formésă demn de un penellŭ vestitŭ.
După trei ore, în fine, la Mocérŭ noi am sosit. ²⁾
P'allŭ Mocérului vîrfŭ neted e unŭ lacŭ mare cupesc e
Și micŭ insule cu arburŭ ce pe apă lin plutesce,

1.) D. Gr. Ștefănescu, professore de sciințele naturale.

2.) Proprietatea unui D. Kirculescu din Buzeu.

Pe cândü vîntulü sufflă tare; insulele sunt formate
 Din putregaiulü de trestii și din vegetale-uscate,
 Unele avînd lățimea de ua palmă și mai bine;
 Dar când te urci pe vre una, ea să affundă cu tine.

Neam primblatü puçin pe baltă p'un pod în formă de
 plută,
 Care de proprietarulü este într'adins făcută.
 Simți ua nespusă plăcere p'acestü lacü a te primbla,
 Ș'a vedea acelle insuli de vînturî a se mișca.
 Sperü că 'n vara viitoare să admirü cu tine eü
 Aceste frumöse locurî, daca o vrea Dumnezeuü.

Dup'ua oră de repaosü, am plecatü de la Mocérü
 Coborând repedeä cöstă pînö jos în Lopătarü,
 Când căllărî, când cu piciorulü, cösta fiind prea rîpösă;
 Loculü e plinü de sorginte de sare și de puciosă;
 Munții cari încongiöră satulü numitü Lopătarü
 Sunt nisipoși și sêlbateci, fär'unü firü de iarbă chiar.
 Sorgintele de puciosă din astă localitate
 Conțin iodü, magnesie, și sunt prea mult căutate.
 Credem că proprietariî astor ape minerale,
 Fiind că aü și mijlóce și avantaje locale,
 Vor imita pe a eia ce sciü a se folosi,
 Spre a îndeci venitulü, färă mult a cheltui.

La Lopătarî întâlnirăm unü cunoscutü din Buzetü,
 Ce ne ospătă prea bine, căci altfel sufferém greü.
 Mai ântêitü că nu luassem de cât merinde p'ua çi,
 Și pe drum schimbasesm planul, dorind nóptea a dormi
 La foculü nestinsü; în urmă, la Lopătarî nu găsescü
 Mai nimicü d'alle mâncării; cată să te căpuesci
 Cu merinde de a casă, merinde cu'ndestulare;
 Căci pe munți căllătoria face poftă de mîncare.

Am plecat iar împreună, după ce am vizitat
 Duoë blocuri mari de sare, vrednice de admirat;
 Si luând-o p'ua potecă, romantică, dar pietrosă,
 Am coborât în Slăniculă, ună pîrîu plin de puciosă;
 Apoi, după ce urcarăm ună déllă cu poeni frumoșe,
 Am mersu mereu tot pe matca unei gîrle sgomotose.
 Pe la cincî saü șese ore, étă 'n fine c'am sosit
 La foculă nestinsă, pe care de departe l'am zărit.
 Pe focu era uă căldare, și lîngă ea ună dogarū.

—Cum se chiamă loculă ăsta? —Aici e la Lopătar.
 —Dar acest munte cu focul?—Se numesce la Smolénu.
 —Și numele D-tale?—Eü sunt Gheorghe Ungurénu,
 Și dogarū de meserie, tot din satulă Lopătarū;
 Vara facu doniçi aice, și mă ducū p'a casă rar;
 Și cu vitele chiar iarna tot aice locuescū.
 —Allü cui este acest munte?—E d'avalma, moștenesc.
 —Ce să fie foculă ăsta?—De unde vreisă știü eü?
 Asta este ua minune; puterea lui Dumneđu!
 Čăci astü focu de vînt se stinge, și iar se aprinde iute.»

Și unind fapta cu vorba, esperiinçe plăcute
 Făcu moșulă, stingênd focul c'ua mătură de pelinū;
 Și c'ua flaccără 'lă aprinse, d'odată, ca din senin.

În timpulă acesta apa din căldare colcăia,
 Și moșu Gheorghe Ungurénu uă mămăligă făcea.

—De mult pe focu e căldarea?—Pe când urcai D-ta
 Pussessem de mămăligă.»

Dece minute eră.

Așa dar e gazu acesta, și este gazulă fluidū,
 Care ađi înlocuesce gazulă numit licidū.

Atăta putere are când astă gază e concentrată,
 Încât în zece minute arde ună bățu cam uscată ;
 Probă, că subt acestă munte este ună deposit mare
 De cărbunî; căci focul arde de seculi fără 'ncetare.
 La 'ntunerică gazulă este înđecit maî luminos,
 Încât, vėđut de departe, face ună efectă frumos.

Adînciū c'ua sapă loculă unde gazulă volvora,
 Și deveni și maî viă flaccăra ce lumina.
 Nu voiū uita nici odată plăcuta impressiune
 Ce îmi causă atuncia acea pretinsă minune.

Lîngă foc ne aședarăm, noi, moș Gheorghe ș'un băiat;
 Și ne povesti bătrėnulă cum acestă focă minunat
 'Și a schimbat de trei oră locul, iar ua iarna stins a stat,
 Ca să nu se arđă porciă cari în focă se vîra ;
 Primă-vara illū apprinse, și focul maî viū ardea.
 Acestă focă topesce néoa, plóea nu'l stinge de-loc;
 Iar când vîntul sufflă tare, atuncă ellū s'a stins pe loc.

Mîncarăm toți la lumina acestuî focă curiosū ;
 Și așternănd lîngă dînsulă, îl privem nesățios;
 Admiraiū puterea care, fără multă ostenélă,
 Producea gazulă ce mâine va lumina capitala.

Astupaiū câte-va găuri pe unde foculă eșia,
 Și flaccăra concentrată numai dintr'un loc sbucnia;
 Acea colónnă de flaccări revărsa lumină mare,
 Încât putea să se vađă într'ua mare depărtare.

Privind astfel maî trei ore acestă focă fără sfîrșit,
 Mă ajunse oboséla, și pe-loc am addormit.
 Eram culcat ca d'ua oră, când sculat fuiū de odată:
 Începusse ca să ploă, și turna ca din gălétă;

Mă adăpostiiu îndată într'ua casă ce era
 La șese stînjini departe; focul nencetat ardea,
 De și cu repeđiciune plóea torrente cădea;
 Priviiu mult după feréstră flaccăra ce volvora,
 Pîna când addormiiu iară, pe ua laviçă de bradü,
 Care era fórte lată, și care'mi servi de patü.

A doua ți diminéça, însoțitü de unü bătütü,
 M'am întorsü pe altă calle, pe unü munte prea înalt.

Coborând și urcând iarăși totü pe plaiuri variate,
 Cu grîu, porumbü și fîneçe, și cu dumbrăvi adornate,
 Sosiiu la Persescu singur, însoțitü de conductorü;
 Căci plecasse de cu séra companionulü professorü.

Adio, iubite Iorgu! În scrisórea viitóre
 Îți descriü uă altă cursă, ce am făcut tot căllare.

KEIEA ȘI CRASNA.

În epistola acésta preâmbblarea 'ți descriu eu
Care am făcut la Keiea, însoțitū d'un fiū allū meū.
Regret mult, iubite Iorgu, că'ți am promis a'ți descrie,
Chiar în versurī de unū stînjinū, acéstă căllătorie;
De sciam sciam în prosă, de și nici prosa nu pôte
A descrie aste locurī cu destulă-esactitate;
În prosă însă escī liber; și prin idei mai bogate,
Și prin dese comparații, și imaginī colorate,
Îți poți face uă idee de obiectulū ce descriu;
Dar am angajat parola, și trebuie să o țiu;
Prin urmare nu remâne decât a ta fantasie
Să completeze tabloulū, căcī ea e photographie.

Urmând mereū cursul Bîșcei, am luat'o peste déllurī,
Saū pe sub cōste de plaiurī, de mușcelle și de mallurī,
Unele accoperite cu pădurī mari, seculare,
Altele avēnd prin selbe poene încântătoare,
Altele cu locuințe, altele prea nisipōse,
Altele numai finéçă, altele fōrte pietrōse;
Apoi stânce colossale, ca piatra lui Tihăreū,
Și a Corbului, ș'a Keiei, ce mă ținea 'n loc mereū;
Apoi plaiurī, semănate cu uriași bolovanī
Dela nisce mari cutremurī, pôte de sute de ani;

Pe celle mai multe déllurî, liveđî d'arburî fructiferî,
 Cireşî, nuci, şi merî, şi vişini, şi prunî tomnaticî, şi perî;
 Prin fînece, arătore de porumbû, de grîu şi meî;
 Şi ciređî de boî, şi turme de oi, de capre şi mieî;
 Şi trîmbe de oameni, cari cosiaû finulû dupö plaiû,
 Allû căruî mirosû te'mbată, încât te cređî ca în Raiû;
 Crucî de piatră sus pe stâncă, coffe cu-apă de isvor,
 Atârinate de crăci d'arburî, pentru bietulû căllătorû;
 Şi biserici primitive, de bradû construite toate;
 Şi crucî de lemnû, cu ştergare de vîrfulû lor atîrnate;
 Şi nisce micî păsărelle din kódă mereû mişcând,
 Şi sârind din piatră'n piatră, pe lângö apă sburând;
 Şipote mai la totû passul tot cu-apă din isvóre;
 Şi sorginte de metale, fier, cărbunî, puciosă, sare,
 Aurû, argintû şi aramă, ce staû prin munđi îngropate,
 Căci din lipsă de soşelle nu pot fi ăsploatate.
 Éccö-mě sositû p'ua multe unde la vamă coborî:
 Ua frumósă panoramă surprinde pe căllătorî.
 La piciorulû unuî munte, p'ua poiană înflorată,
 Vama Bîsca, cea de iarnă, este frumos aseedată.
 Aci Bîsca şi Buzeul s'empreună cu allarme.
 Recruđîl de frontieră se exercitaû la arme.

Adio, Bîscă frumósă! Căci de aci te lasû eû.
 Dela vamă înainte pe albia ta, Buzeû!
 Mai la déllû puçin e Pruntulû. Aflaiû ospitalitate
 La un vameşû, care servă de annî duoë đeci şi şapte!)

Acestû bătrînú respectabilû, tată a đece copii,
 Prin miserable intrigî unor Domnî din S...
 Ce pretindéu fără plată ca prin vamă să stricóre
 Obiecte de lemnărie şi obiecte de mâncare,
 Acestû bătrînú, đicû, fusese noë lunî destituitû;
 Mai târđiu printr'ua anchetă în postu'î fu re'ntregit.

Eată sórta ce aştéptă p'unú onestú impiegatú
 Ce în serviciulú țerreí vyaça ellú 'și a consacrat.
 Am dormit la Prunt o nópte, și ne-am scáldat în Buzeu,
 Care urlă ca și Bísca p'entre bolovaní, mereú.
 A doua đí diminéța la Keiea noí am plecatú,
 De fiulú acelluí Vameșú însoțíț, și d'unú argat;
 Și pe albia pietróasă furiosulú torrentú
 Cállătoriiú tótă đioa, fără nici un accidentú,
 Când pe drumurí strimte, reile, și fórté periculóse,
 Când pe poteci și mai reile, peste malurí tot pietróse,
 Intálnind cotige ¹⁾ sumă cu scînduri de bradú și fagú,
 Și bătríní cu barbe albe ređimaț, de unú toiagú;
 Herestrae înnecate, altele funcționând,
 Și odái, și morí, și pive, și ómení șiță lucrând,
 Și buștení, și bille multe pe allú albieí torrentú,
 Ce sálta din piatră 'n piatră, cu sgomot surd și strident.
 P'aci loculú e selbatecú, ca și gírta cea spumósă:
 Colo, selbe seculare; aici ua stâncă rîpósă,
 Spartă de prafulú de pușcă ca să facă loc de drum,
 Și pe unde atîrnú pietre cari staú să cađ' acum;
 Ua prăpastie în valle, ce'ț e frică ca s'o veđí,
 Și în fundú urlând torrentulú, încât te înfioređí;
 Trečí pe un picior de munte, cu arborí marí îmbrăcat,
 Ce din ploí și din isvóre d'odată s'a dărâmatú:
 Aci veđí stâncí sfărâmate, arburí desrădácinaț,
 Căđuț unulú peste altulú ca'n resboitú nisce soldaț;
 Cursulú gírlei într'ua nópte fu cu totulú stavilitú:
 Căcí pámîntulú rumpțú din munte în apă s'a prăvălit;
 Și în acellú locú torrentul chiar un lactú a devenit,
 Încât bolovaní cât casa cu pámêntú s'au învèllit;
 Și când gírta lánțuită rumpse stavilele séle,
 Unú nedescriptibilú sgomotú s'auđi d'ua poștie-calle;

1.) Trăsuri cu două róte pentru transportarea billetóru¹⁾ și scândurilóru.

Herăstrae, case, pive, arburī, totū a înneecat,
 Tîrînd bolovanī năprasnicī în sursul ei cellū turbat.
 Comunicația fusse multe țille întrerumptă;
 Chiar acum cu greūtate trecī poteca nebătută.

De aci trecurăm lunca a Berbeciului numită,
 Și mergînd p'ua potecuța, chiar în'ștîncă construită,
 Lunca Sasului trecurăm, și de aci la Dihorū,
 Unde sunt duoē isvōre pe allū plaiului piciorū.
 Luarăm aci ua baie în torrentulū spumegosū,
 Și dupō ce ospătarăm p'astū piciorū de plaiū frumos,
 Pe jos în déllū ne urcarăm la moșulū Vladū sin Dihor,
 Vînătorū de urșī celebru, devenitū nemuritorū:
 Duoē țeci de urșī mai bine numai ellū a împușcat,
 Avînd mare pasiune pentru acestū greū vînatū.
 Am simțit mare plăcere cînd l'am auđit narrînd
 Luptele sēlle cu Urșī, singur ellū la Urșī mergînd.

«Înr'ua ți, țicea Dihorulū, urcam un munte pe jos;
 În vîrful lui, față 'n față, mă 'ntâlnesc c'un Urs frumos;
 Eram de ellū prea apprópe; să'lū împuscū, nicī nu
 gîndescū;
 Mē plec iute, iaū ua piatră, și în frunte îlū isbescū;
 Dar îlū isbescū de nădejde, încât creeri-'y aū sărit;
 Luaitū piellea și untura, dupō ce l'am jupuit.»

Moșū Dihorū mai este ânchē și de păstrăvī vînător;
 Păstrăvīi ȳ affumésă, și'ȳ vinde la cǎllătorū.

Dela Dihorū pên' la Keiea trecī ua luncă prea frumósă,
 Plină numai de fagī mēndrii, pe lîngō gîrla spumósă;
 Iar de aci înainte munțī sunt numai brădetū:
 Mirosulū lor igienicū ușurésă slabulū peptū.

Eată-mă și la pîrîlul ce Arțagulă illu numescă,
 Și pe unde păstrăviorii cu grămmada locuescă ;
 De aci'urcaiu p'unu munte, numit Keiea de bătrînî:
 Linie despărțitoare între Nemțî și între Românî.

La anulă șai-đeci și noe, vre ua sută de Maghiarî,
 Bașibuzucî, nu catane, saū nisce simplii plugarî,
 Aū trecut armașî la vama ce servă de barrieră,
 Ca să gonescă pe Vameșū din colo de frontieră,
 Sub cuvîntū cum că nu Keiea, ci Arațgul e hotar;
 Și de și amenințară pe Vameșū cu mórtea chiar,
 Vameșulū¹⁾ nu lăsă postulū ce i s'a încredințat;
 Ungurii atunci plecară, și Vameșulū a scăpatū ;
 Dar plecând, lăudăroșii Vameșului anunțară
 Că peste puține đille îndoișî vor veni iară ;
 Guvernulū nostru trimisse mai mulșî Grănițarî armașî;
 Ungurii numai veniră, și aū rămas rușinașî.
 Trebuie a recunósce că astū Vameșū s'a purtatū
 Cu curagiū și demnitate, ca unū bunū împiegatū.

Îndată ce treci Arțagulū, urci la vamá p'ua șosea,
 Făcută sub Pleșoianu, pe când prefectū ellū era ;
 Subt ellū miș de kilometre de șoselle s'aū lucrat,
 Cari din nenorocire nu s'aū mai continuatū ;
 Șoséoa cea dela Keiea s'a stricat, s'a dărîmatū,
 Nefiind întreținută de perfecșii ce-aū urmat.
 Ajungênd în dreptulū vamei, m'am oprit a admira
 Munșii plini de brađî tot falnici, ce în fața mea era.
 Locū ca Keiea mai strategicū puține cređ că s'e fie !

Dup'ua oră de repaosū, am plecat la sticlărie
 De la Crasna, care este din colo de frontieră,

1.) Tot D. Ioan Davidolu, despre care am vorbit mai sus.

Ca ua oră și mai bine departe de barieră ;
 Dar cum am trecut hotarul, am înțellesu de odată
 Că mă aflu într'ua țerră cultă sau civilisată :
 Mai ântêiū aflaiū șoselle prin păduri și pe munți chiar,
 Si sergenți de contrabandă, și sergenți pentru fugari.
 Avemū și noi Grăniçari, ce ađi sunt disciplinați ;
 Dar în trecut ni se spune erau demoralisați.
 Sunt vr'o câți va anī d'atuncia, oare cine-a denunț it
 Pe unū Stefan B... că printr'un fidelū argatū
 A stricurat fără plată, pe ua potecă ascunsă,
 Multe oca de făină de peste Țarpați addusă.
 Surprinsū hoțulū cu făina de unū recrutū grăniçar,
 Fu addusū la caporalulū, care, pentr'unū icosarū,
 I făcu vîntū prin pădure ; apoi și ellū a dossit,
 Stând fugarū mai mult d'ua lună, pînă când s' a și găsit ;
 Însă fiind de persóne influinte protegiatū,
 Pentru fapta'i criminală ellū n'a fost de-loc penat ;

Un micū cătun este Crasna, ca de cincī-spre-đece case ;
 Locuinçele curate, și vitele prea frumoșe ;
 În casa lor, necesarul, regulă și curăție ;
 Ei daū ospitalitate tuturor cu bucurie.
 Am trasū în gasdă la Puffler, un sătén, amicul meū ;
 Este Cehū de origină, și artistū în fellulū seū.
 Ellū îmī spusse cum că Crasna e a unū grafitū Maghiar ;
 Că pe loculū d'arătură Comuna ă proprietarū ;
 Că fênulū e pe din duoē ; că lemnele din păduri
 Sē 'ntrebuințesă pentru sticlărie și trăsuri ;
 Că sticla ei o lucrésă, plătindu-le binișor ;
 Iar Puffer este maestru, în sticlă bun săpătorū.
 Parte din acelle sticle se transportă 'n Bucureșci,
 Și în Ploeșci, și în multe orașe mai micī nemțesci.

Puffler apoi m'ntrodusse în allü seü atelierü,
Unde săpö trei pahare cu unü instrument de fertü.

Şi am đisü atuncü în sine'mı: « Daca şi noi am avea
Drumuri bune saü şoselle, să transportăm am putea
Lemnele celle frumoşe din munşii noştriü frumoşü,
Ce putređescü prin pădure fără de nicü un folosü.
Uăţerrä ca România, plină de marü avuşıü,
Nicü ua fabrică nu are, nu numai de sticlăriü,
Saü de pieü, saü de vestiminte, dar nicü de hîrtie chiar,
Cumpărând însăşi hîrtiea, fără ruşine măcar.»

În astü timpü, sóça lui Puffler ua cinnă improvisa:
Uoë, puü, şi fragü, şi brênză, lapte dulce cu cafea;
Însă băuturi spirtöse nu sunt în acellü cătunü.
—Rachiü, vin, nu bea Maestru?—Rachiul nu este pun;
Opritu la noi e rachiul: asta strică capulü reü;
Beutura, saracie.... Nu place la Tumnesseü.»

Fără băuturi, săteniü la noi nu potü să trăiască;
Nemşii se distresü cu pipa, cum în ţerra Românescă
Şe distresă cu rachiulü...

Nemşii sunt prea muncitorü;
Ei se scölă diminéça, adică până în điorü,
Şi muncescü toşii tötă đioa; dar şi bine să hrănescü:
Cartofi, lapte şi slănină. Duminica se gătescü,
Şi ascultü morala sacră dela unü predicatorü;
Dupö masă toşii bărbaşii îşi fumésă pipa lor;
Fetele şi cu flăcăii dança şi să drăgostescü;
Iar bătrênele gătite şedü la umbră şi privescü.
Când se vedem, frate Iorgu, şi la săteniü Romanü
Regula, commoditatea, ce o vedem la Germanü?
Ei ar fi cu mult mai bine, daca, vai! n'ar fi beşial
Avem nevoie de preoşii şi de şcolii în România:

Preoții culți și cu morală, ca preoții protestanți;
 Școli unde se învețe a fi plugari și soldați.
 Aci, frate, e salvarea a nemului românesc;
 Fără asta ne absorb elementulă cellă nemțescă.

Pe când ospătam, Herr Puffler cu o musică cânta
 Cântece de dor și danțuri, cu scopul d'a mă distra,
 Înțelegi, iubite Iorgu, cât am fost eu de mișcat!
 Asternutulă fiind gata, numai din pufă ellă forma t
 Dispăruiă în ellă d'odată; și fiind prea obosită,
 Mai bine de noă ore fără vise am dormit.

Adoua di diminéța, plătind tot ca ună Baronă,
 Și cumpărând și pahare săpate de acellă Domnă,
 M'am întors séra la Pruntul unde dulce am dormit;
 A douădi la trei ore la Persescu am sosit.
 Dar de multă obosellă două țille am zăcut:
 Căci patru țille d'arëndul tot pe callă am petrecut.

La anulă șeiđeci și șapte, să facă cură de zeră
 Am dusă soția la Kreuth ^{1.)}. Acolo, amiculă meă,
 Am cheltuit mai atâta ca în munții din Buzet;
 Însă, ce deosibire! Ce distracții și'nlesniri!
 Căllătoria aceea 'ni a lăsat dulci suveniră!
 Poți visita mai toți munții, fără să simți ostenelă,
 Cu catărulă sau trăsura, fără multă cheltuială.
 Pre munți și prin selbe afli case de adăpostită,
 Și restaurante, unde afli tot ce ai dorit;
 Când prin munții României esci espusă adese-oră,
 Lipsă de adăpostire și de traiă bun, ca să moră.

Să sperăm, iubite Iorgu, (căci cu speranța trăim)
 Că o să avem șoselle măcar pe munții sublimi.

1.) Stabiliment de cură de zer, apprópe de Munich în Bavaria,

SCHITULŢ SÂNT-GEORGE.

Sâmbată, trei-şeci şi una alle lunii lui CuptorŢ,
Am visitat Sântul George, schitŢ de maici încântător.
Proiectasem să mergŢ singur, cum am fost şi 'n altă
parte,

Căci i place Musei melle linişte, şingurătate ;
Iar cu sgomotŢ şi cu marturi ea nu poate medita ;
D'astă dată, frate Iorgu, s'a întâmplat alt ceva.
Patru persoane, (din care două Dame) au voit
Să visitese cu mine pittoresculŢ acellŢ schitŢ ;
CeŢ două bărbaşii, oameni veseli, soşii D-lor era ;
Şi artistŢ unulŢ dintr'înşii, diu gură bine cânta ;
Iară celle două Dame, în costumŢ ca de bărbatŢ,
Ca de TuristiŢ avėu aerŢ, făcând effect minunatŢ.
Una semănă întocmai cu un ŞvabŢ sau un SacsonŢ,
Cee-l-altă-avea turnura unuŢ fiuŢ din Albion ;
Pălăriile de Damă, elle puşin le trădaş,
Încât la prima vedere bărbaşii se înşellaş,
Iar femeile sătene prin instinct le devinaş ;
Şi suriđând, îşii dau cote. « Allea sunt femeii ! điceaş.

Două ore e distanşa dela Persescu la schitŢ.
Pînă 'n vîrfuŢ unuŢ munte, ce după schitŢ s'a numit,
Treci pe delluri cu fîneş, sub care Bisca spumósă
Se'nvîrteşce ca unŢ şerpe în albia ei pietrosă ;

Cum treci Bîsca, de îndată începî a urca mereu,
 Mai înteu printr'ua fincă, unde drumul nu e greu;
 Apoi intri în pădure, urcând ua oră mai bine
 Pe la umbra recorosă, pe lêngö isvöre line;
 În tot trajeul acesta, artistul ş'a lui soçie
 Ne cântară arii pline de ua dulce melodie.
 Când ajunserăm în vîrful astui munte-obbositorü,
 Se presintă de odată unü tabloü fermecătorü:
 Era unü amfiteatru de munți înalți pîn' la nuori,
 Cari încântau vederea chiar la simplii muritori;
 Bîsca resfrîngea lumina Sóarelui în văi adânci;
 Jos sub muntele Sânt-George, un zid de grozave stânci;
 Și în fie care stâncă, găuri într'adins săpate:
 Locuinçe vechi de pusnici, peșteri förte minunate.

În vîrfulü acellui munte, de unde am admirat
 Panorama 'ncântătoare, am ședut ș'am ospătat,
 Amusândune cu déllulü care resunna frumos.
 Pe când coboram astü munte, nu callare, ci pe jos,
 Sosi altă cavalcadă, ce ne 'ntampină cu hurra!
 Cu toții adoă oară admirarăm iar Natura;
 Apoi toți noi vizitarăm grotta în piatră cioplită,
 Ce fu ua Bisericuță, Sfințiil Apostolü numită.
 Aci numele săparăm cu unü cuiü și c'un cușit;
 Apoi, p'ua potecă strîmtă, p'entre pietre, am sosit
 La schitulü đisü Sântul George, care este aședatü
 Într'ua valle cu fincă, și de stânci încungiurat.

Sântul George este astăđi unü schitü mic de cuviose.
 Pînă la Crigore Ghica, aceste locuri frumoșe
 Eraü unü schitü de căllugări, de Mihnea înființat,
 Cu munți, liveđi și cu codrii de acest Domn înđestrat;
 Iar de atunci cuvioșii fură mai toți transportați
 La locul đis Fundătura, de unde fură mutați

La alt loc numit Găvanul (având formă de găvanu).
Spun că Fundătura este părăsită de mulți ani.

Fondatoriî de chinoviî, ca oameni cu cunoștințe
De inima omenescă, și d'alle s'elle cerințe,
Aședară pretutindenî lîng' unū schitū de cuvioșî
Și unū schitū de cuviose (mai tôte cu ochî frumoșî).
Scopul lor fu *filantropicū*, să s'ajute la nevoî,
Prin confessorî și egumenî, desmoștenitele. oî...
Astfel afli, de exemplu, Ciolanul lîngă Rătescî,
Sânt George lîngă Găvanul, Dălcăuțu lîngă Cotescî
Și Suzana lîngă Crasna, Căldăroșanî-Țigănescî,
Ghichiulū lîngă Zamfira, Ciocanū lîngă Nēmăescî,
Passêrea lîngă Cernica, Poiana lîngă Rogosū,
Avînd toate aste schiturî unū peisajū prea frumos.

Dup'ua oră de repaosū, am pornit cu toșî căllare
Să visităm Fundătura. Biserica nu e mare,
Însă este pittorescă, fiind în stîncă scobită;
Numai tinda de lemnū este, și cu șită-accoperită;
Chiliele din prejuru'î mai toate sunt ruinate.
Unū bătrînū, cu barbă albă, chipeșū și cuspete late,
E aci singurul oaspe ce servă de conductorū;
Unū preotū officiasă la țille de serbătorî.
Schimbarea lui Christ la față hramul Bisericeî este;
Iar astă localitate Fundătura se numesce,
Căci aci se'nfundă locul, de giur împrejur fiind
Munșî rîpoșî și cu pădure.

Fie care-apoi scriind
Numele seū pe astū templu, și cînstindū pe păđitor,
Am pornit caiî 'nainte, ș'am luat o la piciorū,
Dorînd la schit a ne'ntoarce pe un'alt drum mai frumos,
C'ua vedere 'ncântătoare; însă cam periculosū.

Ne pomenirăm d'odată între nisce stînci rîpóse,
Unde erau grămmădite pietre multe, monstruoase,
Ce păreau nisce ruine alle unei cetăți mari,
Dărâmată de cutremurū, saū distrusă de barbari.

Trebue să veđi, amice, aste stînci îngrozitoare,
Ca să'ți poți face idee de puterea creatoare!
N'am văđut eu nicăirea, în frumoasa noastră țerră,
Alt mai grandiosu spectacolū decât la Dâmbovicióră:
Acea mărécă strîmtoare între duoți păreți destîncă,
Cu 'nălțime de opt stînjini, sub prăpastie adîncă.

Coborînd fără periculū acellū locū periculosū,
Ne-am pomenit de odată pe unū déllū fórte frumos,
Plinū de flori, albe, suave, cu profumū de iasomie,
Cari se numescū *brîndușe*, emblemă de modestie.
Ua sorginte de puciósă, care loculū a albitū,
Curge p'aci ca ua gîrlă. Apoi ne am întors la Schit.

Apetitulū era mare; și rachiulū cellū de prune,
(Fie ășisū în parentesă) era, uște, de minune;
Didea unū gustū escellinte la máliga cea cu lapte,
Și la supa de găină, la ochiuri și uoă cópte.

În timpulū mesei, aflarăm că din ordinulū domnescū
(Întemeatū, se 'nțelege, pe rapportū episcopescū)
Schitul se muta la Barbu, mai apprópe de Buzeū.

— Și de ce oare, măicușă? întrebatū curiosū eu.
— Căci aicea traiulū este, mai alles iarna, prea greū!
— Cum ați trăit pînă astăđi, mai cindecī de anī mereū?
— Am trăit cu necađ mare, numai Dumneđeū ne știe;
Și acum suntem silite să luămū cu noi chilie,
Și biserică, și totulū, ca și melculū casa sa;
Căci unde se mută schitulū nu vor lemne a ne da

Să ne facem chillioare.»

Și cuviósa ofta .

Aflaiú însă dela altă cuviósă maí umană
 Că intriga e țesută d'un păstor ș'au económă,
 Económa angajată cu cinstitul economă
 Al unui schitú de călugări (care este voínicú omú).
 Și care schitú e apprópe de chitul Barbu numit,
 Și schitul Barbu apprópe de Buzeulú fericitú,
 Iar la Buzeú lócuesce unú prea cuviosú Păstorú,
 Care și ellú adorésă ua soră ca unú Amorú;
 I venia dar peste mână cuviosului Păstorú
 A se 'ntâlni la Sânt George cu dulcele lui Amorú;
 ....

Dupó masă toți eșirám ca să fumám în pridvorú,
 Și să ascultám cavallulú ce cânta dulce de dorú;
 Era uă lună ca đioa, și aerul linistitú;
 Apoi fie care maică câte-unú oaspé a găsduit.

Aduoađi, pe la đece, însoțiți de cuvióse,
 Visitarámú vr'uă trei grotte cu legende curióse.
 Tradițiunea ne spune că acestú romanticú schitú
 Imitasse Sântulú munte, în Orientú prea vestitú,
 Avînd duoésprece templuri, și în mijloc unul mare,
 Alle căror locuri astađi le arată fie-care;
 Iar din elle nu esistă de cât celle 'n stânci săpate,
 Și biserica cea mare, și urme din celle-l-alte.

Vom începe dar cu grotta din stînca cea maí de jos,
 Săpată de însăși mâna unui pusnicú cuviosú,
Dionisie torcătorul, ce a dat numele seú
 Grottei, unde urci cu scarra; dar urcușulú nu e greú.

Dela uă maică aftarăm că acellü ce locuia
 Astă grottă curiósă, ca ua femee torcia;
 Învăţând pe maică să facă vestminte călugăresci,
 Şi dând la fieşte-care poveçe duhovniceşi.
 Dupě trei anı de şedere în acellü cuibü atîrnatü,
 S'a mutat la schitul Keiea, unde a şi reposat.

D'aci trecurăm la grotta lui *Iosif cel vestit*.
 Acea grottă pittorescă e într'unü blocü de granitü;
 Închipesce ıı, amice, uă stană de piatră gólă,
 De ua mărimē enormă, în formă piramidală;
 La basa ei e uă grottă întocmai ca uă cămară,
 Cu resunetü admirabilü, cu fereste şi uscióră.
 Aci locui Iosifü vre ua şése anı mai bine,
 Sub Vodă Alecu Ghica. Ellü mânca prea rar măşline,
 Ci numai pismeşş şi apă; avea şi ua grădinişă
 Plină cu florı şi legume; când venea vr'ua Coconişă,
 O cinstea cu peşte próspăt, din heleşteul din valle,
 Dându'ı bine cuvîntare iertând pēccatele salle.
 În şése anı, ellü odată din grotta lui a lipsitü,
 De Mihail Filippescu la Kîndesci fiind poftitü.
 Dela astü boerü, se vede, un pistolü a căpătatü;
 Căci se respîdisse vorba cum că e fórte bogatü.
 Într'ua nópte 'lă călcă hoşii, focuri pe ferestre dând;
 Iar Iosif din'lăuntru pistolulü seü descărcând,
 Hoşii o tulescū d'a fuga. Schitulü este în picióre;
 Clopotele se tragü tóte; şipete şi larmă mare!
 Maicele umple pădurea. Starişă cu trei nepóte
 În campanator s'ascunde, şi facü la mătaniı tóte;
 Surorele prin fînéşă, rasoforele 'n pădurı,
 Celle bătrâne în templu. şi multe prin surpăturı,
 Tóte şeşēnd pitulate până 'n revărsatü de şiorı;
 Unele chiar addormiră în liveşile cu florı

De atunci pusniculū nostru ȕioa în grottă ŕedea;
Iar nóptea, duoī anni mai bine, în campanator dormia;
S'a strămutat dup'aceea la moŕie la Kindeŕci,
Ŗi repausō în fine la schitulū dela Rătesci.

Acéstă istoriōră mi s'a spusū d'ua cuviōsă;
De vom asculta acuma ŕi cronica scandalōsă,
Iosifū trăia în grottă cum trăiesce-unū kitzoranū,
Precum ȕice fabulistulū, într'un mare parmazanū.
Se bucura mai cu sémă d'allū cucónelor favorū,
Fiind allū protipendadeī favoritulū confessorū;
Ellū trecea în ochiī lumiī de un sânt fără prihană,
Dar strînsesse ua comōră numai cu banī din pomană;
Cămăruȕa lui din grottă era chiar ua băcănie:
Unt de lemnū, rakiū, vin negru, claponī, icre ŕi piftie;
În ochiī pro forma, lumiī, mânca fasole ŕi linte,
Făcênd la cruci ŕi mătăniī, ŕi la rugăciunī ferbinte.
Ce mare deosibire între ellū ŕ'allū seū patronū!')

De aci noi ne urcarămū la grotta lui Agaton.
Despre pusniculū acesta étă numai ce-am aflat.
Pe la finele Domnieī lui Bibescu, destronatū,
Visitară astă grottă trei boierī dela Focŕani;
Trei ȕille dupō aceea, trecând p'aci duoī ciobanī,
Un locū golū găsiră 'n piatră, locul unei mari comori,
Ridicată sē'nȕellege d'aceī boerī căllătorī.
Loculū unde-a fost comōra se cunoŕce ŕi aȕi chiar .

De la Agaton urcarăm ŕi la crucea lui Spătarū,
Tocmai p'ua culme de munte, unde ŕi aci săpară,
Mai mulȕi oameni, cu speranȕă să găséscă vr'ua comōră,
Ispitiȕi d'aste cuvinte, scrise pe ua piatră mare,
Puȕin la valle de cruce: *cată spre Sōre resare.*

1.) Allusiune la Iosifū cellū frumosū, fiulū patriahului Iacovū, de care se înamorasce nevasta lui Putifarū.

Se povesteste în fine și de unŭ altŭ eremitt
 Dela schitulŭ đis Găvanul, *Daniilŭ cellŭ ipocrit*.
 Îșŭ făcuse ua colibă în năuntru în pădure,
 Si trăia în ochiŭ lumii cu alune și cu mure;
 Nóptea însă eremitulŭ, printr'unŭ istečŭ ucenicŭ,
 Fura din satŭ mieŭ și gășce, neștiind nimeni nimic.
 Într'ua nópte cam ploiosă, un săténŭ care credea
 Cum că Vulpea saŭ Dihorul passerile lui mânca,
 Prinse'n cotețulŭ de gășce Vulpea cu două picioré;
 Și îi rumpse junghetura, dându'ŭa trântélă mare.

Am plecatŭ iarășŭ cu toșŭ să vedem schitulŭ Găvan,
 Lăsând schitulŭ Allunișulŭ pentru al duoilea anŭ;
 Căci la Allunișŭ veđŭ iarășŭ, tocmaŭ ca la Fundătură,
 Ua biserică în piatră, grottă în miniatură;
 La Găvanŭ nu e, amice, maŭ nimic de observat,
 Decât numaŭ locul unde este schitulŭ așeđat:
 Ellŭ are asemănare tocmaŭ ca și un cazanŭ,
 De unde se și numesce schitulŭ acesta Găvanŭ.

Ne 'ntorcém veselŭ acasă, când pe drum la ua femee
 I veni tot de ua dată ua fugitivă idee:
 Să maŭ visităm și vama de la Bîsca de Rossile,
 Pe care eŭ o vėđussem înainte cu cincŭ đile;
 De și obosit prea tare, de și un Sóre-ardėtorŭ,
 Fuiŭ silit a mă supune la doriŭca tuturor.

Îșŭ adducŭ poate aminte că într'ua scrisóre ad hoc,
 Tot în versurŭ mi se pare, 'șŭ am descrisŭ eŭ acest loc;
 N'am nimicŭ să maŭ adaogŭ la acea descripțiune,
 Decât vr'ua treŭ epizode din acéstă-escursiune.

Maî ântâit, subt orî ce arbortu caiî noştrî se opria ;
 Căci era sórele iute, şi rēu strechia 'î necăjia;
 Erau dispuşi ca în Bâsca să ne arunce pe toţi,
 Considerândune tocmaî ca pe nisce cruđi Despoţi

Apoi maî toţi terminassem tutunulū consolatorū,
 Şi semănam cu Osmanii când nu 'şi beaū caféoa lor.
 Ne oprim la a ua locandă ca să ne maî odihnim;
 Şi cerēnd puçină apă ca să ne maî recorim,
 Auđirăm de odată pe unulū din căllătorî:»
 «Am găsit tutun aicea, o fericiţi muritorî!
 Când Columbū, omul cellū mare, lumea nouē a găsit,
 N'a gustat ua fericire ca aceea ce-am simţit
 Când d'odată auđirăm magicul cuvîntū tutunū !
 Unulū întrebă:—De care?—Nu se'ntrébă de e bun,
 Rspund în chorrū toţi bărbaţi, ba şi femeile chiar;
 E tutun, destulū atâta; fie de Găeşci măcar.»
 Avé cuvîntū ! Şi tutunulū părea venit din cerū chiar!

Judecă-ne tu, amice; tu, care escî inginerū.
 Ua şi întrégă de vară, când cu lançulū ai umblat
 Prin pădurî, prin văi şi déllurî, nebăut şi nemâncat,
 Daî d'odată de uă baltă unde brósca locuesce,
 Şi găseşti şi mămăligă care nu se mistuesce;
 Acea apă de mocirlă nu s'a părut fie oare,
 În acellū momentū prea criticū, apă rece de isvóre?
 Cum şi acea mămăliga, tare ca unū bolovanū,
 Nu şi s'a părut ea oare françellă saū pandispanū?
 Noē dar, ce nu fumassem de cincî oreşi maî bine,
 Se părea sublimū tutunul, şi cu miróse divine;
 De şi în realitate era tutunū.românescū.

Eată unu Despotu, amice, pe care toți îl *slăvesc* !
 Ceî ce vor să sfarme jugulă allu tîranilor nebunî,
 Mai ântîiū eî să sfărame jugulă unor pasiunî
 Ca Invidia, Vanitatea, Desfrîul, Filarghiria,
 Și tutunul și tabacul, lăcomia și beția;
 Căci cine nu e în stare să învingă aștî dușmanî,
 Cum va putea să învingă p'ai popórelorū tiranî?

De bucurie c'afflassem acea plantă veninată,
 A dua oară mîncarăm cu ua poftă minunată.
 Acéstă mîncare însă prinse la toți fórte bine,
 Precum veî vedea îndată.

Ce momente dulci și line
 Am gustat noi după masă, când din țigare fumam !
 Am uîtat toți ostenéla, și visurî d'aurū făceam !

Dupó trei ore mai bine de ua grea căllătorie,
 P'entre locurî tot pietróse, ce nu mē'ncercū a descrie,
 Am sosit în déllul care la Vamă cobórá drept:
 Un lungū strigăt de mirare am scos atuncî toți din pept.
 Ua vedere 'ncântătoare ne despăgubia de toate,
 Și pe care 'ți am descris'o în altă scrisóre, frate.

Eată-ne sosiți în fine la vameșulū cunoscut,
 Unde vre o duoē ore să odihnim am stătut ;
 Ellū ne dette apă rece, și dulcēja, și cafea ;
 Ne ar fi dat și demâncare, dar nu putém astepta.

Ne veni atuncî ideea în Buzeū să ne scăldăm ;
 Cellū pușin, de nu stomahul, corpulū să'l fortificăm.
 Acea bae, frate Iorgu, fu ua bună doftorie :
 Căci ne dette ea putere, răbdare și bucurie ;
 Dar baea rece deștéptă appetitulū și mai tare,
 Uitasserăm ostenélla, și ne gândém la mîncare.

Dup'ua oră și mai bine d'ua călătorie mută,
 Sossirăm iar la locanda cu suvenirea plăcută;
 Dar de astă dată însă, nimic, nimic de mâncat...
 Nu voiū uita nici odată ospēculū improvisatū!
 Nefiind nimica gata, mîncarām ardeī murat,
 Și cu oțetū și ca cēpă, și puțin pește sărat...
 După ce ne săturarām, ua femee ne addusse
 Unū ciubār de lapte dulce, ce 'ntr'uă clipă băut fusse:
 Oțetulū și sărătura provocasse sete vie;
 Vinū lipsia, și acellū lapte era chiar ua doflorie;
 Iar numai cu apă, pōte toī bolna ī am fi cađut.
 Nu'ți poī face ua idee de acellū sublimū minutū,
 Când ciubārul, ca ua ploscă, din mână 'n mână âmbra.
 Eatā nisce suvenire care nu se pot uita!

Luna pe cerū appārusse, și noi acum, întăriī
 Prin repausū și mîncare, ne'turnam prea fericiī,
 Cântând în chorrū ca soldāīl cândse 'ntorcū tri-
 umfătorī.
 Când am sosit la Persescu, nu era mult pînă'n điorī.

TRIBUNIÎ POPORULUI.

.....

Terminând de două zile excursiunile toate,
Și ședând închisă în casă, fiind ploî neprecurmate,
Respunđu ađi l'a. ta scrisore trimisă din Bucuresci.

Între altele, amice, scrii că supărată tu esci:
Căci Domnulă * * * congediă a refusat de a'ți da,
Sub pretestă cum că serviciă suffere în lipsa ta;
De și ellă scie prea bine că poți fi înlocuită
Cu ajutoarele tellè, de care esci mulțumită.
Astă refusă e ua șicană, spre a demissiona,
Și cu altulă mai docile să te pótă ramplasa.

Dar de ce ai căđut oare în ura lui Domnu * * *?
Căci erai în armonie cu acestă nepotă de Bană.
Nu cumva ai dată pe față ceva abuseri cam mari,
Făcute de *nu știu cine* cu recruții militari?
Saă ai refusată *gheșefturi* cu pietrișulă de șosea,
Cum s'obicinuia odată sub Stirbei și Villara?
De va fi astfel, amice, după cum cam bănuescă,
În disponibilitate vei fi pusă, te prevestescă.

Cată să *urli ca lupi* când cu lupi te vei afla;
Alt-fel, te mănâncă lupi. Vodă Bibescu đicea.
Și tot ellă đicea că *capulă cellă plecată nu e tăiat*.
Macsime fanariote, demne d'astă Prinđu destronat.

E cu greu, amice, astăzi se urlăm ca lupii noi!
 Lupu e unul, altul Vulpe, alții Câini și alții Oi;
 Totul e să fie Câinii custozi fideli și colțați,
 Căci nimic n'ar putea face Lupii flămânzi și turbați.

Îmi dicea ieri oare cine; «ai devenit ridicul
 Cu asemenea principe, cu asemenea scrupul.
 Ia privesce pe aceia cu care ai comentat
 În collegiul Sântul Sawa pe Plutarh și pe Socrat;
 Foarte puțin dintre dânșii averea lor 'și au format
 Cu mijlocele oneste ce recomandă Socrat.
 Sbirnâe câte-va țille critica cea mușcătoare,
 Apoi tot intră 'n tăcere, și ei au rămas cu stare;
 Astăzi trăesc în palate, prin salone sunt curțați,
 Și laudați prin diare, și de toți sunt onorați.
 Ei cu cugetul se'mpacă, că pentru copii lor
 Au sacrificat onoare, suflet, nume, viitor;
 Iar copii lor se scusă ca ei nu sunt solidar
 Cu păcatele acelor cari au fost gheșeftari.
 Compară acum cu dânșii și pe acei utopisti,
 Sau istorici sau politici, sau poeți sau fabuști:
 Bolintineu poetul, satiricul Bălăcescu,
 Eliad reformatorul, fabulistu-Alessandrescu;
 Unii cu fete bătrâne, alții în paralisie,
 Și toți sufferind de lipsă, înnecați în datorie.
 Cine mai gîndesce astăzi l'acești tribuni înfocați,
 Ceși au consumat viața pentru frații lor ingrați?
 Urlă dar, urlă ca lupii; căci altfel te vormănca.»

Avea cuvîntu Domnul care a mă ispiți voia;
 Căci într'adever, toți lupii s'au unit în contra mea,
 Și mă sfișie terribil, neputînd ca ei urla.
 Dar ce este trist, chiar câinii, unii din ei s'au unit

Cu Lupii ce mă sfîșie, și mă latră prea cumplit,
 Căci n'am putut satisface absurde pretențiuni:
 A le da său bani său posturi; astfel că acești tribuni
 S'au aliat cu aceia cari au fost depărtați
 Ca abusivi și nemernici, ca negligenți ș'esaltați,
 Și mă declară incapabil, ba chiar și fur patentat,
 Attribuindu'mi *gheșefturi* de care nici n'am visat.
 Contribuții generale toți acei Domni au făcut
 Ca să creese ua fôie, unde să fiu combătut
 Regulat, pe toată ȕioa, cu ua nespūsă turbare,
 Trimițînd chiar fôea gratis, ca să'mi facă necaz mare.

Mă consol când vîd ū Ministrii, căroră suntem datorî
 Patria și libertatea, combătuți ca trădători.
 Aurul ū le e mobilul, ministerul ū ținta lor;
 Și licența, infamia, pîrghiile Dumnélor.
 Mulți din ei pretind ū chiar parte din plăcinta bugetară,
 Căci pentru acésta luptă, apărînd acésta țerră. . .
 Când ei nu sunt la putere, sunt nisce conspiratori;
 Când ajung ū ministrii însă, sunt nisce rîsturnători.
 Dacă le dai bani odată, nu te mai curăți de ei;
 Dacă nu le dai continu ū, devin ū lei și paralei.
 Omul lor de ieri ca bronzul astădi e un cauciuc ū:
 S'alliađă cu acella ce'l ū trata ū ieri ca Calmuc ū.
 Ei nimic nu mai respecta, nici chiar acea ficțiune
 Care trebuie respectată, dup ū Constituțiune:
 Pactul suprîm fiind, frafe, legea cea fundamentală,
 Legea legilor în fine, evanghelia sôcială.
 Dar n'au sfîșiat ei oare astă lege, perlucrată
 Chiar de dînsii, discutată, și tot de dînsii votată?
 Ei cu scop ū au pus ū într'ênsa absoluta libertate,
 Ca s'ajungă la putere denigrînd si lovind toate.
 Chiar cu Constituțiunea ađi protestă Dumnélor,

Când voiesce s'o applice D-nul primulă *procuror
 Contra cellor ce insultă pe allă țërrei Domnitoră;
 Mâine viind la putere, vor trimitte la Jurațî,
 Cum aũ mai făcut odată, pe acei descreerațî.

O să'mi đicî cum că licența se sinnuccide de sine,
 Că dispreçulă e respunsulă allă bărbaților de bine;
 Însă uîțî că calomnia este pata de unsóre,
 Care, pîna să se stérgă, lasă ună semnă oare care;
 Mai uîțî iar că Burtă-Verde nu scie raționa,
 Că ellă crede ce citesce saũ ce'î spune Carada.
 Demagogiî împingă însuși la măsore restrictive,
 Ca să potă compromite forțele constitutive;
 Și apoî tot ei să strige că Ministriî sunt tirani;
 Nu sunt oare condannabili acei tribunî șarlatani?

Plăpumióra este totulă. Scólă-tu ca să ședă eũ.
 De vr'o đece ani încóce s'aũ preînnoitũ mereũ
 Duoă đeci de ministere, de differite culori;
 Toate aũ fost combătute de acei tulburătorî,
 Cari, viindũ la putere, aũ lucrat mãi reũ ca toți;
 Și ađî vintũ, fără rușine, a posa ca patrioți.
 Cum era odinióra, nu mai sunt astăđi tribunî!
 Regula cea generală are și escepțiunî.

Professoriî, officeriî, mediciî și magistrațîi,
 Stenografi, telegrafistiî, ingineriî, avocațiî,
 Și mai toți funcționarîi, astăđi în societate,
 Sunt supuși cu toți la legea de ađmissibilitate;
 Se supunũ chiar la concursuri serióse toți coppistiî;
 Pentru ce oare să fie scutiți numai publicistiî,
 Când điaristica este ună sacerdotũ importantũ?
 E pernicios să fie publicistũ ună intrigantũ,

Sau unu omu fără principii, fără de capacitate,
Maï alles lipsitu cu totulü de sacra moralitate.

Sântă ẽ libertatea presseï! Cine o contestă oare?
Dar e uă fatală armă în nisce mâini mercenare.
Publicistü fără principii, depravatü, incendiarü,
Compromite instituții, libertăți, patrie chiar.

În epistola'ți, amice, p'arripele fantasiei
Te transporti tu de odată l'acea epoc' a juniei,
Când pe băncele de scólă suffletulü se lumina,
Și la amici ca Crețenu și ca bietulü Catina,
Frații meï de poesie, cu cari am debutatü,
Din preună și cu tine ¹⁾, când Collegiulü am lăsatü;
Unulü, victima lui însuși, sugrumatü de consciință;
Celălalt, fără illusiï, daca nu fără credință.
Către unulü am fost rece, ș'asta poate-a causat
Moartea lui prematurată. Fie ellü de toți iertat!
Către celălalt fuitü iarăși și exigentü și severü,
Când cu Beiulü cellü de Samos ellü veni la Minister;
Pretindem că, ca Ministru, ellü poetü trebuie să fie,
Când Diplomația este interesü și perfidie.
Am fost aspru cu acella care nu a renegatü
Democratice principii cu care a debutatü;
Am fost aspru cu acella ce îmi adresa din scólă
Ua simțită poesie în urbea mea cea natală,
Unde eü mă retrăsese, refusând a accepta,
Sub regimulü Tiranieï, posturï cari mi se da¹⁾.)

1.) Amiculü meü Mavrodolu a dotat litteratura româna cu duoë drame,
Marianna și *Vladü Tepeșü*.

1.) Censorulü d'atunci, răposatulü Hill, îmi propusese a'lü ajuta in ser-
viciul de *forfecătorü* allü operilor litterare.

Coppie îți voiü trimite după acea poezie,
 Care prevestia unü Geniü, plinü de foc și fantazie:
 În ea bardulü României arăta a mea solie,
 Și ursita ce așteptă pe acellü ce vrea să fie
 (Într'unü seculü ca acesta, scepticü, materialistü)
 Unü tribunü sincerü allü plebei, și discipulü allü lui
 Cristü.

Luând de subiect *Progresulü*, 'i-am scris tot în poezie,
 Basatü pe legea Naturei și pe sacra istorie.
 Nu știu dacă o păstrésă, sau d'a priimit'o chiar,
 Căci poliția p'atuncia scotocia prin buzunarü;
 Și *cabinetulü cellü negru*, d'o fi fost înființatü,
 (Cum nu este îndoélă) scrisórea s'a scamotatü.
 Poesia lui Crețéuu, prin fratele meu pornită,
 A fost mult mai norocósă, căci ea a fost priimită,
 Ș'a scăpat ea prin minune în portofoliulü meu¹⁾.
 Întâlnindu-ne, amice, îți voiü arăta-o eü.

Ca și noi, Iorgu Crețénu a pierdut illusiuni:
 Căci a sufferit prea multe și amarü decepțiunü!
 Numai sacra poezie singură illü consolésă,
 Și din când în când poetulü prin geniu 'i luminésă
 Trista nópte-a rătăcirii ș'a apatiei fatale,
 Resultatü allü innoanței și allü lipsei de morale.

Đille dulci alle juneței, cari nu se potü uita,
 Ați perit, fără speranță d'a vă mai putea gusta!
 Adio, frumoșe đille după băncile de scóla!
 O! ce mare diferență între lumea ideală
 Și între lumea reală!

Ce presimțire avémü
 Când luându'mi đioa bună dela Collegiü, eü đicémü:

1.) Veđi opera mea *Esilulu meu la Snagov*, pag. 42.

»Adio dicu și ție, o vîrstă radiósă!
 Și ție, amicie, ce 'n scólă am contractat!
 D'aicî auđū eū Marea cum urlă furiósă,
 Și vallulū ce spumésă, și stânca ce-a crăpat!

«Orî cum, tu passă, barcă, pe Marea viforósă;
 Și lassă-te în voea pilotulū cerescū;
 Ce póte-asupra'ți oare Restriștea mēniósă,
 Când esci tu protegiată de bračū dumneđeescū?»¹⁾

Dar să viiū la cestiune. Îți adducî aminte oare
 Noptile celle deiarnă, pe când vîntulū mugeatare?
 La lumina unei lampe ore întregi studiam;
 Și morala lui Socrate cu a lui Christu comparam;
 Citēm pe Plutarh, Corneille, pe Rousseau, pe Mollière,
 Și viața lui Huss, Morus, Waskington, Robespierre:
 Toți martiri ai libertății ce cu sângele lor chiar
 Libertatea sigillară pe allū patriei altarū.
 Când citirăm noi pe Bruttus²⁾, ca nisce copii plîngēm!
 O! ce visuri aurite, ce illusiī ne făcēm!
 Credēm că 'n societate trebuie a fi Catoni,
 Și republicanī ca Bruttus, și heroī ca Waskingtoni;
 Și blamam p'ommorîtorulū lui Çesar, care în lume,
 Dîcea ellū în desperare, chiar Virtutea e un nume;
 Și Fortuna saū Hasardulū, singurulū ei domnitor.»
 M'am convinsū ađi, interesulū e mobilulū tuturor.

Đille dulci alle Juneței, pline de illusiunii,
 Ați sburat; și'n loculū vostru aū rămas decepțiunii!

Amînduoī, amice Iorgu, studiulū am începutū;
 Amînduoī pe banca Scólei noē anī am petrecutū;

1.) Veđi prima mea colecțiune de poesiī, tipărită cu litterile strebune la 1846, și unde figurésă *Adio la Collegiulū Sântul-Sawa*.

2.) Fondatorulū republicei romane.

Carriera-inginerescă ambii am îmbrățișat;
 Însă Silfulu teū, amice, din lăgănu predestinatū
 A fi passerea ce cântă, iar nu meșterulū castorū,
 Pe Pegasulū seū s'asvîrlă, și dispare într'unū nuorū.
 Astăđi și tu și eū, frate, étă c'am îmbătrînit!
 Tu cu lançulū și compassulū ai fost mult mai fericit,
 Assigurând viitorulū moștenitorilor tei;
 Însă eū cu biata Liră ce lasū la copii mei?
 Nisce suspine în versuri, pe care nici unū librarū
 Nu vrea să le tipărescă (necerînd unū banū măcar)
 Sub cuvîntū că sunt *ghimpóse*, că ei sunt antreprenori.
 Și că se temū de urgia Ministrilor Domnitorī;
 Ș'apoi, cine le citește? În astū timpū de prosaismū,
 Amorū, patrie, libertate, totū e materialismū!
 Fie care nu gîndesce decăt numaī la parale,
 Fără scrupulū de mijlóce, fie cât de immorale;
 Scusa lor, chiar aksioma, e **nimica fără bani**;
 Ceī ce nu fură ca dînșii, sunt nisce mari gugumanī.

Mē oprescū aci, amice; inima mea s'a 'ntristat.
 E corumpțiē generală! Și esemplu, vai! l'aū dat
 Chiar conducătoriī țereī, cari aū falsificat
 Bunulū simțū allū astui populū, de care aū abusat;
 Și care e'n drept a đice: «impostorilor tribunī,
 Cătū sunteți voi de departe de ai vostriī bravī strebunī!
 Daca Gheorghe Lazăr astăđi din mormînt ar învia,
 Faça 'și ar accoperi-o, și cu drept v'ar blasfema.»

POST-SCRIPTUM.

Îți allăturū celle duoē poesiī ce-am promisū eū,
 Una scrisă de Crețenu, alta de amiculū teū;
 Și citindū aceste versuri te transportă în trecutū,
 La acelle đille line, l'acellū timpū fórte plăcutū,
 Precum omulū ce s'embarcă pe océnulū glacialū,
 Mai privesce anchē-odată dulcele seū locū natalū.

POETULŪ ÎN SINGURĂTATE.¹⁾

Să fugū, să fugū de lume, să fugū de răutate :
Căci tristă rolă jôcă unū Bardū într'o Cetate
În care adevărulū de mult a ammorțitū.
Să sborū cu allū meū Geniu în locurī maī retrasse,
Și unde-a răutății trist'urme nu sunt trase,
Ci totū e liniștitū!

Acolo eū cu Geniū, cu vesela Natură,
Să ducū o viața lină, de rēi necunoșcutū ;
Și admirând pe Domnulū în orī ce creatură,
Să mă înalțū cu gēndulū l'alū nostru începutū.

Poetulū să inspiră vēdēnd singurătatea,
De care e departe amarulū, nedreptatea,
D'a cării grea tortură ellū este appăsatū :
Așa e filomilla ce'n silvele umbrôse
Se trage, ca să scôțā miī sonnuri amorôse,
Cântândū neîncetatū ;

O ia și'n colivie de aurū o strâmută,
Și'ī dā spre-a eī nutrire orī ce maī bunū posseđi :
Că nu se maī aude, de tot devine mută ;
Și'n locū să te încânte, de ea te întristeđi.

1.) Acēstā poesie era însoțită de urmētórele rîndurī :

16 Ianuarie, 1846.

Domnulū meū,

Fratele D-le a avut bunătate să ne citēscā primele duoē acte din comedia D-le, căria fac cellū maī mare ellogiū, đicând ca nu se va putea imprima nici represinta încât timpū România va avea tirani (în eternitate). Cređū c'ai aflat de venirea marelui Eliade. Eū neavēnd alt ași scrie, își reproducū aci unū sujetū poeticū, compusū și dedicatū D-le.

G. CREȚEȘCU.

Să veđi de altă parte pe muncitorii săpândū ;
Și să revii acasă, când luna 'n nuorii apare,
Când câmpenesculă clopotă, cu sânta sa vibraie,
Te chiamă resonând.

O! étă poesia ce-așa tu veii cullege,
Ș'asupra omenirii așa veii medita,
Pîn' va veni și timpulă acela ce allege,
Urmașii să cunóscă și nemurirea ta.

PROOMISULŪ

AMICULUI MEŪ G. Z. CRÉTENU.

.....

M'am întrebatŭ adesea: unŭ populŭ que e oare
Lipsitŭ ellŭ de cultură, în epocŭ de durerŭ?
O barcă fără velle, unŭ cerŭ fără de sóre,
Deşertulŭ fără apă, unŭ omŭ fără vederŭ.

Ce face matelotulŭ quând nava lui plăpêndă
Sê sguduie de vallurŭ p'ocênulŭ furiosŭ?
Ellŭ ancora aruncă în marea spumegândă;
Apoŭ, astéptă 'n pace unŭ vântŭ mai priinciosŭ.

Aşa e şi unŭ populŭ strivitŭ de Tirannie:
În linişte astéptă pe Moise allŭ seŭ;
Şi Moise appare, şi'lŭ scapă din sclavie;
Ma victimă ellŭ cade, ca însuşŭ. Prometeŭ.

E Eliadŭ, amice, Mois allŭ Românieŭ,
Aŭtorulŭ Mihaideŭ, tribunulŭ de poporŭ,
Cultivatorulŭ limbei, părinte-allŭ poesiei,
Şi care ađŭ demască pe crudulŭ Protectorŭ.

De sigur, Eliade, a nóstră Ţeitate,
Stindardulŭ libertăŭii curênd va ridica;

În giurulă lui Români, setoși de libertate,
Cu cei Alleși ai țerreî curînd se vor grupa.

Atuncia România lua-va și ea parte
În horra de popóre ce s'aũ emancipatũ;
Dar ca Mazzaniello, miserie saũ moarte
Avé-va de resplata acestũ Mare bărbatũ.

Ia spune'mi tu, amice, la care populũ oare
A fost stimatũ talentulũ, și geniũ cununatũ ?
Miseria, dispreçulũ, esilũ, veninũ saũ fearre,
Aũ fost plata acellor ce lumea-aũ luminat.

Și unulũ móre 'n flacceri, și altulũ în carcere;
Acesta 'n furcã espirã, ș'acella împușcatũ;
Unũ altulũ se adapã ca și Socratũ cu fiere,
Și altulũ în spitaluri e ca nebunũ tratatũ.

Cu cât ênsã lumina se'ntinde peste lume,
În contra Tiranniei e Geniũ assiguratũ:
Așa Voltaire și Ghoethe, lãsând unũ mare nume,
În viaçã fie care a fost încununatũ.

Progresulũ e torrentulũ: din stâncã 'n stâncã sare,
Și'n pulbere de aurũ; pface apa sa;
Ellũ stavila o sparge, orĩ cât ar fi de tare;
Și'n cursu'i ellũ tîrrasce tot ce va 'ntâmpina.

Veçi tu acellũ Lucéfêrũ ce-annunçã mêndrul Sóre?
Lucéfêrulũ e França; și Sórele, Progresũ;
Printr'însulũ Libertatea va fi triumfãtore;
Învinsũ va fi, de sigurũ, 'namiculũ seũ, Regresũ.

Acellă Sóre-Progresulă ș'asupra României
 Va 'ntinde-a lui sufflare; și vom vedea chiar noi
 (De vom trăi) sdrobită catena Tiranniei,
 Ce astădî ne sugrumă, precum jugulă pe boi.

Dar, vai! prevădă, amice, și dille de mîhnire,
 Decepțiunii amare, și lupte, și nevoi!
 Căci, daca pretutindenî ă aceeași omenire,
 Mă temă ca să nu fie ca'n Franța și la noi.

Colo, p'a Monarhieii ruină sângerată,
 A stradei Tirannie se urcă cu Marat;
 La rîndu'i Anarhia a fost ghilotinată;
 Și locu'i Despotismulă cellă militară l'a lăat.

Și după terrorismulă al lui Robespierre,
 Veni terrórea albă a regelui Burbonă,
 Nu mai pușin barbară, și plină de durere;
 Și Franța schimbă numaî tirannulă ei pe tronă.

Divina Libertate a două oară-appare,
 Și Sórele-Progresulă mai luminosă luci.
 La alte legi, alți oameni; ua altă nuoă stare.
 Acuma Burgesia la cîrmă ea veni.

În lătură Burgesia, căci este deochiată;
 Și astădî este rîndulă allă teă, o lucrătoră;
 Dar și a ta putere va fi mîne usată;
 Și poimîne e rîndulă întregului poporă.

Așa fie-ce populă treptat s'emancipésă:
 Elveția, Lumea-Nuoă, și după ei Francesi,
 Germani și cu Greci, Italiani, Români,
 Și Unguri, Spaniolă, Poloni și Englesi.

«Dar Rușii? Îmi vei dice.» Ei oamenii nu sunt oare?
 Cu cât mai mult unŭ populŭ strivitŭ e de Tiranni,
 Cu-atât esplosiunea e mai îngrozitoare;
 Și daca noi trăi-vom, peste cincî-șeci de ani,

Republică vedé-vom p'acellŭ Colossŭ de humă,
 Cu capulŭ de aramă și gambe de canonŭ,
 Ce așŭ e pentru populŭ coșmarŭ, monstru saŭ ciumă;
 Republică ellŭ fi-va cum este Washington.

Maï mult mă temŭ, amice, de Hydra-aristocrată
 Cu trei sute de țeste din balta Albion:
 Căci dînsa se rejună pe tot anulŭ odată
 Cu toți aceia cari aŭ geniu lui Byron.

Nobleța cea englesă e flamma lucitoare;
 Iar popululŭ, cuptorulŭ: ghehenă de nevoi.
 Schinteile s'ardică, mărind flaccera mare;
 Cenușa, tot în vatră, și pléva tot gunoi.

Va nivela Progresulŭ cea inegalitate:
 Căci legea'i nu permite ca Lordul Mastodon
 Ellŭ singur se dispuie de multe miliarde,
 Când n'are nici chiar pâine maï mult d'un million.

Ian. 25. 1846.

EFECTELE DECEPȚIUNIÎ.

În epistola'ți, amice, mai doresci tu a afla
Causa morții cei triste a lui bietul Catina,
(Despre care în scrisórea precedentă 'ți am vorbit),
Și care fu uă problemă pentru mulți, cât a trăit.
Satisfacü a ta dorință, trimițându'ți astăđi eü
Poesia-allăturată, scósă din albumulü meu,
Și lui Róttă adressată, (cella ce a reposatü),
Fiind și ellü ua problemă, nu prea greü de deslegatü.
Amînduoî, ca Ioranu, pierđënd scumpe-illusiuñi,
Aü sorbit pînă la drojdüi cupa de decepțiunî.
Într'ua lume ideală ei trăiaü ca 'ntr'unü palatü,
Credënd că societatea trebuie neaparat
Ca sa fie ca modelulü ce'si formasseră în scólă;
Când vęđură differința între lumea cea reală
Și închipuita lume, cea plină de poesie,
I coprinseră d'odată ua négră melancolie:
Misanthropi ei deveniră, sceptici și bănuitori,
Inchiđënduse în casă, și eșind arare ori,
Desgustânduse de toate, chiar de idealulü lor,
Îndoindu-se de toate, de progresü și creatorü;
Astfel dar că Rațiunea cu încetulü se slăbia,
Ca uă lampă de morminte ce de vîntü se stingea ea.
Ce e drept, nu toți pierdü Mintea saü divina Rațiune
Cum o pierdu Ioranulü, numai prin decepțiune;
Ci din cause diverse, mai alles prin *cantharidă*:
Acellü elisirü fatale presintatü de vr'uă Sylphidă.
Catina, escepțiunea regulei cei generale,
Chiar din légănü purta germulü malatiei cei fatale,
Și care fu agravată de doctrina lui Byron,
Ce credea că lumea este opera unui Demonü.
Prima carte ce citește omulü în juneșea sa,
Ea decide prea adesea de întrégă viața sa.

AMICULUI MEŪ C. RÓTTĂ.

AU BANQUET DE LA VIE, INFORTUNÉ CONVIVE,
J'APPARUS UN JOUR, ET JE MEURS ;
JE MEURS, ET SUR MA TOMBE, OÙ LENTEMENT J'ARRIVE,
NUL NE VIENDRA VERSER DES PLEURS.
GILBERT.

Îmi anunți cum că poetulă Catina a repostată ;
Și că mórtea lui cea tristă fórte mult te-a affectat ;
Aĩ cuvintă, frate Costică ; întristată mult sunt și eă,
Maĩ alles ca repostatulă fu intimă amică allă meă !
Tu imĩ řicĩ că aĩ doringă dela mine a afla
Causa adevărată ce-a scurtată viața sa ;
Satisfacă a ta doringă, și fidel îți voiă descrie
Fasele astuĩ Lucéfěră, chiar în sacra poesie,
Ca ommagiă pentru acella ce ună Geniă era.
Eă am debutată d'odată cu poetulă Catina,
Ellă prin poesia *Barca*, și eă iarășĩ, precum sciĩ,
Prin *Adio la Collegiă*, și prin alte poesĩ.
Eram Damon cu Findia : duoĩ amici nedespărțiți ;
Plinĩ de viața și illusiĩ, veseli și prea fericiți !
Și ca probă d'amicie, chiar portretulă l'am scos noi
P'aceeași stampă, allăturĩ, maĩ d'ua virstă amĩnduoĩ.
Înr'ua ři amiculă nostru publica în Currieră
Nóptea năgră pe ua stâncă, și trecând de Luciferă,
Ellă nega totă ce e sacru, chiar progresă și Dumneđeă
Respunseiă cu *Aurora*, dovedind într'enska eă,
Cu Natura și Morala, că e tare înșellată.
Astă poesie, frate, mult l'a impresionată ;

Căci îndată îmi răspunse prin epistola frumoasă
 Ce o reproducă întrăgă, fiind foarte curioasă:
 Astă poezie este prismulă sufletului seă,
 Și fidel caracterisă pe amiculă meă ș'allă teă

I.

«O poetă allă Aurorei unei țille măi ferice,
 Lira ta, lira Cârlovei, prea de timpuriu prețice
 C'astă nópte 'n care suntem va peri peste pușin.

Astă nópte, ce-am cântat-o în cântare infernală,
 (Căci Infernulă pusse 'n mine ua sêmânță de 'ndoială,
 Ș'astă nesațiu de dorințe) nu e decât ună greu chină.

Ție'ți sunt toate de față, mie'mi sunt tóte ascunse;
 Astfel vru acea Putere, care 'n sufletu'ți pătrunse
 Cu o rață de lumină, pe mine a mă orbi.

Natura care te'ncântă, Amorulă care te'nspiră,
 Speranța care te ține, nu deștěptă a mea liră;
 De vrei, numesce-o profană, mie tot una'mi va fi.

Însă teme-te a țice că nu simțu și eă ca tine!
 Am momente în viață de căințe, de suspine,
 În care ca o femeie plêngă amar..... omă de nimică!

Nu sciă ce mă făcu astfel: lumea care mă'ncongióră,
 Secolulă, societatea, virtutea ce mă'nfióră, ...
 Patriotulă ce ne vinde, saă... nu sciă ce să mă țică.

II.

«Noi pornirăm tot d'odată p'astă calle, grea, spinósă;
 Noi avem tot acea țintă; virsta nóstră e frumoasă;
 Să sperăm, poet-amice, că vom fi nemuritoră?

Ha! ha! ha! éccö unü nume! écco ánych'o vanitate!
 Omer, Dante, Byron, Hugo... unü cuvint deşert ca tóte,
 Unü accentü între morminte, unü sarcasmü în serbătorî.

Ce folosü aí dupë mórte, când în viaçã te gonesce
 Vulgulü? Patria'ŝi iubitã cu dispreçü ŝi respălătesce?
Geniü şi nenorocire! strigã 'n urma ta rinjind.

Nu më condamna, poete, că nu cântü şi eü ca tine
 Pe ruina omenirîi; e mai mare plânsu'n sine,
 Plânsu-acella fără lacrëmî, decât glasul tênguind.

Tu parî Angelulü sperançei, şi eü Demonu'ndoelei;
 Amânduoi ne vom da mâna; eü, pe drumulü bănuelöi,
 Tu, pe căi de pietate, la unü locü a ne 'ntâlni.

Ce esplicö tu pe hîrtie în caracter' de luminã,
 Eü esplicü prin trăsuri negre: tot puterea cea divinã;
 Eü, poetulu astui seculü; tu, allü cellü ce-o veni.

O poetü allu Aurorei unei ñille mai ferice,
 Lira ta, lira Cârlovei, prea de timpuriü preðice
 C'astă nópte 'n care suntem va peri peste puçin.

A mea nópte, a ta ñioa; a mea stânca, a ta tulpina;
 A mea terra, al teü cerulü. Când se va ivi lumina
 Peste capetele nóstre, vom scóte tot unu suspinü.»

«Astã bellã poecie este fórte mult simþitã,
 «Scrisã bine, cu 'ngrijire, şi din inimã eşitã.
 «*S'illu ẽ omulü!*» i respunse Eliad când o citi.

Însfirşit pe orizontulü României resãri
 Sântulü sóre all · Dreptãŝii. Libertate şi frãŝie
 Fu devisa României. Generalã bucurie! . .
 Catina şi Aricescu, ca şi nisece junî Mierloi
 Cari scapü din eclivie, începurã amînduoi

Ca să cânte Libertatea ce de Tiranni ne scăpa;
Prunculă Romană fu ȕiarulă care ei illă prefera
 Catina chiar i fu naşulă, numele ellă i l'a dat. (1)
 Daca ar trăi ellă astăđi, mult ar fi înfuriat...
 Câte-ună marşă allă libertăţii amînduoî am întonat,
 Allă lui Catina fu însă de cei mai mulţi approbat,
 Devenind marseillesa ce atunci-a-o cântaă.
 Toţi aceia ce din sufflet pe Ciocoî i detestaă. 2)
 Turciî aă intrat în ţerră, şi Muscaliî după ei;
 Iar Muscaliî arrestară, prin trădare de mişei,
 Mai pe toţi propagandişii, ei fiind mai deochiaţi;
 Cei închişi la Plumbuita fură fórte maltrataţi.
 Între alţii erau ânchă duoî din fraţiî Catina;
 Cellă mai mare dintre đinşii fórte greă bolnavă era;
 Mediculă de închisóre declară că va muri,
 Şi comandantulă cetăţii începu a se 'ngriji.
 Fórte indignată lumea, începu a murmura,
 Blasfemând pe *Ortodociş* ce pe Martiriî tortura;
 Căpetenia ruséscă liberă pe Catina,
 Ce peste puşine đille şi muri în casa sa.
 Ruşii aruncară vina p'ai României Baroni,
 Căci prin ei închideaă Ruşii pe Româniî libertonî;
 Şi apoi, ca să alline spiritele 'n Bucuresci,
 Ei îndată strămutară arestulă la Văcăresci;
 Offeriră după aceea lui poetulă Catina
 Libertatea, daca însă în jurnală va publica:
 «Cum că frate-seă Costică n'a murit de maltratare,
 »Ci de mult purta în sinu'i germulă bólei destructóre;
 »Şi că comandantiî óstii în arestă bine'i trata,
 »Fiind visitaţi de medici, şi nimic nu le lipsia;
 »Esprimând recunoscinşă cellor ce l'aă liberat.»
 Îl fôea lui Karkaleki acestă actă fu publicată (3).

(1) Veđi N, 1 allă acesteî foi

(2) Veđi acelle duoă marşuri la finele opereî. Nota. A.

(3) Veđi N. 18 (i Martie) pe anulă 1849 din *Vestitorulă Românescă*.

Ca unŭ Paria d'atuncia trăi bietulŭ Catina!
 Iar remorsulŭ, ca unŭ vierme, i rodia viața sa!
 Căci junimea progresistă, ce cu drept illŭ admira,
 De atuncia pe poetulŭ începu a'lŭ meprisa.

Într'uaș ȃi mŭ întâlnește, și îmi ȃice'n ironie :

— Dară tu, poetŭ-amice, nu ai fost în pușcărie?

— Ba am fostŭ chiebat de Aga, care m'a interogatu:

— «Unde este allŭ teŭ frate, propagandistulŭ turbatu?

— Nu potŭ sti, domnule Aga; pôte e peste hotarŭ.»

Atunci Colonel Cuneski îmi arată un ȃiarŭ.

— Cunosci-tu gazetta asta?—*Prunculŭ Românŭ*, eŭ am ȃis,

— Aste stihuri?—Alle melle—Meriȃi ca să fiŭ închisŭ;

Dar te iertŭ, pentru cuvîntulŭ că tu nu ai înjuratŭ

Nici pe boierŭ, nici pe Consulŭ, nici p'Augustul Impăratŭ.

Înțelegŭ la vîrsta vóstră să vŭ placă *jucăriŭ*,

Și să cîntaȃi libertatea; dar nu 'nțelegŭ poesii

Ce întărită norodulŭ pe Boierŭ a sugruma,

Cum făcu nebunulŭ ălla... cum i ȃice?... Catina.

— Dar auȃu că este liberŭ.—Augustul împăratŭ

S'a mîlostivit asupră'ŭ, și însfirșit l'a iertat,

Precum eŭ te iert pe tine, căci aȃi fost nisce copii;

Dar de astăȃi înainte iȃi ordonŭ să nu mai scriŭ;

Căci îndată și pe tine te trimitŭ la Văcăresci;

Și chiar mâine, pînă'n ȃioă, tu să pleci din Bucuresci.

Dute; și deschide ochii, că poliȃia rusescă

Scie totul ce se face în provinȃia românescă.»

—Precum veȃi, iubite frate, i ȃisseiŭ lui Catina,

M'a scăpatŭ chiar poesia. — Cu mine nu fu așa!

Ellŭ respunse cu suspine; căci Ciocoii prin Agie

Pentru marșulŭ libertăȃii m'aŭ băgatŭ în pușcărie.

— Adevărulŭ e, amice, că tu n'ai fost următorŭ

Allŭ pricipielor sacre de *frăȃie* și *amorŭ*;

Nu *zavera* a fost scopul, ci solemnă protestare
 Contra Rușilor, și âncă uă întinsă propagare
 A principiilor sacre, de naționalitate,
 Libertate și frăție, pace și egalitate;
 Prin acésta noi ținurăm trei luni Rușii la hotare,
 Și puturăm ca să facem uă întinsă propagare.
 Ađi am aruncat sémënța, și mâine vom aduna;
 Ierî când propagam frația, trebuia noi a uita
 Orî ce ure și rancune; însă astăđi când șunt eî,
 Acesti stîlpî ai României, nisce procleți și mișei,
 Astăđi trebuie Ciocoii ca să fie demascați;
 Iară Rușii mai cu sémă trebuie stigmatizați 1)
 Așa dar sunt de părere, de vrei a te-asocia,
 Să protestăm împreună, orî și ce s'ar întâmpla.
 — Eū nu vėđū necesitate: e târđiū, amiculū meū.
 Dar tu n'ai gustat arestul ca să veđi cât e de greū! 2)
 — Ne vom mai gîndi; dar spunc'mi este oare-adevėrat
 Că cu preçulū infamiei din arestū esci liberatū?
 — Așa este! imi respunse; am scăpat pe frate-meū,
 Ce'n arestū era să móră; ș'apoi am scăpatū și eū
 De Strigoii țerei, cari mă maltrataū pré cumplit.
 — Ca ce fel de maltratare?— Vr'ua trei țille m'aū ținut,
 Numai cu pâine și apă, în privată; și bătutū...
 Mė închiserō în urmă într'ua cameră stricată,
 Fără focū, fără forestre, și allăturî de privată;
 Și prin sbirîi lorū, Ciocoii mă băteaū inghesuit;
 Dar o s'emi resbunū de unulū, de cellū mai afurisit;

1.) Veđi în *Esilulū meū la Snagovă*, protestulū contra Rușilor.

2.) Unî aū bănuitū pe Catina de denunțatorū allū meū la Muscali pentru protestulū în cestiune, pentru care am fost esilatū. Nota dela finele acestor pocsii va putea convinge pe toți că Catina avea alte defecte, nu acella de trădătoru.

De și am scrisă, de nevoe, c'am fost de ellă mulțumit.

— Orî și cum, fapta ta este foarte gravă, Catina!

Daca nu ții contă de lume, cugetulă te va mustra.

— Eă disprețuescă și lume, și opinie, și totă.

— Ast-fel cată să vorbiască ună poetă și patriotă?

— É infernulă astă lume; iară omulă, ună Demonă.

A! de ce nu am puterea ca să fiă ua și Neronă,

Ca c'uaă lovitură numai să reteđă capulă la toți,

Ca să scape România de spurcații ei Despoți.

— Asta e uă nerođie; dar poetulă Catina

Mórtea frate seă Costică trebue a resbuna;

Căci înt'adevăr, amice, tu nu veți putea nega

Că arestulă Plumbuitei a causat mórtea sa;

Și apoi, printr'allă teă frate tu esci ađi Mare poetă;

Fără ellă Musa'ti incultă ar fi bagabondă cometă;

Ellă 'ți a fostă, o spuți tă singură, și professoră și Mentoră;

Ellă, cultura; tu, talentulă; aură tu, și ellă sculptoră.

Négra pată după frunte'ti trebue a fi spălată:

Căci poetica ta glorie va fi, vai! întunecată.

— Arată'mi dar tu mijloculă ca să potă a o spăla.

— Fulgeră pe Anti-Cristulă ce sugrumă țerra ta;

Printr'uaă nuoă arestare veți fi reabilitată.

— N'am curagiulă a o face, căci suntă demoralizat!

Și apoi, când gândescă, frate, că o să fiă transportată

În Siberia, de sigur, saă o să fiă împușcată,

Crede-mă, nu am curagiulă! Biata mama ar muri!

— Dar ea va muri, de sigură, căci tu mult nu veți trăi:

Conștiința te va ródă; te împacă tu cu ea;

Este tristă ast-fel de pată să o porți pe fruntea ta!

— Precumă vedă, poetă-amice, ai uitată cine suntă eă:

Eă suntă Dămonu 'ndoellei, eă nu cređă în Dumneđeă.

Am eșită din négra nópte, și în nópte am trăită,

Și în nópte intru iarăși. E tardă! Tot s'a sfirșit!

— Meriți dar disprețului lumii, și te meprisesu chiar eu,
Daca ție nu ți e milă însuși de geniul tău...»
Ellu se supără atunci...

—Și tu Brutus? ellu îmi dice.

Și tu mă adăpi cu fiere? Am fostu unu omu infelice!
Singurulă amicū în lume, ce'lu iubiamū și mă iubia,
Astăđi și ellu mă meprisă! Daca n'arū fi maica mea,
Ai vedea că am curagiulū singurū a mă împușca;
Însē, ce vrei? n' am curagiulū în Siberia a sta.

— Ei bine! vino cu mine, după cum tu 'mī 'ai promis.
Veī avea tóte d'a gata. Veī trăi ca'n Paradis
În orașulū meū natale, ce e plinū de poezie;
Acolo se rissipesce négra ta melancolie:

Căci Natura cea frumósă este balsamulū unicū

Pentru orī ce suferință. Aide, scumpulū meū amicū.

— Nu viū, frate Aricescu; la districtū mă ambetesū;
Eū în capitală numai potū puçin sē mă distresū;
Ș'apoī voiū să am ua slujbă. — Funcție dela Tiranū?

— Ei bine! Ce face asta? Russulū este mai umanū,
Crede-mē, decâtū Ciocoiulū. Cândū ai sti tu cât urēscū
Pe Ciocoi! Nu'ți faci idee câtū eū i disprețescū!
Și ca să le faci în pismă, am hotărīt a lua
Fie orī ce funcțiune. — Escī nebunū, pre legea mea!

— Vorbă vechia; eū ți am spus, ții minte? într'ua scrisóre.
Daca o păstresī, citește; ea e uă justificare...

— Orī care discuțiune e cu tine în zadar;
Ce fatalitate! Adio! Crede-mē, te pling amar!»

Asta fu ultima vorbă ce cu ellu eū am schimbat.

Nu l'am mai veđutū d'atuncia! Mai tărđiū eū am aflat

Că a dispărutū d'odată din orașulū Bucuresci:

Îllū numisseră Muscaliī unū polițaiū la Pitesci;

Și aici ellu sē bătusse cu Muscaliī la unū ballū;

Fu destituit în urmă, și trăi unū carnavalū

În petreceri scandalóse; și în urmă-a viețuit
Isolat și melancolic, și ca céra s'a topit ').

Din epistolele séle, pe care eă le-am păstrat,·
Te convingi că din natură ellă era cam esaltat (2).·
Moartea frate seă Costică, pe care multă l'a iubit,·
Cum și cruda maltratare ce'n arestă a suferit,·
Însfirșit ura lui contra a lui B.....S.....,
Haină allă României, ură care l'a 'ndemnat
Ca să facă declararea ce'n țiară s'a tipărit,
Esaltasseră cu totul p'acestă omă nenorocit.

Posteritatea cea justă cređă că ilă va absolvi,
Și'n pleiada poesiei ca Lucéferă va luci :
Căci într'adevăr, amice, trebuie drepti ca că fimă:
Catina este ună geniă, este ună poetă sublimă.

1.) Catina e immormintat la biserica Crețulescu, la 29 Iulie 1851, după cum atestă condica de morți, de și numele de boteđu este schimbat.

2) Veđi nota B. la finele operei.

UNŪ BUCHETŪ DE FLORI.

Salutare, frate Iorgu; și curînd la revedere!
Peste vre uă șapte ȝille, mă despartŭ eŭ cu durere
D'aste locuri prea frumoșe, unde ua lună și mai bine
Am gustat cu draga Musă ȝille ȝulci, ȝille senine!

Cînd gîndescŭ că în opt ȝille espiră congediŭ meŭ,
Cînd gîndescŭ că d'aste locuri o să mă despartŭ iar eŭ,
Crede-mă, astă idee mă întristésă amar,
Încât numai sunt în stare ca să scriŭ unŭ versŭ măcar.
Pe uă stîncă ce se află de d'asupra unei punțŭ,
Și de unde veȝi tabloulŭ, și în depărtare munți,
Staŭ, amice, tótă ȝioa, melancolicŭ, gînditorŭ,
Ca unŭ omŭ cese desparte de allŭ^{seŭ} ântêiŭ amor!
Uneori îmi vine, frate, totulŭ ca să părăsescŭ,
Și familie și lume, și aci să viețuiescŭ
Liberŭ și independinte, ca să potŭ aci lucra
Liniștit mai multe opuri, ce nu sperŭ a termina!
Dar în lume omulŭ are datoriŭ de împlinitŭ;
Și cînd ai copii și sócă, de care escŭ mulțumit,
Pentru ei și pentru țerră trebuie să te jertfescŭ.

Îȝi srimitŭ, iubite frate, pîn' să viŭ la Bucurescŭ,
Un buchet de floricelle, cullese d'a amicul teŭ
După lîngă apa Bîsca cum și după Penteleŭ,
Și la care mai adaogŭ și vr'o șese floricelle,
Mai de mult elle cullese dupe alȝi munți și muscelle.
Priimesce-le, amice, ca ua dulce suvenire
Dela Silfulŭ teŭ, și care te salută cu iubire —

PE ALBUMULŢI D-LUI PERSESCU.

A uşura durerea plăpēndeii omenirii,
E faptă de unš sufletš cu nobile simţirii ;
Cunoscš în Romānia bărbaţi prea luminaţi,
Cunoscš iarăşi ua sumă de oameni prea bogaţi ;
Dar câţi oare dintr'ēnşii lumina şi averea
Le întrebuiţesă a uşura durerea ?
Ca tine, puçini, frate, vor fi în astă ţerră
Dispuşi ca să jertfescă a lor mică comoră,
Cu scopulš acellš nobilš şi neinteresatš
D'a ajuta pe omulš bolnavš saš intristatš.

Pe când alţii înscrie pe piatră allš lor nume,
Ca să'şi eternisese memoria în lume,
Allš teš prea modestš nume în inimš se înscrie
Prin fapte caritabilš, prin fapte de frăţie,
Prin fapte ce nici timpulš, nici chiar cumplita Sōrtă,
Nu pōte să le ştergă din sufletš nici odată.

Mē temš însă, anice, că dupē mōrtea ta
Şi ospitalitatea cu tine va'ncetta ;
Afară numai daca, precum o şi cređš eš,
Veš prevedea acēsta în testamentulš tēu.
Orš cum, aceia cari atunci vor visita
Locaşulš teš poeticš, ofând vor esclama :

«Aici era unš templu allš ospitalităţii,
Alţatš de simţimēntulš divinš allš carităţii!»

ADIO, LOCURI SCUMPE!

Adio, dragă Biscă, cu apa ta curată,
În care sănătatea'mi a fost regenerată!
Adio, drage délluri, cu mantii înflorite,
P'a căror creste Musa'mi făcea vise-aurite!
Adio, dragă stâncă, tripedü allü Musei melle,
De unde 'și lua sborulü spre depărtate stelle!
Adio, văi, colnice, muscelle și isvóre,
Și plaiuri, și dumbrave, și selbe seculare,
Pe unde numai singur cu Musa retăcém,
Și răsturnat pe iarbă la poesiü făcém!
Adio, oi și capre, allü căror' dulce lăpte
Reintremă aicea plăpênda'mi sănătate!
Și tu, Ciobănellü, care din fluerașü cântai,
Și cu frumoșe basme adesea mă distrai!
Adio, o Persescu! Adio la toți voi
Cu cari cunoscință făcut-am aici noi!
Adio, locuri scumpe! Cu lacrëmi eü vë lasü!
Căci pentru mine furăți iubitulü meu Parnasü!
Adio! eü plecü astăđi, dar nu vë voiü uita!
Pe arripele Minții la voi eü voiü sbura,
În ore de mîhnire și de melancolie:
Căci voi respirați numai amorü și poesie!

Din vârfulü Fulgerișulü, pe unde plecü căllare,
Vë mai trimitü eü ânchó la toți ua salutare!

7 Aug. 1871.

ȚISMARULŪ ȘI ARTISTULŪ.

Unŭ pictorŭ celebru în antichitate
A selle tablourŭ în piaçă-espunea,
Dorind ca să fie de toți criticate ;
Și, ascunsŭ apprôpe, critic'-asculta.

Pe unŭ omŭ resbellicŭ stampa represintă.
Unŭ cismarŭ s'opresce ca observatorŭ.
«Nu e nemerită astă 'ncălțăminte:
»Căci prea mare este pentru astŭ piciorŭ.

«Al însă și capulŭ are defectŭ mare;
Fruntea e îngustă, nasulŭ cam umflatŭ,
»Mâna e prea mică, piciorulŭ prea mare;
«Ochiulŭ cam chioresce, și peptulŭ e latŭ.»

Artistulŭ atuncia a pierdut răbdare :
»Domnule, i țice, poți fi bunŭ cismarŭ;
«Dar devii ridiculŭ făcând observare
»La lucruri de care n'ai idee chiar.»

Ca cismarulŭ nostru mulți sunt, în credinçă.
Cunoscŭ unŭ filosofŭ prea originalŭ,
Criticând obiecte fără competençă,
Propagând morala când e immoralŭ.

SALUTARE, CARPAȚI!

Primiți uă salutare fraternă, o Carpați!
Și voi, o umbre sacre a Marilor bărbați,
Ce'n astă citadellă sublimă de granit,
Chivotulū Libertății de Barbari l'ați ferit!
Ca Șoimul l'a lui stâncă, ca Cerbulū la isvóre,
Așa alergū la sinu'ți, Natură 'ncântătoare.
Deschide'mi, templu sacru, a t'elle porți d'azurū,
Să pótă allū meū Spiritū, acestū cerescū vulturū,
Eterulū strebătându'lū, ca rađa cea din sóre,
S'ajungă pîn' la tronulū Puterei creatóre,
Ce prin atracțiune reține suspendute
În Spațiū, miriade de globurī nevēdute.
Ei bine! tot prin legea cea de atracțiune,
Și populii forma-vor ua federațiune
Prin care să smerescă trufașa Tirannie:
Căci astfel potū ajunge divina lor solie.

La munți, iubită Musă, la munți e tronulū teū!
Și Moise p'unū munte vēđu pe Dumneđeū!
O voi, pe cari lumea v'adapă cu veninū,
Și voi, allū căror sufletū de poesie ă plinū,
Veniți, veniți la munte să vē regenerați:
În fața astuī templu, devin bunī cei stricați,
Și orbiī vēdū lumina, și liberī sunt cei sclavi,
Și sănătoși bolnavii, și tariī sē facū cei slabi.
Închideți orī ce carte a orī căruī-autorū;
Deschideți cartea sacră cellū Nemuritorū:
Cellū codū allu verității în care-aū studiat
Și Christū, și Pythagora, și Platon, și Socrat;
D'aci ei proclamară principulū unității,
Preceptele moralei, și scopu-Umanității;
Aci tronă **CUVÎNTULŪ**, purtatu p'arripī de vintū:
Dreptatea, dómna lumii; și toți frați pre pămintu.

ARICIULŪ ŞI VIESPELE.

Unŭ roiŭ de mari Viespe unŭ Ariciŭ zăriră,
Şi din sborŭ grămmadă la ellŭ năvăliră.
Învăllitŭ în ŧepe, tari şi îndessate,
Sta ascunsŭ Ariciulŭ ca într'uaŭ cetate.
Viespele turbate i tot da ocolŭ,
P'între ghimpŭ la pielle cătând unŭ locŭ golŭ;
De câte ori însŭ pe ellŭ s'aruncaŭ,
D'atâtea ori ghimpŭ greŭ le sângerăŭ;
Perdënd dar răbdarea, Ariciulŭ se scŭlă;
Viespele atuncia la botŭ daŭ năvală;
Ariciulŭ se strînge, şi elle 'ntălnescŭ
De ŧepŭ uă pădure, şi se pacălescŭ. . . .
Eată-le înfîpte ca 'n spîndurătore.

Ariciulŭ le đice: «Nu vă daŭ iertare,
Căci aŧi vrutŭ cu mine se vă măsurăŧi.
Lupta aŧi cătat-o? Aide, vă luptaŧi.
Cel de ghimpŭ vostrŭ o se mă temŭ eŭ,
Când în luptă biruiŭ chiar Şérpe şi Leŭ?
Numaŭ Omulŭ singurŭ e învingătorŭ:
Căci pe astŭ globŭ Omulŭ e unŭ Creatorŭ.»

Ghemŭ se face-Ariciulŭ, s'a rostogolit,
Şi Viespele relle tŭte aŭ perit.

FLUTURELE ȘI GAROFIȚA.

- Garofița* — Și care suntă oare titlurile telle
Ca să ai pretenții la iubirea mea?
Garofița unui fluture țicea.
- Fluturele* — Alle melle titluri? Arripele melle,
Cari au culórea unui Curcubeu,
Și mă 'nalță 'n aeru, de te dominu eú.
- Garofița* — Ce felú! pentru nisce arripi colorate
Pretinđi-tu iubirea unei flóri curate?
Daca ai ađi arripi, ce te'nalță 'n nuori,
Măine vei fi iarăși vierme țiritorú.
- Fluturele* — Meritulú meu este că dintr'ua Omidă
Metamorfosată, sunt ađi uă Sylphidă;
P'arripe de Zefiri, legănatú în nuori,
Sugú nectarulú dela ori și care flóri:
Căci ia spune 'mí óre, mándră garofiță,
Cum te poți oppune la a mea dorință?
Tu prin rădăcină esci de solú legatá;
Și n'ai nici voință, flóre 'nfumuratá.
Daca esci simbolulú tu allú frumuseții,
Și eú sunt emblema immortalității.
Poți nega tu oare că și tu și eú
Suntem însăși fapta a lui Dumneđu?
Uă tórtă din lančulú cellú misteriosú?
Parte din podóba astuí Totú frumosú?
Fii dar mai modestă, floricica mea;
Căci ce'ți folosesce frumusețea ta,
Când ea este prada unor simple oi,
Care se nutresce cu a telle foi?»

Și țicendú acestea, Fluturulú sburá;
Iară Garofița lăcrémând oftá.

PROMETHEÛ PE STÂNCA SA.

Pe amiculü omenirii allü Olympului tiranü
Lănțuitu-l-a p'ua stâncă, prin complicele'ı Vulcanü;
Unü gigantü Vulturü selbatecü e de Joiie ordonatü
Ca să'ı sfișie rărunchii, ca să róqlă-allü seü ficatü.
Alle undelor vergine (allü poporului symbolü)
Triste tóte și în lacrëmi, singur● elle'lü consolü.

— Dar ce crimă așa mare ai comisü, o Prometheus,
Ca să fii tratatü tu astfel de allü fulgerilor Deü?

— Cu luminele Științei am voit a lumina
Pe poporulü brutü, pe care Joiie illü exploata;
Dar tyranulü, perfidü, scepticü, resbunătorü și gelosü,
Unü rivalü vedü în mine, inamicü periculosü.
Căci acella ce se teme d'adeverü saü de lumină,
Cugete sinistre are, și uă frunte nu senină.
Eatä de ce Joiieș'n lanțuri, faurate de Vulcanü,
M'a legatü p'acéstä stâncă, izolată în Oceanü;
Însä chiar în astä stare, ferecatü pe astä stâncă,
Pentru Joiie certronulü redutabilü eü sunt anchä;
Și dovadă d'a mea forcă și de slăbiciunea sa,
E Mercurü, trimissü de Joiie spre a më intimidä.

— Joiie, disse curtisanulü, m'a trimisü ca să'ți spuiü eü
Că cu tine dispusü este să împarță sceptrulü seü,
Daca tu foculü cellü sacru, ce din Olympü l'ai furatü,
Nu'lü vei propaga la oamenı; altfel, vei fi torturatü.

— Mergi de spune la tiranul, 'ı am responsü cu dispreçü eü,
Că cu foculü acestü sacru sunt dotat de Dumnedeşü,
A servi nu Tirannia, nu Minciuna-a propaga,
Ci din jugulü de sclavie omenirea a salva;
Spune tu anchë lui Joiie că lumina s'a făcut,
Și că omulü își reclamă drepturile ce-a perdut;
Spune lui că însuși Deii cei servilı il vor lăsa,
Cu sistema'ı cea fatală daca va mai governä

Spune lui sa nu abuse de puterea suverana,
 Că 'ntr'ua oră ellü va pierde însuși cerulü și coronă;
 Spune'i insfirșit că sceptrulü Sörtei ellü îi e datorü,
 Fără care ar fi astăđi chiar unü obscurü muritorü;
 Pe când eü foculü cellü sacru il am dela Dumneđeü,
 Și prin ellü pe globulü âsta sunt represintantulü seü.
 Prometheü este unü Geniü; Joiie, unü usurpatorü;
 Joiie, tiranü detestabilü; Prometheü, unü Salvatorü.»

Și istoria ne spune că allü Țeilor Neronü
 D'unü tîmplarü din Iudeea resturnatü fu după tronü.
 1865

LA UA COLUMBĂ.

« Dulce Columbellä, arripele telle
 Împrumută mie; și eu îți voiü da
 Chiar și jumătate din țillele melle,
 Ca să sborü mai iute la dilecta mea.

« Dorulü ei mă arde, și eü sufferü greü:
 Căci mai de ua lună n'am vedut-o eü!

« Ai milă, Columbă, de amorulü meü:
 Căci puî micî, ca tine, am în cuibü si eü;
 Și tot de uă lună n'am vėđut pe ei;
 Ce-or-fi făcėnd^șore, pușorîi meî?

« Du celü pușin, dragă, astü billetü d'amora;
 Și respunsü îmi addu dela mama lor.»

Dar Columba sbóră drept la puîi sei,
 Căci îi e mai milă de copîi ei.
 Ea are dreptate: cuibu-ě attrăgătorü;
 Și eü remăiü singurü cu tristulü meu dorü!

19 JULIŪ 1859.

LA IULIA MEA

Trei ani de plin sunt astăzi, trei ani de fericire,
De când ua rață dulce din dulcea ta iubire
A mea inimă tristă veni a mîngîia :
Eram pînă atuncia unŭ cerŭ fără de sóre,
Copillulŭ fără mamă, fără profumŭ ua flóre;
Căci de opt ani pierdussem pe născătórea mea!

Așa duoë Columbe de vînători gonite,
Său duoë turturelle d'Erete retăcite,
Departe una d'alta. vai! suffere de dorŭ ;
Dar étă vine đioa când dulcea turturică
Iubitulŭ șocŭ reafă; și amînduoi cu frică
S'adăpostescă în fine în cuibușorulŭ lor.

Tu appăruși, o dragă, pe cerulŭ vieșei melle
Ca Luna p'entre nuorii ce-ascund mîndrele stelle,
Ca dup'ua vijelie frumosulŭ curcubeu ;
Amorulŭ teŭ fu cheia ce imi deschisese mie,
Pentru a duoë óră, cellŭ templu d'armonie
În care lócuesce prea bunulŭ Dumneđeu.

D'atuncia pentru mine profume rosa are, -
Mistere lampa noșii, si passérea cîntare;
Femea, poesie; Natura, Creatorŭ ;
Și sórele, lumină; planeșii, armonie ;
Și munții, maestate; și farmecŭ, ua campie ;
Căci reafiam în tine idéalulŭ de amorŭ.

Fii-tu a mea Malvină, voiŭ fi eŭ Bardulŭ teŭ ;
Tu templu, și eŭ preotŭ; tu barcă, și portŭ eu ;
O! fie amorulŭ nostru plăcut ca și unŭ Raiŭ!
Ș'a nóstre đilie fie ca đillele de Maiŭ!
Iar barca vieșei nóstre, plutind pe mare lin,
Ajungă ea ferice la portulŭ cellŭ divinŭ!

19 Iuliŭ 1862.

SUVENIREA LOCULUI NATALŪ.

Te salutu dup'aste piscurī, o tu locū natalu allū meū !
Căci cu ochii minții melle de aici te privescū eu.
Eată casa părintescă, casa unde am născutu,
Și pe care cu durere de nevoie am vîndut ;
În acea casă măicuța să ajut m'a învățat
Pe acei în sufferință, și pe omulū scăpătatū !
Eată templulū divinū unde învățaiū ca să adorū
Pe allū lumii Salvatore, și pe bunulū Creatorū ;
Eată scōla-unde Jianu m'a 'nvățat ca să iubescu
Patria și libertatea, sau căminulū strămoșescū ;
Eată girla recorósă unde-adeasa mă scăldam ;
Eată locurile unde ca copillū eū mă jucam ;
Eată templulu unde zace bunii și strebuniū mei ;
Eată rudele ș'amicii, cari toți mă iubescū ei ;
Eată urmele cetății a lui Negru Bassarabū,
Prima capital'a țerreii, acli orașū obscurū și slabū ;
Căci și ellū, ca Tirgu-Vesti, piere, vai ! asficsiatū,
Fără căi, fără șoselle, fără drumulū cellū feratū.
Eată dragele colline ce orașulū dominésă,
Și poéna cea întinsă ce de oi se pășunésă ;
Eată și schitulū Ciocanulū, cu vr'o optū voimicii bărbați,
Cari merită să fie toți în óste înrolați ;
Eată Bughea, cu sorgintea'i de puciosă minunată.
De ua lume pătimașă tótă vara visitată ;
Eată muntele Păpușa, barometru astui locū,
Unde am dormit ua nópte la lumina unui focū ;
Eată schitulū Nēmōestii, schitulecū de cuvióse,
Cu biserica în piatră, cu posițiunī frumóse,
Și cu casele ca cuiburī. Aci suntū immormintați
Mama, tata și bunica, la unū locū toți așeđați !
Eată Dâmbovița, care curge 'n albia'i pietrósă,
Rece, repede, cu sgomotū, ca și Bisca cea spunósă,

Si plutind pe ea mulțime de bușteni și lungi și groși.
 Eată Daciî, chipū și portulū, ca și brađiî de frumoși.
 Eată vama de la Rucărū. Eată munții cu brădetū,
 Unde cura de zerū vara facū bolnavii cei de peptū.
 Eată și Dâmbovicióra, ua strîmtóre ce'î formată
 De duoi mari pereți de stâncă, și c'ua grottă minunată ;
 Eată muntele cellū falnicū, muntele *Piatra lui Crai* :
 De aci sburō unū Vulturū drept pe cortulū lui Mihaî;
 Eată castellu lui Negru, Domnulū țerrîi româneșci,
 Construitū sus pe uă stâncă, lêngō satulū Stoenesci;
 Eată dragele Mușcelle. cu profumētóre florî,
 Cu zefirî și cu albine, și cu flutturî tricolorî;
 Eată scumpa mea livade, *Piscu Cornii* ea numită,
 Pentru suffletū d'allū meū tată la Nēmōesci dăruită;
 Ađi livadea e vindută, suffletulū este uitat...
 Nu era mai bine, tată, lă copii s'o fi lăsat ?
 Eată 'n fine și Flămânda, unde poesiî făcēmū,
 Unde vara tōtă đioa cu amiciî petrecēmū.
 Să mai urcū încă odată favorita mea movilă;
 Și, culcatū pe iarbă verde, s'ascult dulcea filomilă.
 Când eram copillū și june, ca unū Cerbū urcam aci;
 Ađi, albitū de timpū și sórtă, abia, abia potū sui !

Uă câmpie se întinde între duoē mindre déllurî,
 P'întră cari urlă gîrla ce cobóră dupō mallurî;
 Iar pe clina ăllor déllurî, pînă unde se sfișescū,
 Ca uă Nimfă lêngō ape stă orașulū pittorescū.
 De departe 'n perspectivă, amfiteatru de munți,
 Unii goi alțiî cu selbe, unii albi alțiî cărunți.
 Limpede e aci cerulū, aerulū e sănētosū,
 Apa este ca cristalulū, omulū voinicū și frumosū.
 A! ce mindre movillice! Ce građiose mușcelle!
 Ce romantice boschette! Ce poetice văcelle!
 Aci Cuculū treî lunî cāntă, pînă 'n luna lui cuptorū;
 Apoi vara te desmiardă dulcele privighetorū.

Locurî scumpe, ce'ncāntară dulcea mea copillărie,
 Câte suvenirî plăcute rechiemați voi astăđi mie!
 Musa mea, ce e tot jună, căci mai are illusiumi,
 Voē vē este datóre primele-inspirațiunî.

Țiile dulci, Țiile senine alle tinereții melle,
 Așii sburat, cum sbóră tómnă alle drage rîndunelle,
 Cari revinú primă-vara, însă voi numai veniți!
 Frunțele cadú, se usucă; arborii tot înverșiți.

Pînă cândú mai bate anché inima în peptul meu,
 Așii dori anchó odatá, locú natalú, să te vèđú eú;
 Și pe crésta ta, Flămândá, anchó unú imnú să intonnú;
 Și apoi să morú ferice, ca bătrínulú Simeonú;
 Iar murind, a mea țerrínă sè repaose dorescú
 Pe acéstă Moviliță, astú tripedú, allú musei melle;
 Și drept monument funebru, unu buchetú de floricelle;
 Și uá cruce, ca să spuie că aci eú odihnescú.

20 Iuliú 1871

Dupé Fulgerișú

OGLINDA AMORULUI.

Luna pe cerú lumina,
 Bísca în vale urla,
 Iar p'ua stâncă unú omú sta,
 Cu Luna vorbind așa:

«O! a noptilor făclie,
 Aí putea să 'mí spuu-tu mie
 Ce face iubita mea?
 Gîrdesce la mine ea?»

Iară Luna suridea,
 Și luí astfel respundea:

«Ea sè uit'acum la mine,
 Și mă 'ntrebă ca și tine:
 «Spune'mí tu, ímí Țicea ea,
 Ce face lumina mea?
 Căci de când ellú a plecatú,
 Sórele s'a 'ntunecatú;
 Flórea profumú nu mai are,
 Și nicí passerea cîntare.»

Atunci junele ofta,
 Și Lunei dicea așa :

«O! a nopților făclie,
 Spune l'a a mea soție :
 Că eu portu mereu pe peptu
 Mult iubitulă ei portretu;
 Și illu udū cu lăcrémelle
 Cât lucește pe cerū stelle ;
 Și cu gându-addormū la ea,
 La iubita draga mea.»

Iară Luna lăcréma,
 L'amînduoi dicënd așa :

«Porumbeii mei iubiți,
 Ca să nu mai sufferiți,
 Îdată ce apparū eū,
 Vē uitați în chipulū meū ;
 Și pe rađele'mi senine
 Amîndouī sburați la mine ;
 Și aci vē 'mbrățișați,
 Dorulū vostru allinați.»

SYLPHIDELE.

Ființe-aeriane,
Cu arripți diaphane,
Ușore ca zefirū,
Și părulū lorū de firū,
Timide ca Gazelle,
Și ochii lor ca stelle;
Vestmintulū lor de flori,
Și cuibulū lor în nuori;

Sirene-amăgitoare,
Plutescū ca lebejore
P'ua nōpte dulce, lină,
Când Luna este plină,
În barce flutturii,
Pe unde azurii,
Cu Sylphii amoroși,
Ca elle de frumoși;

Se las'apoī din nuori
Pē câmpulū cellū cu flori,
Danțând ca balletiste,
Cântând ca și artiste,
Încât incremenesci
La elle când privești.

Atuncī le prinđi ușor
În laçulū lui Amorū,
Prin fermecu-armoniei,
Cum și allū poesiei;
Dar, vai! iubirea lor
E visū amăgitorū ! 1)

1871

---

1) Dupō mythologie, Sylphidele erau țeitați ale aerului, cari câte-odata veniaū în contact cu oamenii, cu carise și inamoraui. Aci se face allusiune la femeile cari inspira pe poeți și pe artiști.

ADIO, KREUTH!

Adio, Kreuth, locu amorosu,
Allu unei Muse cuibu graçiosu !
Aci uă lună am gustatū eū,
Fără necaçuri, fără suspine,
Dille plăcute, dille senine,
Cu-a mea consórtă ş'amiculū meū.

Aici viaça se scurge lină,
Ca şi sorgintea care suspină
P'acea poiană plină cu flori ;
Iar sănătatea cea ruinată
Aci ea este regenerată,
Subt acesti arburī mirositorī.

Adio, locuri încântătoare ;
Sorginte limpeði, recoritoare,
A căror' murmurū mă légăna ;
Adio, selbe misteriose,
Cari ascundeði rose frumoşe,
Ş'a căror' umbră mă inspira !

Adio, piscuri, a căror' frunte,
De nuori încinsă, în nuori s'ascunde ;
Avînd cascade drept ornamentū ;
Ş'a căror umeri poartă cu fală
O mantă verde, a cării poală
Este udata de unū torrentū !

Adio, allee, lungi şi frumoşe,
Şi potecuçe misterioşe,
Şi heleştæe cu păstrăviorī !
Adio, déllurī, şi văi umbróse,
Unde cu Musa vise frumoşe
Făceam adesea, culcatū pe flori !

Dicăm atuncia :» O Românie,
 Tu, țerră plină de poesie,
 Mină de aur, buchetu de flori;
 Și tu ai multe locuri muntose,
 Mai mândre pôte, mai maestose;
 Dar nesciute de amatori.

«Când vei fi mâine tu cultivată,
 Vei fi atuncia mult vizitată,
 Și admirată de cei în drept;
 Și alle telle comori bogate
 Vor fi Evropei recomandate
 De vre unu pictor, de vr'unu poet!»

Adio, Kreuth, locu amorosu,
 Allu unei Muse cuibu grațiosu.
 Tu'mi rechiemi mie locul natalu!
 Aci gustat-am o viață lină,
 Ca și sorgintea care suspină,
 Și se ascunde subt acellu mallu.

După muntele Holeștein — 15 Iuliu 1867.

ROSA ALPILORŪ ȘI BARDULŪ CARPAȚILORŪ

BARDUL

Pentru ce oare, flóre gentilă,
 Tu Alpen Rosa mi-te numesci,
 Și cu astu nume tu te mândresci?
 Căci a ta formă e de Zambillă,
 Și frunđulica de Merișorū,
 Și numai fața'ți e de Amorū;
 Lipsită anchă și de miroșū,
 Mirosulū Rosei deliciosū.

}

ALPEN ROSA

Ai cuvântu, Barde, ca să te miri :
 Căci îmi lipsește din trandafir
 Profumul dulce, îmbătătoru ;
 Dar am culórea, simbolu d'Amorú :
 Culóre rosă, încântătoare,
 Care atrage pe fie-care.
 Pe unú fondú verde când mă zăresci,
 Ca nóptea focurí în depártare,
 Șpune, o Barde, atuncia oare
 Că sunt uă Rosă te îndoesci ?

Naiva Musă din astă țerră,
 Adică Musa cea populară,
 Astú nume dulce ea mil-'a datú,
 Pe care Geniú l'a consacratú ;
 Căci acestú nume e 'n armonie
 Cu-a mea culóre, atât de vie.

BARDUL

Tu ai dreptate ! Esci uă regină,
 Căria Flora din Alpi se'nchină,
 Avînd ministrii, dame d'onno're,
 Cum și castelle neperitóre,
 Zidite p'Alpii cei maestoși.
 Tu cresci la umbră de brați frumoși,
 Saú într'ua selbă încântătoare,
 Saú p'între cuiburí de căprio're,
 Unde n'ajunge unú vîntorú.

O Alpen Rosa, cu chipú d'Amorú,
 Pe lêngă Rosa cea voluptósă,
 Care ímbată, dar e ghimpósă,
 Preferú pe tine, castă, vergină,
 De frumusețe și grații plină.
 Tu ai uă soră în munți Carpați,
 Cu ochii galeși și lăcrémați,
 Și c'ua figură prea amorósă,
 Și tot ca tine de graціósă

NOTA A.

MARȘULŪ LIBERTĂȚII.

de Catina.

Aideți, frați, într'o unire;
Țerra noastră e 'n peire!
Aste ziduri și palate,
Unde zacū miș de pëccate,
Aideți a le dărîma.
N'auđiți în piață larmă?
Dați năvală 'n mâini cu armă!
Că soldatulū ne ajunge,
Baionetta ne împunge;
Dați, d'o vrea și ellū să dea.
Destulū férrele ne strînge
Și robia 'n vatră plînge;
Inima ni se 'mpetresce,
Fierea ni se amăresce;
Morți mai bine-ar fi sē fim.
Însă patria ne cere
Cu unū țipătū de durere;
Decât viață 'ndelungată,
În robie rușinată,
Cu-arma 'n mână să murim,
Fraților, să n'aveți milă;
Dați în cei ce vë facū silă,
Ve ia plugulū, arătură,
Boulū chiar din bătătură,
Parc'ar fi unū drept al lor;
Dreptulū lor e și al nostru,
Câmpulū lor e și al vostru;
Ș'Adunarea cea obștăscă.
Fiind casa românescă,
Este casa tuturor.

Ha! Române, de vorbesce;
 Singur legi ție 'ți croiesce;
 Voi, Ciocol, să stați afară;
 Tu, Muscalu, să ieși din țerră;
     Că poporulă așa vrea.
 Toba 'n piață să răsune;
 Tot Românulă să s'adune.
 Orî pe viață, orî pe mórte!
 Dulce ă pentru libertate
     Unu mormintu a câștiga!(')

MARȘULŪ LIBERTĂȚII,

de Aricescu.

Aideți, frați, într'o unire,
 Într'unu gându, într'o 'nfrățire,
 La altarū să'naintăm,
 Ca s'adducem mulțumire
 Pentru scumpa ferichire
 De care ne bucurăm.

Dulce este libertatea!
 Dulce e egalitatea!
 Pentru elle vom muri.
 Dulce e sântă Dreptatea!
 Dulce e fraternitatea!
 Noî prin elle vem trăi.

Aid' să facem jurămintulū
 Că cu viața-ne pămintulū
 Luî Traian vom apăra;
 Pe stindarda tricoloră,
 Și pe Cruce, aurora
 Libertății, vom jura

)— Veși Nr. 10 din *Prunculă Română*.

Să jurăm că România
Nu va mai rabda sclavia,
Câtă vreme vii vom fi;
Să jurăm că înfrățirea,
Că dreptatea și unirea,
Devisa noastră va fi.

Addu mâna 'ncoa, țigane;
Addu mâna, măi Cocóne;
Toți Români! ađi sunt frați.
Addu mâna 'ncoa, ștreine;
Add' mâna, frate vecine;
Și cu toți vă'mbrățișați!

Numai este iobăgie,
Numai este boerie,
Numai e sufferitorü;
Ađi e pace, libertate,
E frăție, e dreptate.
E unire, e amorü.

Să iertăm 'chiar Tirannia,
Și a ei fiică sclavia;
Să iertăm, să fim iertați.
Să iertăm rellele tóte
Pentru sânta libertate;
Și toți mâinele vă dați.
Și c'o sărutare 'n gură,
Să se stingă orî-ce ură,
Orî ce patimî, orî ce nuorî;
Să 'nălțăm la ceruri glasulü
Ca să ne'dreptese pasulü
Pe poteca cea cu florî.

Dulce este libertatea!
Dulce e egalitatea!
Dulce-al patriei amor!
O viață-avem pe lume,
Pentru țerră ș'allü ei nume
S'o păstrăm în viitorü. 1.)

4.) Veđi N. 7 din *Prunculü românü*.

Pentru mai bună înțelegere a celorlalte la pagina 106, în privința protestului meu contra Rușilor și instrumentelor lor, reproducem câte-va strofe din **Blestemul României** *contra apăsătorilor ei*, care a motivat esilul meu la Snagov, cum și **Marșul Libertății** (în prevederea unei revoluțiuni generale ca cea de la 1848) compus în esilul meu de la Snagov.

BLESTEMUL ROMÂNIEI.

I.

.....

E vocea României,
În gârla Tiraniei,
La fi seî strigînd:
«Veđi peptul plin de stnge,
Cum fêrrele îl stringe,
Și cât de grele sînt!

«De seculă allă meü nune
A esistat în lume;
Și gloria'mî strebună
Sub mîndra Semi-Lună
Trăi sute de anni.

Și nu fu atacată,
Nu fu amerințată
A mea independință
Și sacra mea fință
D'Eroiî Musulmanî.

«Ci vai! sórtă fatală!
Isbirea, cea mortală
Mî-o dette Moscovitulü,
Creștinulü ipocritulü,
Cu masca lui de sânt.

Cu crucea, sânta cruce,
 Pe pepturî ce streluce,
 Pe pepturî trădători,
 Ce calcă în picior
 Tot ce este mai sânt ;

Cu crucea Moscovismulă
 Ommóră patriotismulă,
 Suürumă Libertatea,
 Naționalitatea,
 În inimă de Brutus ;

«Cu crucea Moscovismulă
 Sugrumă Chreștinismulă,
 Stingând orî-ce virtute,
 Orî-ce simțirî plăcute
 În geniurî ce-a appus !

Vai ! Crucea ați se'naltă
 Pe corporî fără viață,
 Pe națiile gemende,
 De sânșe fumegende,
 Cari în spasmurî cadă ;

Și regii, beți de sânge,
 De glă populii strînge,
 Jucând în giurū cu Imne
 P'a națiilor ruine,
 Ca demonii în Iadū.

«Te scólă din morminte,
 Mihaî, martirū ardinte !
 Nu veđi p'a mea ruină
 Cum gemme, cum suspină
 Ua Buhă, cobe-rea ?

E ellū, e Moscovitulū,
 Creștinulū, ipocritulū,
 A căruî fericire
 E-a mea nenorocire ;
 Și viața'l, mórtea mea.

.....

Sperjure și ingrate,
 O sbire renegate,
 O sclavule-allū sclaviei,
 Unéltt'a Tiraniei,
     O Ursū neșesălatū ;

«Păginū fără credință,
 Și fără consciință,
 Ce vii de gitū a stringe,
 Ce vii a suge sânge
     Dintr'unū poporū bogatū.

«Prin tine ađi Cozaculū
 Sugrumă pe săraculū,
 Și'ī ia din bătătură,
 Găină, arătură,
     Și chiar copilla sa ;

«Prin tine Ciocoimea
 Appasă ađi Junimea,
 Și miseră o face,
 Prin sute de mijlóce
     Storcënd viața sa.

Prin tine țerra tótă
 E astăđi împilată,
 Și gemme în orbire,
 Și vede in peire
     Frumosu'ī viitorū!

«Polonia stă față:
 Ea-însăși ne învață
 Sistema cea fatală,
 Politica 'nfernală
     Luī Petru următorū.

Corrupția, trădarea,
 Protecția, sugrumarea :
 Acésta 'ți-e solia ;

De scopă tu ai sclavia,
Păgînule de Czară!

Tu vii cu crucea 'n mână,
Dar inima păgînă
E plină de trădare,
De ură, resbunare,
Și de venin amar.

III.

.....
«Ajungă-te blesteme
Martirilor ce gemme
La umbra închisorii,
Abandonați uitării
    Apprope de uuă ană!

Ajuugă-te blesteme
Martirilor ce gemme
Goniți peste hotare
De cruda-ți resbunare,
    O sângerosu Tiranu.

«Ajungă-te blesteme
A Daciei ce gemme
Sub cnutulă teă de sânge,
Sub lanțulă teă ce-o strânge
    De gâtă, s'o sugrumați.

Ajungă-te blesteme
Poloniei ce gemme
Sub jugulă de sclavie,
Sistemă de tiranie
    Cu care o 'mormintați.

«O! blestemată fic
Unélta Tiranniei,
Ce pâinea de trădare
Mănâncă 'n nepăsare
    Cu lacrimă de martiră.

Trei ori blestemat fie
 Cellă gîde-al României,
 Calău al libertății,
 Și allă umanității
 Cu tot nému'i de sbiru.

.....
 «Curînd luciva-unu-Sóre
 Peste armata care
 'Ți-e singura pntere;
 Ș'atunci... o! ce durere!
 Tabloă îngrozitoru!...

De țepă să ai parte,
 De cea mai crudă mórte:
 Acésta e urarea
 Ce ađi cu indignare
 Îți face astu poporú*)

«Iar voi, martirí, răbdare!
 Fiți tari în încercare:
 Căci dulce este mórtea
 Ce-o cere libertatea
 Pentru allu ei dreptu sântu.

Și voi, o capii țerrei,
 Boierí, nu dați uitării:
 Polonia cea mare
 Fu sclavă prin trădare;
 Și ađi zace 'n mormintu!»

---

*) Acestu blestemú era responsulu la Oda făcută generaluluí Duhamel de unú poetú servilú, cu occađia universării numeluí seú, din 30 August 1849. Veđi *Esilulu meu la Snagov*. pag. 22.

MARȘULĂ LIBERTĂȚII

făcută la Snagovă

la 1850.

Sculați, fiș ai României,
 Din greă somnulă letargiei;
 N'auđiți ună urletă mare?
 Este vocea de popóre
 Rumpând lančulă sângeratū.

Sunnă trômbița 'nvierii
 Pentru toți fiș durerii;
 Și cocoșulă dimineței,
 Currierulă libertății
 De trei oră ellă a cântat.

La arme, Români, la arme!
 Unirea bračulă vi'lu arme!
 Inima să nu sē 'mmóie,
 Curgă sângele șiróie
 Allă tiraniloră spurcați (bis)

Aid, Române, te tredește;
 Să ieș parte te gătesce
 La luptă europeană
 Dintre Angelū și Satană,
 Dintre Popolă și Despoți

N'auđi Ursulă cum murmură
 Ca uă cobe 'n bătătură?
 Nu veđi în vatră robia?
 Nu iți simți ticăloșia?
 Vă armați, Români, cu toți

La arme, Români, la arme!
 etc.

Românași, copii de bravi,
 Pină când să fiți voi sclavi?

Ați uitat că sunteți oare
Fii lui Ștefan cellu Mare
Fii lui Mihai Vitezu?

Lașcurile sfărâmați;
Eaca timpulă să formați
Din provincia traiană
Uă republică romană,
Unu statū mare și vitezu

La arme, Români, la arme!
etc.

Voî, fiice alle Daciei,
Victimele Tiranniei,
Tindeți mână d'alliate
Libertății cruciate,
Ș'avan-garda ei formați.

Europa luminată
La banchetu'i ađi așteptă
Pe toți populi în férre,
Ce sunt demni de neatărnare,
Ce dorescū a fi toți frați.

La arme, Români, la arme!
etc.

Destul seculi d'umilință
Ați trăit în sufferință;
Decăt sclavi, mai bine mórte
Pentru sânta Libertate,
Pentru Patrie și Penăți.

O divină Libertate,
Astăđi națiile toate
Ce dorescū ca să trăiască,
Vor prin tine să sdrovéscă
Pe Tiranniî lor spurcați.

La arme, etc.

NOTA B.

Estragem câte-va passage din câte va epistole ale lui Catina,¹⁾ mai toate fără dată, scrise în anii 1846 și 1847, și cari sunt o fotografie fidelă a caracterului acestui om original.

Lectura operilor lui Byron, poetul său favorit, contribui mult a desvolta desgustulu său pentru totu, dispreçul său pentru toate, unite cu unu scepticismu fatalu și c'ua ură instinctivă contra Ciocoilor, cum i numia ellu, ură care 'lă împinse la fapte ca cele descrise, ce'i scurtară viaça înainte de timp!

În memoriile melle, am consacratu unu capitolu întregu acestui nenorocitu confrate de poezie și amicū intimū, care mă iubia sinceramente, ellu care n'a iubit alt în lume decât libertatea, musica și poezia.

Prietine,

«Vrei să afli ceva și despre Catina. Iar a dat monotoniile, urfurile și desgusturile peste miue. Trecu ðille întregi și nu vorbescū.....

«Distracții peste distracții, neroðipesteneroðii, visuri peste visuri, și pe urmă cainça.

«Și apoi Dumneðu asta de multe ori e atât de .....

«Am auðit de multe ori în urma mea câte unu glasū care ðicea: «Îi veði pe ala? E nebunu!»

«Și pôte că oamenii acestia au dreptate.....

Aci numai Rumâni nu se mai găsescū cu toate că țera asta este țera Rumânilor.

(Aprilie 11, 1847)

«Aricescule, eu sunt sanetosu, dar trist... Numai me gin-descu la prietenii intimi, la femei frumoșe, la poezie, la nimic. O se moru de urit și de desgust. Când seðu în casă, s'ardică tavanulu cu mine, numai incapu. Când esu afară me pierðu p'entre oameni. În casă sint prea mare, — În lume sint prea mic.

(Aug. 15, 1846)

1.) Scrise cu slove kirilice, și fa" a orthographie și punctuație; le reproducem astfel cum sunt scrise.

«Aricescule!

Înzadar mă căsnesc și eu ca să am sórta ta... Unde elume mai multa me întâlnești și pe mine, trist, gânditor și posomorît... Poate că sînt nesimțitor, poate că sînt corupt. Tu prietenul meu trebuie să cunoscă acésta mai bine, tu ești singurul om cărui-î am dat prilejul d'amî întrevede interiorul.

Spune'mî, dacă sînt eu făcutu pentru a iubi și dacă vr'unei femeii ar putea să' scape pentru mine «săracul!» unû cuvînt atît de simplu. Știi ce'mî a đis una odată, «te iubesc», și 'i am respuns «mințî.» Acum care din amîndoi a spus adevărul?

Eacă că Zoe ese de sub tipar și eu mă grăbesc a țî o trimite... Fă o critică literară și nepărtinitóre...

Aricescule!

— Îmî împutî că nu te iubesc—dar într'adevăr sînt prea rece cu lumea. Nu pociu să mă îndatoresu pe mine, uu pot să îndatoresu unu prietenû, pe maica, pe taica, pe nimeni însfirșit. Cu tóte astea ar face ua crimă đicend că nu te iubesc. Dar să lasăm astea—timpul va arăta prin fapte ceea ce voiî să arăt eu prin vorbe.

Fratele meu rămîne recunăscător fiind că'ți ai adus aminte de dînsul.

(Oct. 1846)

Se nu đici că nu'ți scriu și că nu te doresc... Așî vrea să te mai vedu înc'odată pe la noi. Đeu, 'mî e dor de tine. Eu acilea îmi mai omor césurile cu Montresor, așa se chiamă tenorul dela operă...

«În Bucurescî a sosit List. Este în forte-piano ca Paganin în vióră, și ca Talma în declamație. Vrei să te amusesî pu. çin? O sa-ți facu potretu acestuî om, dar nu sciû dacă oî bédic

List, vėđindu'lu cineva vede inspirația personificată;—frunte lată și mare, fața palida prelunga, plete cam castanii ce cadu în neorinduală, slabu și cu ochi stinși, dar care mai păstrésđ încă ceva poetic; însfirșit omul acesta dupe 'părerea mea sé mană prea mult cu portretulu lui Șiler.

Nu sciû dacă nu'ți s'o fi urit citind astfel de empresii de scrisóre familiară.

Scriem dacă țî-a plăcut vr'o bucățică de versuri din versurile melle tiparite în cartea mea pe care tu nu le citiseși.

(1846)

TABLA DE MATERII

	Pagina.
Dela București la Persescu	1
Cura de zeru la Persescu	8
Dela Persescu la Penteleu pe albia Bîscei	14
Penteleul	19
Cura de zeru la Penteleu	26
Dela Penteleu la Persescu pe albia Bîsculiței	31
Stanca dela Persescu.	35
Podul Grecilor și podul Callului.	50
Între Bîști.	54
Mocerul și Lopătarul	61
Keiea și Crasna.	66
Schitul Sânt-George	74
Tribuni poporului	85
Poetul în Singurătate și Progresul	93 și 96
Efectele Decețiunii.	100
Un buchet de flori, ...	110
Pe albumul D-lui Persescu.	111
Adio, locuri scumpe	112
Cismarul și Artistul.	113
Salutare, Carpați.	114
Ariciul și Viespele.	115
Fluturrele și Garofița	116
Prometheu pe stanca sa	117
La ua Columbă	118
19 Iuliu 1859.	119
Suvenirea locului natal	120
Oglinda Amоруlui	122
Sylphidele	124
Adio, Kreuth!	125
Rosa Alpilor și Bardul Carpaților	126
Nota A	128
Nota B	135
Errata	138

ERRATA.

CUM ESTE	CUM TREBUE SĂ FIE	pag.	Versulū
Apoi cu callulū prin Poéna	Prin Poén' apoi callare.	5	30
Curatfi.	curatu.	9	5
și.	și	29	9
pepu.	peptu.	58	18
Surprinsu hoțulu cu faina.	Prinsu argatul cu faina.	71	12
Arățgul.	Arățgulu.	70	9
În ochiī pro forma lumī.	În ochiū lumī, pro forma.	80	15
Când cu lanțulū.	tu cu lanțulū.	82	19
prin vă.	pe vă.	82	20
Dai d'odata de ua halta,	Când d'odata dai d'ua halta	82	9
puțin.	puțin	86	21
Aci lipsesce unu versu allu caruia loc este dupo ver- sulu 31	Siguri de hapunitate, fiind orbu bietulu poporu. .	87	32
Va 'ntinde-a lui sufflare.	Va revarsa lumina. . .	98	2
Unde ua luna și măi bine	Unde ua lună mai bine.	110	3

